

PRIMORSKI DNEVNIK
je začel izhajati v Trstu
13. maja 1945, njegov
predhodnik PARTIZANSKI
DNEVNIK pa 26. novem-
bra 1943 v vasi Zakriž nad
Cerknim, razmnožen na
ciklostil. Od 5. do 17. sep-
tembra 1944 se je tiskal
v tiskarni »Dobrodo« v
Govcu pri Gorenji Trebu-
ši, od 18. septembra 1944
do 1. maja 1945 v tiskarni
»Slovenija« pod Vojskim
pri Idriji, od 8. maja 1945
pa v osvobojenem Trstu,
kjer je izšla zadnja števil-
ka. Bil je edini tiskani par-
tizanski DNEVNIK v za-
sužnjeni Evropi.

Poština plačana v gotovini
Abb. postale 1 grullo

Cena 1.200 lir - Leto XLVII. št. 139 (13.969)

Trst, petek, 26. julija 1991

TRST
Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 7796-600
Tlx 460894 PD I
Fax 040/772418

GORICA
Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 533382-535723
Fax 0481/532958

ČEDAD
Ul. Ristori 28
Tel. (0432) 731190
Fax 0432/730462

primorski dnevnik

Vojska ponoči odprla ogenj na hrvaške vasi: devet gardistov mrtvih

Na Donavi JA strelja

Vedno več neizpodbitnih dokazov, da enote jugoslovanske armade neposredno sodelujejo s četniškimi teroristi - Krvav obračun provokacije s strani vojaških starešin v Vinkovcih

*Danes naj bi
JA odprla
vsa tri
slovenska
letališča*

Pripadnik hrvaške narodne garde na straži v središču Vinkovcev, kjer sta včeraj vojaški starešini povzročili krvavo streljanje, v katerem so izgubili življenje dva gardista in vodnik, ki je bil odgovoren za provokacijo

OSIJEK — Na včerajšnjo tiskovno konferenco hrvaškega ministrstva za informiranje so prinesli ostanke granate oziroma rakete, ki je bila te dni izstreljena na hrvaške položaje v vhodni Slavoniji, vendar niso pojasnili, kdaj in kje je eksplodirala in kakšno škodo je povzročila. Še več, hrvaški obrambni minister Šime Džodan je v uvodnem delu več govoril o splošni gospodarski revščini v Jugoslaviji, preveliki zadolženosti, o notranji podobi srbskega in hrvaškega človeka kot pa o novem napadu vojske na hrvaške vasi in položaje hrvaške obrambe, ki je zahteval devet življenj hrvaških gardistov.

Če smo prav razumeli ministra Džodana, hrvaška stran nocojsnje dogodka na slavonski fronti pripisuje samovolji nižjih častnikov in »vsesplošnemu neredu v vojski, ki ga ne moreta odpraviti ne predsedstvo države ne obrambni minister general Kadijević. Novosadski korpus je v sporočilu za javnost izjavil, da so Hrvati izzvali topniško enoto, ki je na novosadski oziroma srbski strani, se pravi na levem bregu Donave, in na hrvaški strani v bližini Erduta. Vojska trdi, da so gardisti ob

dveh zjutraj streljali na vojske položaje. Ker pa armada hkrati trdi, da nima ne mrtvih ne ranjenih, je njeni razlagi težko verjeti.

Dejstvo je, da so okoli tretje ure zjutraj z vojvodinske obale in z mostu čez Donavo začeli s topovi streljati na hrvaške vasi Erdut, Dalj in Almaš, ki so že od 26. junija med teroristično blokado na vzhodu (Bijelo Brdo) in vojaško blokado na zahodu. Med bombardiranjem učnih centrov hrvaške garde pri Erdutu in Dalju je bilo ubitih devet gardistov, 12 pa huje ranjenih, poleg tega pa so granate močno poškodovale erdutske cerkev, vinsko klet, ambulanto in nekaj zasebnih hiš.

Zaradi blokade so imeli velike težave pri transportu ranjencev v osiješko bolnišnico, tako da so nekateri ustrezno bolniško nego čakali osem ur. V teh hrvaških vaseh živi okoli 10.000 ljudi, ki so že mesec dni popolnoma odrezani od sveta. Včeraj so skušali v hrvaške kašče spraviti prve količine letošnjega pridelka pšenice, vendar so si na vojvodinski strani prilastili tri od starih vlačilcev z zrnjem.

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

Včeraj zaključek tridnevne razprave v zbornici in senatu Cossigova poslanica vzvalovila ne pa razburkala politično sceno

RIM — V nekoliko bolj spodbudnem tonu, kot se je začela, se je včeraj v parlamentu zaključila tridnevna razprava o poslanici predsednika republike. Največ pričakovanja je bilo vsekakor za nastop socialističnega tajnika Craxija, ki so se ga nekateri (beri demokristjani) »bali«, drugi pa so potihem upali, da bo končno prišel na dan z jasno zahtevo po zaključku zakonodajne dobe. Forlani si je po Craxijevem posegu vidno oddahnil, čeprav socialistični tajnik ni skrival prepričanja, da se »izteka nek cikel in z njim politično in vladno zaveznštvo, ki sta ga označevala«. Voditelj stranke rdečega nageljna ni štedil s kritikami na račun demokratskega predloga za volilno reformo, ki ga je označil kot prejednacionalnega, diskriminacijskega in razdiralnega za sedanja in bodoča politična ravnanja. Zamisel o »nagradi za večino« pa po njegovih besedah izvirja iz dejstva, da demokristjani sodelovanje med KD in PSI vidijo kot izkušnjo, ki so ji dnevi šteti. Craxi je nato relansirал predlog o predsedniški republiki, ni pa prezrl niti vprašanja socialistične enotnosti: s časom se lahko rodijo novi procesi konvergence in enotnosti, v prvi vrsti socialistične enotnosti, in torej drugačna ravnanja in nove alternative.

Alternativa levičarskih sil pa je bila v ospredju posega tajnika DSL Occhetta, ki je temu vprašanju posvetil več pozornosti kot samemu Cossigovemu sporočilu. Predsednika republike je sicer pozval, naj se glede institucionalnih

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

Spetič v senatu o manjšinah

RIM — V senatno razpravo o sporočilu predsednika republike je včeraj posegel tudi senator Komunistične renove Stojan Spetič, ki se je posebej ustavil pri položaju slovenske manjšine v Italiji in italijanske skupnosti v Sloveniji in Hrvaški ter pri nedavnih Cossigovih polemikah izjavah v zvezi z Italijani, ki so ostali v Jugoslaviji.

Medtem ko bi predsednik republike želel, da bi tukaj govorili o drugi republiki - je uvodoma poudaril Spetič - pa mi Slovenci od prve republike še vedno čakamo, da nam prizna pravice, ki so zajamčene z ustavo. Čeprav je - ali bi vsaj moral biti - predsednik republike zvesti čuvaj te ustave, o tem v svojem sporočilu sploh ne govori. Njegova dolžnost bi namreč bila, da bi na to neizpolnjeno ustavno obvezo opozoril parlament. Tako pa je zelo verjetno, da se bo tudi sedanja zakonodajna doba iztekla brez odobritve ustreznega zakona za slovensko manjšino, za katerega se je Italija med drugim obvezala tudi z mednarodnimi sporazumi.

Škoda - je nadaljeval Spetič - saj smo verjeli, da bo deseta zakonodajna doba, med katero je padel berlinski zid, vendarle zapolnila to vrzel. Bil bi to korak v interesu miru, za varnost države same pa bi bilo pomembno imeti čim bolj mirne meje, s sožitjem med prebivalci in brez žarišč napetosti. Položaj na Balkanu je eksploziven in ne kaže si delati utvar, da nas na noben način ne more oplaziti.

Spetič se je nato ustavil pri določilih 6. člena ustave in še posebej opozoril na problem parlamentarnega zastopstva narodnih manjšin, ki bi ga bilo mogoče rešiti samo s striktno proporcionalnim sistemom volitev. Pač pa je odločno zavrnil poskuse predsednika republike za novo tolmačenje italijanske zgodovine, s katerim Cossiga po Spetičevem mnenju med drugim poskuša odvzeti veljavnost prvi republiki, demokratični in antifašistični ustavi. Pri tem je senator spomnil na visok krvni davek, ki so ga Slovenci v Julijski krajini dali za osvoboditev Italije, kot so storili tudi mnogi Italijani za osvoboditev Jugoslavije. Opozoril je na nesprejemljive povojne spekulacije na račun obeh manjšin in na ceno, ki sta jo plačali hladni vojni. Danes, v času evropske integracije, je treba na manjšine gledati kot na obogatitev naše družbe, na zaščito njihovega dostojanstva pa kot na temeljni element uresničevanja območij miru. Jugoslovanski nemiri naj bodo opozorilo - je dodal Spetič - da miru in strpnosti ni mogoče doseči za vedno, če ne sloni na celoti zagotovljenih pravic in na jamstvih o enakopravnosti.

Slovenski senator se je nato ustavil še pri potrebi po zaščiti italijanske manjšine in zavrnil antikomunistično in v hladno vojno segajočo optiko, s katero je predsednik republike ožigosal tiste, ki so ostali na svoji zemlji. Prav njim gre namreč zahvala - je zaključil senator Spetič - da se italijanska prisotnost v Istri danes ponovno oživlja.

Zlobec in Rupel na Proseku

TRST — V dvorani Kulturnega doma na Proseku je bil sinoči drugi informativni večer o nedavnih dogajanjih in o trenutnem položaju v Sloveniji, ki ga je priredil Solidarnostni odbor Slovencev v Italiji. Gosta večera, ki ga je vodil novinar Radia Trst A Miro Opelt, sta bila član predsedstva zunanji minister Dimitrij Rupel, ki sta po uvodnih poročilih odgovarjala na vprašanja občinstva, ki se je v velikem številu zbralo v proseški dvorani.

Solidarnostni odbor združuje vse komponente naše narodnostne skupnosti. Nastal je iz potrebe po skupni pomoči matični domovini, prizadeva pa si tudi, da bi Italija priznala državo Slovenijo.

Na sliki (foto Mario Magajna) udeleženci sinočnjega srečanja na Proseku.

NA 5. STRANI

Skrb za gospodarsko bodočnost Slovenije odločno v prvem planu Po politični enotnosti med vojno prihaja do dialektičnih razhajanj

LJUBLJANA — Slovensko razširjeno predsedstvo je v sredo zasedalo pozno v noč in je tretje najpomembnejše gospodarsko točko dnevnega reda obravnavalo samo bežno. Predvsem pa je treba poudariti, da je bilo tudi tokrat opaziti zelo veliko enotnost, zlasti glede zapletenih in perečih vprašanj umika JLA, pogajalske ponudbe drugim republikam in nekaterih mednarodnih problemov. Toda hkrati je treba ugotoviti, da je na tej najvišji slovenski politični ravni že čutiti razpoke, ki so v večstrankarskem sistemu logične in nujne, saj je bila dosledna enotnost razumljiva samo v najhujših vojnih časih.

Na prvem mestu je vloga predsedstva sploh. V vojnem času se je v razširjeni obliki spremenilo ne samo v učinkovitega komandanta, temveč v politično središče, okrog katerega so se sukale vse najvažnejše, predvsem politične odločitve. S tem pa je slovenska vlada avtomatično prišla v senco in z njo tudi njen predsednik, ki pripada demokratijski stranki, medtem ko je večina predsedstva in najbolj učinkovitih državotvornih ministrov bolj liberalno ali celo socialdemokratsko usmerjenih. V razpravi je torej politično razmerje sil, ki je bilo predmet ostre polemike že pred vojno in ki postopoma postaja politični problem, brz ko je neposredna vojna nevarnost mimo.

Kot že rečeno, je predsedstvo predvsem razpravljalo o umiku armade in sorodnih zapletenih vprašanjih. Pri tem gre na primer za problem vojaških bolnišnic, ki skrbijo tudi za civiliste, katere je doslej finansirala JLA. To je problem nadzora zračnega prostora in zapletenih drugih naprav, ki služijo v ta namen.

Slovensko predsedstvo ne dvomi, da se vojska v resnici umika, toda to dela nerada, nekateri oficirji se upirajo, prevsem general Rašeta, ki vodi armadno pogajalsko skupino in je operativno vodil tudi napad na Slovenijo, bil poražen in sedaj seveda Sloveniji ni preveč naklonjen. Zato je pričakovati težave in zaplete.

Do nekaterih zapletov bo prišlo tudi pri zunanje-politični dejavnosti Slovenije, ki se bo morala vedno bolj opirati na lastna predstavništva, saj postaja spor z zvezno diplomacijo vse ostrejši. Po drugi strani pa je Slovenija že povsod v določeni meri priznana, ne sicer do take ravni, da bi lahko imenovala svoje ambasadorje, toda njeni uradni predstavniki

že imajo dostop do najvišjih predstavnikov oblasti. S tem se je ponovno postavilo delikatno vprašanje slovenskih predstavnikov v tujini. Po mnenju slovenske desnice se ne sme uporabljati dosedanjih diplomatov, češ da so vsi komunisti in nezanesljivi. Po mnenju drugih pa so izredno sposobni, izšolani in izkušeni ljudje, ki so edino lahko učinkoviti, ker se utesnejo vse tovrstne improvizacije pokazati kot napačne in škodljive. Pri tem prihaja do spopada med predsednikom vlade in zunanjim ministrom, kar seveda še zdaleč ni samo karakternega ali osebnega značaja.

Naposled so tu še gospodarska vprašanja. V Sloveniji na splošno prevladuje mnenje, da so policijska, obrambna, zunanja in še nekatera ministrstva učinkovita, da so se težave pojavljale že prej s celotno gospodarsko vladno sfero, le da so se z odstranitvijo podpredsednika Mencingerja še zaostri.

O slovenskih gospodarskih vprašanjih so včeraj razpravljale opozicijske stranke, od liberalnih demokratov, socialistov, socialdemokratske unije pa do prenoviteljev. Edini so si bili o nujnosti reševanja trenutnih kritičnih problemov slovenskega gospodarstva, katerega urejanje in razvoj je prekinila vojna. Toda z vojno se ni uredilo nič, nasprotno, vsi problemi so se še zaostri. Pretrgani so vsi finančni tokovi z ostalimi jugoslovanskimi republikami. S Srbijo in Črno goro iz političnih razlogov, toda politični prizvok imajo ukazi vseh republik. Službe družbenega knjigovodstva ne izplačujejo več dolžnih vsot Sloveniji. S Hrvaško ni političnih težav, toda ta je povsem nelikvidna in je v praksi najslabša plačnica.

Političnih težav ni z Zapadom in z vsemi državami Evropske skupnosti, zato pa je vedno manj deviz, vse zapadne banke so ustavile kredite. Slovenija je torej v položaju, ko se zmanjšuje proizvodnja, ker je kupna moč njene prebivalstva vedno nižja, ker se je ustavila trgovska menjava z drugimi jugoslovanskimi republikami in ker je na Zapad vedno težje izvažati.

V takih razmerah je opozicija mnenja, da vlada nima prave ekonomske strategije in da sedaj ni čas za eksperimente, sprejemanje zakona o lastninjenju po hitrem postopku in o denacionalizaciji, skratka za sprejemanje sistemskih gospodarskih zakonov.

Slišati je kritike, da je bil za to čas preteklo jesen, ko je ustrezne osnutke, kot temelj za dobro razpravo, pripravil znani strokovnjak Mencinger. Zdajšnji osnutki naj bi bili bistveno slabši. Predvsem pa bi njihovo uresničevanje vneslo dodatno zmedo v že tako težaven položaj slovenskih podjetij.

Že omenjene opozicijske stranke zato predlagajo po eni strani pozitivno politiko do drugih jugoslovanskih republik, ki naj temelji na dogovarjanju in ustvarjanju skupne izvenarinske cone po vzoru evropske EFTA. Tak predlog je v interesu vseh in bi lahko tudi bil temelj za sodelovanje, za kakršno bi bila zainteresirana tudi Evropa. Po drugi strani pa se predlaga skupna slovenska prizadevanja, za nov enkonomski cikel, ko je treba pospeševati vse dobro in učinkovito, razvijati drobno gospodarstvo, tržne odnose, racionalizirati povsod, kjer je to le mogoče in kar ni mogoče brez učinkovitega posedovanja države.

Slovenijo čaka izredno kočljivo razdobje trimesečnega prehoda in pogajanj z zvezno zpravo, ko gospodarstvo še ni povsem samostojna, dejansko pa ima že lastno oblast in s tem tudi lastno odgovornost. Zadnji primer je dramatičen, ko guvernerji Narodne banke Jugoslavije ponovno niso pritrdili zveznemu izvršnemu svetu in so spet izključili Slovenijo in Hrvaško iz jugoslovanskega monetarnega sistema. Beograjska »Politika« piše v tej zvezi, da naj bi Hrvaška vdrla v monetarni sistem, za 2,8 milijarde dinarjev, Narodna banka Slovenije pa za 1,87 milijarde dinarjev. Toda »Politika« ne omenja zahtev armade, da se obe republiki izključita iz denarnega sistema, češ da ne izvajata sklepov zvezne vlade o finansiranju JLA. Seveda pa je tu že druga resnica, da se na tak način nepopravljivo ruši jugoslovanski ekonomski prostor in izključuje še zadnje možnosti ekonomskih povezav, likvidnosti itd., saj se iz sistema izključujeta obe severni republik, ki sta še vedno kljub vsemu gospodarsko najmočnejši in sta v primerjavi z Jugom in srbsko krizo še lahko odločujoč delež v splošnih prizadevanjih, da se kriza vsaj omili.

V tej zvezi je v isti številki »Politike« tudi zanimiva vest, da se za avgust ne ve, kje se bo našel denar za nakup nafte, namenjene za predelavo v bencin, ki naj bi avgusta že stal 25 dinarjev liter.

BOGO SAMSA

Borba Slovenije za mednarodno priznanje bo dolga

LJUBLJANA — Predsedstvo Republike Slovenije je na nočni seji v sredo v razširjeni sestavi najprej obravnavalo vprašanja in probleme, ki se zastavljajo v zvezi z izvedbo sklepa Predsedstva SFRJ o umiku poveljstev, enot in ustanov Jugoslovanske armade iz Republike Slovenije. Na temelju informacij in predlogov Ministrstva za obrambo je Predsedstvo ocenilo, da bo umik tehnično, vsebinsko in logistično zelo zahtevna naloga. Stališče Predsedstva Republike Slovenije je, da je čim hitrejši umik Jugoslovanske armade v interesu Republike Slovenije in da bodo zato njeni organi storili vse, kar je v njihovi moči, da se uredijo in rešijo tehnična in druga vprašanja umika. Republika Slovenija je zainteresirana, da se ta vprašanja uredijo sporazumno in v dogovoru s pristojnimi zveznimi organi in Jugoslovansko armado. Predsedstvo Republike Slovenije bo predlagalo, da se o vsebinskih in načelnih vprašanjih, ki jih ne bo mogoče urediti na ravni Poveljstva 5. vojaškega območja, organi Republike Slovenije dogovorijo neposredno z vodstvom Jugoslovanske armade ob posredovanju Predsedstva SFRJ.

Nadaljevanje seje je Predsedstvo namenilo pregledu stanja na mednarodnem področju in bodočim aktivnostim Republike Slovenije za doseg mednarodnopravnega priznanja. Ocenjeno je bilo, da sta agresija armade in odločen odpor Slovenije, predvsem celotnega njenega prebivalstva, čeprav je bila to tragična in nepotrebnna vojna, vplivali na mednarodno promocijo Slovenije. Vendar pa bo očitno potreben še dolgotrajen diplomatski boj za mednarodno priznanje Republike Slovenije. Predsedstvo je ocenilo, da bo morala Slovenija v bodoče strokovno in organizacijsko okrepiti in povežati svoje mednarodno nastopanje. V razpravi so bili izoblikovani poglaviti elementi strategije Republike Slovenije na zunanje-političnem področju, beseda pa je tekla tudi o vrsti predlogov za mednarodne obiske in o drugih konkretnih vprašanjih na zunanje-političnem področju. Predsedstvo se je zavzelo za usklajeno delo na mednarodnem področju vseh vej slovenske oblasti: skupščine, njenega izvršnega sveta z Ministrstvom za zunanje zadeve in Predsedstva Republike, saj je to temeljni predpogoj za uspešnost naših prizadevanj.

Predsedstvo je sprejelo pobudo parlamentarnih strank, da bi takojimenovala misija dobre volje slovenske republike obiskala vse jugoslovanske republike. Slovensko predsedstvo bo s posebnim pismom predlagalo predsedstvom republik oz. njihovim predstavnikom, da bi slovenska misija dobre volje do sredine avgusta obiskala vse republike in imela razgovore s predstavniki njihovih najvišjih državnih organov in političnih strank, zastopanih v njihovih skupščinah. V teh razgovorih naj bi temeljito izmenjali stališča o razreševanju jugoslovanske krize in s tem krepili podlage za mirno in sporazumno razdružitev oziroma za osamosvojitve Republike Slovenije ter tudi možnosti za gospodarsko in drugo sodelovanje v bodoče. Misija dobre volje bi tako ustvarjala podlage za kasnejša formalna pogajanja o teh vprašanjih, ki jih bo vodila posebna delegacija, imenovana s strani slovenske republiške skupščine.

Gorbačovu bo spet uspelo uveljaviti svojo voljo v vrstah partijskega CK

MOSKVA — Prvi dan plenarnega zasedanja centralnega komiteja sovjetske partije je Mihailu Gorbačovu uspelo v precejšnji meri utišati ortodoksno krilo, kljub svojem »bogokletnemu« programu, ki v svojih temeljnih izhodiščih zahteva, da partija ni več »avantgarda delavskega razreda« temveč mora svojo bazo razširiti »na vse delavne ljudi«.

Partijskemu aparatu navsezadnje ne preostane drugega, kot da se ukloni volji svojega generalnega sekretarja, ker bi v nasprotnem primeru partija doživela pravi vesoljni potop. Še tako jih čakajo izredno težki dnevi, saj je Gorbačov v svojem programskem govoru jasno poudaril, »da partijo čaka samomor, če se ne bo pravočasno prenovila«. Prenovitevne smernice pa so v novem partijskem programu, o katerem bo v pričakovanju izrednega kongresa partije pred koncem leta stekla v partijski bazi široka in poglobljena razprava. S sklicanjem izrednega kongresa je Gorbačov uspelo zaustaviti

zahteve po svojem odstopu, ki so postajale vse glasnejše.

Novi program se formalno ne odreka marksizmu in leninizmu, tako da bo Leninova slika še vedno bedela nad bodočim delovanjem sovjetske partije (na slik), v praksi pa je novi program socialdemokratski. Partija bo po Gorbačovovi zamisli spremenila tudi svoje ime, odražati bo morala želje in hotenja najširšega kroga ljudi. »Socializem in tržna politika sta nerazdružljiva«, je še poudaril Gorbačov, ki pa je vseeno moral dati nekaj koncesij. Obsodil je namreč Jelcinov odlok o prepovedi partijskih celic na delovnem mestu. Partijska nadzorna komisija je namreč predsinočnim Jelcinovo pobudo ocenila kot »neustavno«, partijsko vodstvo pa se je z Gorbačovom zavzelo »za obrambo ustavnih pravic in dostojanstva komunistov«.

Danes bi morali glasovati o tem socialdemokratskem programu in po mnenju večine kremelskih opazovalcev bo Gorbačov prestopil preizkušnjo. Večina pa je prepričana, da bo partija pred koncem leta razpadla na tri dele.

V Dubrovniku zasedanje Pentagonale

RIM — Danes in jutri se bodo v Dubrovniku sestali predsedniki vlad in zunanji ministri Pentagonale, ki se bo z včlanjenjem Poljske preimenovala v Heksagonale.

Italijo bosta zastopala Andreotti in De Michelis, ki bosta s predsednikom ZIS Markovićem in zunanjim ministrom Lončarjem razpravljala o položaju v Jugoslaviji. Skoraj gotovo pa bo ta tema prisotna na samem zasedanju, saj bodo poleg jugoslovanskih zveznih predstavnikov tokrat prisotni poleg gostiteljice Hrvaške še predstavniki iz Slovenije in Črne gore. Seveda je malo verjetno, da bi tu dosegli konkretne rezultate, predstavniki Heksagonale pa bodo morda iznesli svoja nova stališča do jugoslovanske krize. Avstrija, Madžarska in CSFR so skrajno kritične do jugoslovanskih zveznih oblasti. Madžarska je med drugim zaskrbljena za usodo svoje manjšine, ki srbsko četništvo že istoveti z ustaštvom. Poljska že spreminja svoje poglede, tako da le Italija še vztraja na jugoslovanski celovitosti.

● Na Donavi vojska strelja

NADALJEVANJE S 1. STRANI

Od sinoči, ko so v Mirkovcih zaustavili vlak simphon-ekspres iz Pariza, da bi tako izsilili telefonske zveze tega terorističnega gnezda s svetom, je spet pretrgan železniški promet med Hrvaško in Srbijo. Mednarodne vlake preusmerjajo prek Madžarske, to pa naj bi bil tudi eden izmed namenov velikosrbskih terorističnih napadov na hrvaško železnico.

Ne samo v vzhodni Slavoniji, temveč na vsem nacionalno mešanem območju, so srbski uporniki z minami obstreljevali več hrvaških vasi. Nekaj podtakjenih min je eksplodiralo v Pakracu, kjer so vso noč odmevali tudi strelji, teroristi pa so na Baniji spet napadli hrvaško vas Kozibrod, ki jo varujejo močne enote hrvaške policije in garde. Osiješki župan dr. Zlatko Kramarić trdi, da je armada ponoči obstreljevala tudi prostore osiješkega podjetja Olt, kar pa vojaški poveljniki zanikajo. Strele je bilo slišati tudi v osiješki vojašnici, eden izmed pobeglih vojakov pa je za hrvaško televizijo izjavil, da je vojska razpisala posebno nagrade v lovu na dezertarje. Za ujetega ali ubitega ubežnika obljublajo 15-dnevni dopust. Zares prava podoba nekdanje JLA, ki pa se je očitno še ne zavedajo v »vrhovništvu« Hrvaške.

Zato tudi ni presenetljivo, da se vojaški častniki na območju spopadov vzhodne Slavonije vedejo tako arogantno, kot se je sinoči okoli 22. ure v gostilni Irena v Vinkovcih vodnik Goran Mihailović iz Vinkovcev, ki je najprej izzival skupino hrvaških gardistov, nato pa hladnokrvno ubil gardista Tomislava Hasla in smrtno ranil Josipa Sepbauerja, ki je umrl na operacijski mizi v vinkovski bolnišnici. Med umikom iz gostilne, ko je Mihailović skupaj z drugim vodnikom Bogdanom Karimancem vzel za talca enega izmed gardistov, so tu tudi ubijalca Mihailovića pokončili rafalni strelji. Ta obračun je vznemiril Vinkovčane, ker so se vojaki na ogled kraja zločina pripeljali s tremi tanki in štirimi oklepniki. Pogajanja med policijo in vojsko so se vlekla do zgodnjih jutranjih ur, ko se je vojska umaknila v vojašnico.

Na tiskovni konferenci v hrvaškem saboru je dr. Šime Džodan povedal, da vojska zadnje dni na vsem nacionalno mešanem območju s helikopterji dovažala orožje Srbom, na severu Dalmacije pa so menda trosili tudi letake s pozivi, »naj se Srbi vključijo v četniške enote«, je dejal minister dr. Šime Džodan. (pp)

● Cossigova poslanica vzvalovila

NADALJEVANJE S 1. STRANI

reform ne vmešava in parlament, medtem ko je Forlanija obvestil, da se je »čas dveh kotlov« končal. Craxiju je dejal, naj neha s triki »comme die dell'arte« in naj se raje posveti jasnemu soočanju. Pospravimo predsodke, izpraznimo vse pištole, je povabil Occhetto, hkrati pa stranko rdečega nagelja opozoril, naj ne nadaljuje z običajnimi igrami: s kričanjem o sporazumu med KD in DSL in skrivanjem resničnih dogovorov med KD in PSI. Sicer pa je Occhetto vztrajal pri potrebi, da se nadaljuje po poti čim širšega in enotnega iskanja institucionalnih rešitev, pri čemer je volilna reforma po njegovem mnenju osnova za vse ostale. Le-ta pa mora iti vstrec s političnim zavezništvom na levi, medtem ko je tajnik DSL izključil vsako možnost sporazuma s KD, ker so si njuna stališča preveč oddaljena.

V včerajšnji razpravi je preko podpredsednika Claudia Martellija prvič posegla tudi vlada. V odgovoru na trditve predsednika DSL Rodotà, češ da Cossiga zlorablja svojo funkcijo in se nevarno približuje atentatu na ustavo, je Martelli pojasnil, da je vlada - ki je s svojim podpisom izrecno potrdila zakonitost predsednikove poslanice - dolžna zavrniti tovrstne sodbje.

Med posegi, ki so zbudili največ zanimanja sta bila tudi posega predsednika KD De Mite in socialističnega podtajnika Giuliana Amata. Le-ta je ob odločni kritiki demokratskega predloga o volilni reformi - ki ga je celo primerjal z zakonom Acerbo, ki je odprl pot fašističnemu režimu - ponovil predlog o referendumu o institucionalnih reformah, saj se mora o njih odločati ljudstvo. Na Amatovo primerjavo predloga KD z zakonom Acerbo je takoj reagiral De Mita, ki je tudi branil zamisel o nagradi za večino. Pri tem je spomnil, da ne nekaj podobnega leta 1945 je predlagali tudi socialisti, sicer pa je zanikal, bi predlagana reforma koristila samo demokraciji. Svojega predloga gotovo nismo oblikovali zato - je De Mita zagotovil Amatu - ker bi si predstavljali, da bi lahko šel skozi z glasovi, ki se nahajajo v parlamentu. Skratka, KD nima nič proti referendumu o predlogu reforme, ki bi izšla iz parlamenta, in to ne glede na zbrano večino.

Vse tisto, kar je bilo včeraj slišati v zbornici in senatu, je bilo ob koncu zasedanj tudi predmet številnih navzkrižnih komentarjev in tudi polemik. Tajnik KD Forlani pa je Craxijev nastop razumel kot vabilo k nadaljnjemu razmisleku.

Po razgovorih predsednika Dežele FJK v Rimu in v Bruslju Paket za Trst so zopet sprostili zakon za mejna območja pa čaka

TRST — Zakon za razvoj severovzhodnih obmejnih območij in zaključek postopka EGS proti Paketu za Trst in Gorico: to je bil predmet razgovorov, ki jih je imel predsednik deželne vlade Furlanije-Juljske krajine Adriano Biasutti včeraj v Rimu in predvčeršnjim v Bruslju.

V Rimu se je Biasutti sestal včeraj dopoldne s parlamentarci, ki so bili izvoljeni v naši deželi, sicer s podtajnikom Rebullo, poslanci Agrustijem, Battellom, Beorchio, Coloniem in Fioretom ter evropskim parlamentarcem Rossettijem. Na srečanju so soglasno izrazili željo, naj bi bil postopek za dokončno uveljavitev državnega zakona o obmejnih območjih deležen enotne podpore vseh zainteresiranih strani, ravno zaradi tega pa so se odločili, da bodo zaprosili za snidenje s predsedstvom ministrskega sveta, na katerem naj bi sodelovalo tudi predstavništvo dežele Veneto, ki sodi prav tako med interese.

V sredo pa se je Biasutti sestal s predstavniki komisije za probleme konkurence pri Evropski gospodarski skup-

nosti. Govor je bil seveda o postopku, ki ga je sprožila ta komisija svojega dne proti Paketu za Trst in Gorico, češ da ni v skladu z ustreznimi evropskimi predpisi. No, zdaj kaže, da je komisija priznala pravilnost delovanja Krožnega sklada za gospodarske pobude (FRIE), ki upravlja finančna sredstva omenjenega "paketa", in sklad bo lahko začel spet redno poslovati, brž ko bo Medministrski odbor za gospodarsko načrtovanje (CIPE) v Rimu izdal zadevni sklep.

Zadeva s FRIE je bila pravzaprav zadnji kočljivostni vidik afere okrog "paketa", potem ko je deželna uprava izdala zakon št. 12, da bi z njim prilagodila veljavne norme predpisom Evropske gospodarske skupnosti. Kakor je pojasnil sam predsednik Biasutti, pa je sedaj Bruselj pristal na to, da se FRIE smatra kot "sklad za pospeševanje investicij z deželno namembo" in da se mu zatorej sme ponovno prižgati zeleno luč.

Na bruseljskem sestanku so sodelovali poleg Biasuttija še generalni direktor EGS za vprašanja konkurence Hellermann, generalni direktor rimskega ministrstva za industrijo Ammassari, generalni tajnik deželne uprave FJK Bellarosa in italijansko diplomatsko predstavništvo pri Evropski skupnosti. Med razgovori so se dotaknili tudi problemov v zvezi z italijanskim državnim organizmom REL, ki je zadolžen za reševanje elektronskih podjetij v krizi in ki ima sedež v Pordenonu, nazadnje pa še državnega zakona za obmejna območja, vendar bežnejše; temu zakonu bodo namreč posvetili poseben sestanek, ki bo septembra in sicer ravno tako v Bruslju.

Glede zakona o obmejnih območjih naj še povemo, da bo postopek za njegovo uveljavitev v imenu deželnega vodstva sindikata CGIL spremljal Roberto Treu, ki mu je bila tudi sicer poverjena skrb za vsa vprašanja mednarodnega značaja.

Biasutti bo danes poročal o Jugoslaviji

TRST — Predsednik deželne vlade Furlanije-Juljske krajine Adriano Biasutti bo poročal danes svetovalskima komisijama za zadeve predsedstva, ki ji načeljuje Diego Carpenedo (KD), in za zunanje odnose, ki jo vodi Ugo Poli (DSL) o položaju v Jugoslaviji.

Na ta način bo ustregel ustrezni zahtevi iz vrst desetih političnih strank, ki so zastopane v deželnem svetu. Zahtevo so iznesli, kakor smo že poročali v včerajšnji številki našega dnevnika, Roberto Viezzi in Renzo Travanut (DSL), Dario Tersar (PSI), Roberto Dominici (KD), Dario Barnaba (PRI), Adino Cislino (PSDI), Giorgio Cavallo (VA), Manlio Cecovini (LpT), Marco De Agostini (MF), Federico Rossi (LV) in Renato Vivian (Zeleni).

Podpisnikom poziva deželnemu predsedniku Biasuttiju se je pridružil včeraj še Bojan Brezigar v imenu Slovenske skupnosti; iz zadevnega tiskovnega sporočila je razvidno, da njegovega podpisa pod zahtevo po debati o jugoslovanskih razmerah ni bilo zaradi tega, ker je bil tistega dne, ko je bila zahteva postavljena, zadržan zunaj Trsta.

Milan Kučan je sprejel delegacijo deželne DSL

LJUBLJANA — Delegacija deželnega vodstva DSL s tajnikom Elviom Ruffinom na čelu, v kateri so bili Nico Costa, Perla Lusa, Miloš Budin in evroparlamentarec Giorgio Rossetti, se je sešla s predsednikom Republike Slovenije Milanom Kučanom. Izrazila je podporo in solidarnost demokratičnih sil v FJK s slovenskim narodom in poudarila pobudo deželnega odbora DSL, ki je omogočila pomnožitev stikov med vsedravnim vodstvom stranke in slovenskimi demokratičnimi silami, katerih vrhunec je bilo sporočilo Achilleja Occheta Kučanu.

Kučan se je zahvalil za solidarnost in dejal, da je Italija znatno spremenila svoja stališča, da pa so nekateri problemi še odprti. »Vojne ni hotela Slovenija in tudi ni v njenem interesu, mi hočemo do neodvisnosti mirno in postopno, ne da bi ogrožali interese, pravice, mir v drugih republikah«. Vojska ne sme biti politični sogovornik in jo je treba odstraniti s pogajanj, a njen umik iz Slovenije je v tem smislu morda odločilen, je še naglasil predsednik RS s pripombo, da mora Evropa vztrajati pri tem, da bo vsaka republika pazila na lastne odgovornosti, in ne misliti, da lahko od zunaj vsili jugoslovansko enotnost. Kučan je tudi obljubil osebno posredovanje za zaščito italijanske manjšine.

Referendumi ne bodo 3. pač pa šele 24. novembra

TRST — Deželni odbornik Dario Barnaba je med včerajšnjo razpravo o zakonu za nadzor krajevnih ustanov v deželnem svetu sporočil, da se bodo napovedani referendumi, ki bi morali biti 3. novembra letos, odvisli šele 24. novembra. Pojasnil je, da jih je bilo treba odložiti zaradi splošnega popisa prebivalstva, ki se bo začel 27. oktobra in končal šele 5. novembra.

Delegacija SSK na obisku pri Altissimu

TRST — Vsestranski tajnik liberalne stranke Renato Altissimo je včeraj v Rimu sprejel delegacijo Slovenske skupnosti, ki so jo sestavljali deželni predsednik Marjan Terpin, deželni svetovalec Bojan Brezigar in tajnik Mladinske sekcije Damjan Terpin. Poleg Altissima so se sestanka udeležili še član vsedravnega sveta PLI Augusto Maio, odgovorni za mednarodna vprašanja Luca Anselmi, deželni tajnik za FJK Franco Tabacco in deželni svetovalec Aldo Arlis.

V tiskovnem sporočilu deželnega tajništva Slovenske skupnosti piše, da so predstavniki SSK Altissima seznanili z zadnjimi dogajanjmi v Sloveniji in ga prosili, da stranka podpre prizadevanja za mednarodno priznanje Republike Slovenije. Seznanili so ga tudi s prizadevanji slovenske manjšine za doseg pravičnega zaščitnega zakona in ga prosili za podporo v parlamentu pri razpravi o tem za Slovence tako važnem vprašanju.

Altissimo je v odgovoru uvodoma poudaril svojo zavzetost za podporo Republiki Sloveniji in za njeno mednarodno priznanje ter izrazil prepričanje, da gre le samo za vprašanje časa. V zvezi z zaščito slovenske manjšine je tajnik PLI dejal, da gre za ustavno obveznost, ki jo je treba čimprej izpolniti. Zagotovil je, da se bo o tem takoj pozanimal pri predstavnikih svoje stranke v senatu z namenom, da se razprava pospeši. Glede na dejstvo, da bodo o tem postopku ključnega pomena odnosi med vlado in parlamentom, je po posredovanju Altissima delegacija SSK obiskala tudi načelnika kabineta ministra za odnose s parlamentom ter ga seznanila z dosedanjim postopkom v parlamentu, kakor tudi s pomisleki, ki jih ima Slovenska skupnost glede vsebine Maccanicovega zakonskega besedila.

S sprejetjem rezijanskega občinskega statuta nov zagon za ovrednotenje kulturne dediščine

REZIJA — Jutri, v soboto, 27. julija, se bo v Reziji sestal občinski svet, da bi sprejel statut. V njem so sestavljenci pokazali veliko skrb za ovrednotenje slovenske prisotnosti v teh krajih. S tem v zvezi bo statut — če bo izglasovan — predvideval imenovanje posebne komisije, ki bo skrbela za razvoj rezijanske kulturne dediščine.

Sestava statuta pa je samo deloma zaposlila rezijanske občinske upravitelje. V tem času so namreč sestavili koledar pobud, s katerimi bodo v polnem času postregli domačinom in obiskovalcem iz drugih krajev.

Že v nedeljo bo v Solbici slavnostna maša, na kateri bodo obnovili stare rezijanske običaje. V naslednjem tednu pa se bo začel mednarodni odbojarski turnir.

Med pomembnejšimi pobudami, ki jih bo Občina Rezija priredila v avgustu, naj omenimo manifestacijo v

Travanci pod geslom "Okno v bodočnost", ki bo na sporedu od 8. do 15. avgusta. Ob tej priložnosti bodo na pobudo kulturnega krožka Rozajanski Dom tudi predstavili knjigo o folklori skupini iz Rezije.

V dneh od 10. do 15. avgusta bo v Travanci praznovanja »Šmarnamiše«. V istem kraju pa bodo 12. avgusta v okviru 20. obletnice ustanovitve zbora Monte Canin predstavili še knjigo o rezijanskih zborovskih pesmih.

Od 13. do 15. septembra bo ravno tako v Travanci izredno pomembno mednarodno študijsko zborovanje na temo o verski glasbi v Alpškem loku. Oktobra pa bodo pripravili posvet o rezijanski slovnici. Istega meseca bo tudi še revija pevskih zborov Združenega sveta.

RUDI PAVŠIČ

Na sliki: pogled na Solbico, kjer bo v nedeljo slavnostna maša.

Deželna uprava FJK je namenila obrtnim podjetjem nadaljnjih skoraj 14 milijard lir

TRST — Z ustrežno prikrojitvijo deželnega proračuna, ki ga je odobril deželni svet minuli teden, bo mogoče podpreti obrtništvo v Furlaniji-Juljski krajini z nadaljnjimi skoraj 14 milijardami lir, ki jih gre prišteti sredstvom iz triletnega proračuna 1991/93. V poslednjih mesecih sta odbornika za delo in obrt Giancarlo Cruder in za finance Dario Rinaldi večkrat opozorila deželno vlado na naraščajoče potrebe in zahteve obrtniških podjetij, med katerimi se jih je nekaj znašlo v zelo hudih težavah zaradi splošne neugodne konjunkturo. Deželni odbor je sicer pred nedavnim odredil, da se nakažejo Deželni ustanovi za razvoj obrti (ESA) vsa sredstva, ki so bila v ta namen predvidena v proračunu, in sicer nekaj manj kot 28 milijard lir.

Cruder in Rinaldi sta naglasila, da je finančna razpoložljivost pri Deželi problematična in da so to priznale tudi stanovske organizacije obrtnikov, vendar je bilo mogoče z omejenimi proračunskimi manevrom pridobiti vsaj toliko denarja, kolikor ga je bilo potrebnega, da se realistično razrešijo vsaj najnujnejši problemi, s katerimi se spopadajo obrtniki. Dežela namerava letos še naprej

redno podpirati ustanovo ESA, kar zadeva izdajanje kratkoročnih posojil obrtnim tvrdkam, ki je pač v njeni pristojnosti, prav tako pa bo nudila zaslonbo konzorcijem za kreditna jamstva obrtnikom (Congafij). Seveda pa bo potrebno tovrstne posege uresničevati strogo selektivno, kajti prošnji za denarno pomoč je toliko, da jim na noben način ni mogoče ustreči, ker je denarja za to premalo oziroma, ker ni mogoče, kot je naglasil Rinaldi, podvojiti nakazil za kratkoročna posojila ustanovi ESA (lani so znašala 85 milijard lir) in nakazil za kreditna jamstva Congafijem (lansko leto okoli 120 milijard lir, od tega 58 milijard lir samo v videmski pokrajini).

Na področju kratkoročnega kreditiranja je predviden večletni strošek 2 milijard lir, katerim gre dodati še 6 že poprej predvidenih milijard, medtem ko pojde za rizični sklad pri Congafijih poldruga milijarda lir (ESA bo dobila še dodatnih 900 milijonov lir za svoje redno delovanje). Na področju prispevkov na račun kapitala prejme ESA dobrih 9 milijard lir, od tega 4 milijarde v korist podjetij, ki jih je prizadejal potres leta 1976, in 3 milijarde za nove pobude na goratih območjih po zakonu št. 35.

Bruno Giust ostro kritiziral deželnega odbornika F. Sara

VIDEM — Predsednik deželne zveze trgovinskih zbornic Unioncamere posl. Bruno Giust je v posebnem tiskovnem sporočilu kriziral nekatere izjave, ki jih je dal deželni odbornik za industrijo Ferruccio Saro med tiskovno konferenco, na kateri je obrazložil predstavnikom sredstev množičnega obveščanja novi deželni zakon o industrijskem načrtovanju oziroma finančnem poseganju v korist podjetij. Poslanec meni, da se je odbornik Saro žaljivo izrazil o delovanju trgovinskih zbornic, ki v Furlaniji-Juljski krajini tvorijo prispevajo k razmahu podjetništva in gospodarskih dejavnosti nasploh. Odbornikove izjave na račun zbornic so po Giustovem zatrdilu toliko bolj nerazumljive, ker je Saro še na nedavnih sestankih z vodstvi trgovinskih zbornic odkrito priznal njihovo važno vlogo v sklopu deželnega gospodarskega sistema in se ravno na tej podlagi odločil, da zakonski osnutek o nadaljnji industrijski politiki ustrezno popravi oziroma spremeni. Predsednik Unioncamere zatem ugotavlja, da ima Dežela primarne pristojnosti v odnosu do trgovinskih zbornic in da se zaradi tega ne bi smela spuščati v demagoške in netovorne izjave, do kakršnega je prišlo po njegovem na Sarovi tiskovni konferenci, pač pa bi morala prevzeti nase natančno politično odgovornost in določiti jasna, verodostojna pravila, kako se ravnati do trgovinskih zbornic kot priznanih opornih temeljev v prid proizvodnemu aparatu. Takšnih pravil pa po Giustovi zatrditvi v novem deželnem zakonu o industrijski politiki ni videti.

PSI: Prispevki ne ustrezajo cenam za obnovitvena dela

TRST — Deželna svetovalec PSI Bruno Lepre in Enrico Bulfone sta naložila na predsednika deželne vlade in na odbornika za popotresno obnovo vprašanje, ali se jima ne zdi potrebno ažurnirati enotni cenik za infrastrukturna dela, ki je ostal nespremenjen od 1. decembra 1989, čeprav so se stroški zaradi rastoče inflacije medtem precej povečali. Pokazatelj oziroma stroškovne maksimale je treba po njunem zatrjevanju nujno prilagoditi inflacijskemu toku, to se pravi tekočim cenam za obnovitvena dela, ki so v teku, drugače ne bodo mogli zasebniki pravilno izračunavati izdatkov za preustrojevanje poškodovanih poslopij in raznih infrastruktur. To pa je bistvenega pomena, ko gre za podeljevanje ustreznih deželnih prispevkov.

Adalberto Minucci se je pozanimal za tovarno Zanussi

PORDENON — V sredo se je mudil v Pordenonu minister za delo vlade v senci Demokratične stranke levice Adalberto Minucci. Med drugim je obiskal tovarno pralnih strojev Zanussi v Porci in se sešel tako z njenim vodstvom kakor s tovarniškim svetom. Po nedavnem sporazumu v Rimu, ki je po sodbi samih sindikatov širokega zadiha in avantgarden, bodo tovarno povsem avtomatizirali, s tem pa dokončno prebredi dolgotrajno krizo. To utegne seveda povzročiti tudi kakšen odpust, kar pa vendarle ni rečeno, kot je naglasil Minucci.

Državni poslanec se je v večernih urah v Sacileju udeležil javne debate o vprašanju reforme plačnega sistema v sklopu vsedravnih pogajanj z delodajalskimi organizacijami.

V sodelovanju s slovenskimi denarnimi zavodi v Italiji in tremi deželnimi bankami se nadaljuje akcija POMOČ SLOVENIJI '91. Sredstva bodo po sklepu solidarnostnega odbora namenjena ublažitvi posledic vojne v Sloveniji.

Tekoči računi za nabiralno akcijo POMOČ SLOVENIJI '91 pri slovenskih denarnih zavodih v Italiji:

TRŽAŠKA KREDITNA BANKA (Sedež Trst, Agencija Domjo, Agencija Rojan) — 01.6560/54

HRANILNICA IN POSOJILNICA OPČINE — 9626

HRANILNICA IN POSOJILNICA NABREŽINA (Sedež Nabrežina, Filiala Sesljan) — 65283-1

KMEČKA BANKA GORICA (Sedež Gorica, Filiala Krmin) — 61001

HRANILNICA IN POSOJILNICA DOBERDOB — 1720

HRANILNICA IN POSOJILNICA SOVODNJE — 23/7

TRŽAŠKA KREDITNA BANKA - Filiala Cedad — 02.200/89

Navajamo še dodatne številke tekočih računov:

CASSA DI RISPARMIO DI TRIESTE — 42568/5

CASSA DI RISPARMIO DI GORIZIA — 13160/1

BANCA POPOLARE UDINESE — 6986

Sedež solidarnostnega odbora Slovencev v Italiji odgovarja na telefonsko številko SKGZ: 368094; fax 368158.

Danes najbrž na dnevnem redu podpora našim ustanovam

Deželna skupščina o slovenski kulturi

Deželni svet bo danes, razen če ne bo prišlo do sprememb dnevnega reda, vzel v pretrdes zakonski osnutek deželne vlade, ki dodeljuje 24 milijard lir v 3 letih kulturnim ustanovam slovenske manjšine. Gre za izvršilni odlok člena št. 14 vsedržavnega zakona za razvoj mejnih območij, ki ga je parlament ob pristanku široke politične večine dokončno odobril v začetku tega leta. Zakonski predlog Dežele je že naletel na široko odobravanje na torkovi seji komisije za kulturo, šolstvo in šport, na kateri je samo misovec Giacomelli glasoval proti, listar Cecovini in demokristjan Vatovani pa sta oddala belo glasovnico. Slednji je to naredil v osebnem imenu, načelnik KD v komisiji Oscarre Lepre pa je napovedal, da stranka relativne večine podpira ta osnutek ter da bo zanj glasovala tudi v skupščini.

Poročevalec večine bo svetovalec SSK Bojan Brezigar, ki tudi predseduje svetovalski komisiji za kulturo, šolstvo in šport. V svojem poročilu Brezigar ugotavlja, da Slovenci v Italiji že ves po vojni čas zama čakamo na globalno zaščito, država v zakonu za mejna območja prvič opozarja na to svojo pomanjkljivost, zato člen 14. predstavlja zelo važno priznanje, saj, kot piše v zakonu, delno anticipira finančna sredstva iz za-

ščite. Ne gre vsekakor za nobene privilegije v korist Slovincem, dodaja še svetovalec SSK, ampak za priznavanje manjšinske skupnosti, ki se prav zato, ker je manjšina ukvarja in sooča s specifičnimi problematikami. »Široka podpora političnih sil, ki jo je ta osnutek že doživel v pristojni svetovalski komisiji, daje misliti, da se večina strank zaveda, da smo priča nenavadni situaciji, ki jo je treba čimprej dokončno in pozitivno rešiti«, je napisal še Brezigar v svojem poročilu.

Zakonski predlog, ki ga je na torkovi seji komisije predstavil sam predsednik deželnega odbora Biasutti, bo torej naletel na podporo večine in večjega dela opozicije, saj so zanj v komisiji glasovali tudi svetovalci Demokratske stranke levice in Zelene liste. V zvezi z vsebino osnutka se je včeraj znova oglašil predstavnik DSL Budin, ki bo v zvezi s tem predložil dva popravka. Prvi se nanaša na podporo Sloriju, ki je po Budinovem mnenju prenikna, drugi pa na sestavo posebne komisije, ki bo v prihodnjih dveh letih nadzorovala izvajanje tega zakona. Svetovalec Occhettovo stranke opozarja tudi na diskriminacijo Zveze slovenskih kulturnih društev, ki si po njegovem pravi status od Dežele uradno priznane ustanove.

Pregled učnih uspehov na slovenskih šolah Na TTZ Žige Zoisa dokaj popravni izpitov

Na seznamu, ki smo ga objavili v prejšnji številki, smo zaradi pomanjkanja prostora izpustili podatke za Trgovski tehnični zavod Žiga Zoisa in Zavod za geometre. Vzel dopolnjujemo danes.

Na »trgovski« je 1. A obiskovalo 23 dijakov, od katerih je eden izstopil, 5 je bilo odklonjenih, 4 pa imajo izpite iz raznih predmetov. V 1. B sta od 20 vpisanih dva dijaka bila odklonjena, 8 jih ima izpite. V tem razredu je največ »žrtve« pokosila angleščina (5 dijakov), tri pa nemščina. V 1. C je na 18 dijakov bilo odklonjenih 4, 7 pa ima izpite. Tudi v tem razredu je najtrši oreh angleščina, saj imajo vsi dijaki, z eno izjemo, popravni izpit iz angleščine. Poglejmo druge razrede.

2. A: obiskovalo ga je 15 dijakov, 4 ima izpite. Od teh trije iz nemščine, sledijo izpiti iz angleščine. 2. B: od 17 dijakov ima 8 izpite. V tem razredu je največ težav z nemščino (6 izpitov), sledi angleščina (3). V 2. C razredu od skupnih 15 en dijak ni izdelal, 5 ima popravne izpite. Trije dijaki imajo skupen imenovalec v angleščini. Tretji razredi: v 3. A je na 26 dijakov eden bil odklonjen, za deset pa so profesorji bili mnenja, da jim je potreben dodaten študij. Z eno izjemo se bodo vsi čez poletje učili nemščine, nekaj pa jih bo skupaj lahko študiralo še angleščino, trgovstvo in pravo. V 3. B razredu sta od 24 vpisanih 2 dijaka izstopila, 6 ni izdelalo, 7 jim ima izpite. Od teh se jih bo štiri lahko skupaj učili angleščine, nemščine in knjigovodstva. V 3. C sta dva dijaka izstopila, 6

jih ni izdelalo, 3 ima popravne izpite, 14 pa je izdelalo. Med izpitnimi predmeti ni opazili koncentracije.

Bodoči maturantje kažejo prav dobro. V 4. A razredu imata od 22 dijakov le dva popravne izpite, prav tako dobri so bili tudi v 4. C, kjer sta na 25 dijakov le dva »polletna mučenika«, v 4. B pa sta od 17 dijakov dva bila odklonjena, 3 jih ima izpite. Največ težav imajo s slovenščino in knjigovodstvom (po 2 izpita).

Se skupen podatek za omenjenih 12 razredov: vpisanih je bilo 247 dijakov, 3 so izstopili, 27 je bilo odklonjenih, 63 jih ima popravne izpite.

Za konec pa še podatki Zavoda za geometre.

V prvem razredu je bilo stanje nič kaj rožnato, saj je na 11 dijakov eden izstopil, 4 so bili odklonjeni, 6 pa jih ima popravne izpite. Izdelal ni torej nihče. Med izpitnimi predmeti so najbolj pogosti zgodovina (4) in matematika (3). V drugem razredu so vsi trije vpisani dijaki izdelali, v tretjem je od 9 dijakov eden bil odklonjen, trije pa imajo izpite (vsi trije imajo skupono matematiko, dva tudi gradbeno tehnologijo), med bodočimi maturanti so od skupnih 10 trije potrebni dodatnega učenja. Matematika se pojavlja dvakrat, preostali predmeti pa so razpršeni. Skupno se je v te štiri razrede vpisalo 33 dijakov, od katerih je eden izstopil, 5 ni izdelalo, 12 jih ima popravne izpite, 15 pa lahko veselo počitničuje, saj so zadovoljivo opravili razred.

Po sklepu deželne skupščine Lov na ptice je ponovno dovoljen v FJK

Deželni svet Furlanije-Juljske krajine je včeraj dopoldne pod predsedstvom Diega Carpeneda odobril zakonski osnutek, na osnovi katerega se v naši deželi ponovno uvaja lov na ptice selivke. Zakonski osnutek je bil sprejet s 25 glasovi, 13 svetovalcev je bilo nasprotnega mnenja, trije pa so se vzdržali.

Gre za problem, za katerim so veliki ekonomski interesi in o katerem so tudi v posameznih strankah deljena mnenja in ne samo mnenja, ampak tudi globoki spori. Selektivni lov na ptice selivke bo tako dovoljen, v kolikor bodo osnutek odobrili tudi rimski vladni uradi (pri tem gre dodati, da ima Dežela primarne pristojnosti glede tega vprašanja) od 1. septembra do 15. decembra. Vse tehnične naprave za lov na ptice bodo morale imeti dovoljenje pokrajinskih uprav, da bodo lahko obratovali. V zakonskem osnutku se tudi postavljajo zelo točne norme o vrstah ptic, ki jih je mogoče loviti, kot tudi stroga prepoved, da bi ujete ptice lahko pobili. Tiste vrste ptic, katerih ulov ni dovoljen, bo treba takoj izpustiti, potem ko se bodo znašle v teh pasteh. Zakonski osnutek vsebuje še vrsto predpisov, po katerih bo ta dejavnost pod strogim nadzorstvom deželne in pokrajinskih uprav.

Tudi včerajšnja razprava, kot sicer v prejšnjih dneh, je bila zelo živahna. V razpravi je bilo zadnjih sedem členov s številnimi amandmaji, kar je diskusijo še podaljšalo. Sprejeti so bili nekateri popravki opozicije, ob koncu pa je bil osnutek, kot rečeno, sprejet z veliko večino glasov.

Sindikata ob odprti meji za rešitev krize

Na sedežu Nove krajevne zvezne delavske zbornice v Trstu je bilo v prejšnjih dneh srečanje med delegacijama sindikatov obalno-kraške regije, ki jo je vodil Boris Mazalin in predstavniki gostiteljev. Predmet pogovora je bil politični položaj v sosednji republiki Sloviji in o vplivih, ki jih ta situacija ima na gospodarstvo obmejnega področja, na turizem in na trgovino na drobno. Ob vsem tem je bilo poudarjeno, kako se je republika Slovenije znala uveljaviti s politiko dialoga z željo, da bi prišlo do trdne pomiritve položaja. Predstavniki sindikatov z obeh strani meje so tudi z zadovoljstvom ugotovili, da se promet na obmejnih prehodih postopoma normalizira, kar je glavni predpogoj za krepitev in nadaljnji razvoj sodelovanja ob meji, ki je to krizo globoko občutila.

Po mnenju obeh sindikalnih organizacij je zato potrebno ponovno vzpostaviti redne politične, gospodarske in kulturne odnose, na osnovi katerih bi se utrdila logika najbolj odprte meje v Evropi.

Po mnenju izvedencev Opazovalnice za Severni Jadran Alge v Tržaškem zalivu se postopno izčrpavajo

Vse kaže, da letos s cvetenjem morja ne bo prevelikih težav in da pojav, ki je bil opazen v teh dneh, postopno pojenjuje. Kopalci so zato lahko mirni, ker jim sluz in alge najbrž tudi v avgustu ne bodo povzročali prehudih nevšečnosti. Tako meni Opazovalnica za Severni Jadran, ki se je včeraj s sporočilom spet povrnila k rezultatom nedavnih analiz. Izvedenci opazovalnice menijo, da je zaksrbljenost, ki jo je v teh dneh povzročil pojav alg v Tržaškem zalivu, neutemeljen.

Izvedenci opazovalnice so v juniju in v juliju med dvema študijskimi križarjenji vzeli vzorce morske vode na 85 točkah, ki so vse severno od črte izliv Pada - rt Premantura. Med prvim križarjenjem so opazili, da so bili sluzasti kosmiči in niti v dolžini od 10 do 20 centimetrov precej enakomerno razporejeni od morske gladine do dna, najvišja koncentracija pa je bila pri dnu. Meritve med julijskim križarjenjem pa so pokazale, da so se dimenzije sluzastih agregatov povečale in se v obliki niti, pajčevin in oblakov kon-

centrirale v srednjem delu vodnega stolpca med gladino in dnem. Na perifernih območjih in torej na plažah, kjer so kopališča, je bil pojav sporadičen, količina sluzastih snovi na površini ni bila zaskrbljujoča, medtem ko je bilo dno prekrito s temnorjavo sluzasto snovjo.

Zaradi take evolucije pojava izvedenci menijo, da se cvetenje postopno izčrpava, saj proces potapljanja sluzi prevladuje na procesom izplavanja na gladino. Pozitivno predvidevanje po mnenju izvedencev potrjuje tudi dejstvo, da je v morju prisoten zelo jaseen proces stratifikacije z bolj toplo in sladko vodo na površju ter bolj hladno in slano pri dnu. Ta stratifikacija je doslej prispevala k zaježitvi pojava in bo najbrž tudi v prihodnje, saj ni verjeti, da bi se voda pri dnu segrela veliko bolj.

Izvedenci tudi poudarjajo, da so v teku pomembni poskusi. Če bodo rezultati ugodni, bodo znanstveniki lahko začeli dojeti mehanizem pojava, ki je bil doslej nerazumljiv.

Beograd še ni ratificiral sporazuma o pokojninah delavcev iz bivše Cone B

Parlamentarna komisija, ki nadzoruje delo socialnih ustanov in ki ji predseduje tržaški poslanec Sergio Coloni, se je včeraj znova ukvarjala z zapleteno problematiko pokojnin jugoslovanskih in tudi italijanskih državljanov, ki so bili svojčas zaposleni v bivši Coni B. Gre za izvajanje italijansko-jugoslovanskega sporazuma iz leta 1986, po katerem naj bi Jugoslavija prevzela breme za del pokojnin, ki jih jugoslovanski državljanom trenutno plačuje zavod INPS. Gre za približno 700 primerov, finančno breme pa znaša nekaj nad štiri milijarde lir.

Seje komisije se je udeležil tudi podtajnik Butini, ki je povedal, da beograjski parlament - tudi zaradi znanih gospodarskih težav Jugoslavije - še ni ratificiral tega sporazuma in ni znano, kdaj bo to sploh naredil. Komisija je s tem v zvezi soglasno odobrila resolucijo, ki obvezuje vladu, naj še dalje od blizu sledi tej problematiki in si prizadeva za premostitev tega vprašanja.

V Križu drevi zadnji poletni koncert iz ciklusa »Luna n'blues« KUD Magnet

Na dvorišču Sirkovega doma v Križu bo drevi zadnji koncert iz ciklusa »Luna n'blues, glasba, umetnost in film v luninem siju«, ki ga prireja Kulturno umetniško društvo Magnet. Na nocojšnjem koncertu, ki se bo začel ob 21. uri, bosta nastopila Franco Ghietti s svojim rock'n' roll band in skupina

»Afrika Saalam«, ki jo sestavljajo glasbeniki iz Italije in Maroka. Vstop je prost.

KUD Magnet bo svoje pobude, ki so namenjene predvsem mladim, nadaljeval jeseni. V foyerju Sirkovega doma bo še danes zvečer na ogled razstava slik članov in prijateljev Magneta.

Miriam Korsič, ena izmed poklicno uveljavljenih žensk na področju mednarodnega leasinga »Pri sklepanju pogodb je potrebna tudi fantazija«

Kaj je leasing, kako se na tem področju uveljavi, če si mlada in sposobna ženska, kakšno bodočnost lahko ponuja ta pomembna gospodarska dejavnost našemu mestu?

Na vprašanja odgovarja Miriam Korsič, diplomirana ekonomistka, mlada menadžerka, ki se uspešno uveljavlja prav na področju leasinga. Miriam Korsič je pri tržaški delniški družbi Leasest od februarja 1989 odgovorna za mednarodni leasing. Njeno poslovno »področje« sega predvsem na evropski Vzhod, na katerega se je Leasest usmerila pred tremi leti in se v kratkem uveljavila kot ena najaktivnejših italijanskih družb, kljub močni konkurenci Nemčije in Avstrije. Prve korake v vzhodnoevropski prostor je omogočila tudi geografska lega našega mesta, v katerem ima Leasest svoj sedež. Z razliko od številnih drugih tržaških leasing družb, ki poslujejo predvsem kot podružnice, je Leasest v Trstu prisotna »v prvi osebi«. Družba si lasti primat prve izvozne leasing pogodbe s ČSFR, poleg te države predvideva letošnji delovni načrt Leasesta odpiranje še na Poljsko in Madžarsko, ob pozornosti, ki jo posveča sosednjim republikam.

Leasing je razširjena oblika finansiranja, ki jo leasing družbe nudijo podjetjem za nakup osnovnih sredstev (premičnin in nepremičnin). Pri leasingu ima uporabnik z razliko od preproste najema pogodbeno pravico, da po izteku pogodbenega roka postane lastnik najete dobrine. Leasinga

Miriam Korsič

družba kupi od proizvajalca opremo, s katero najemojemalec-uporabnik želi razpolagati, in jo da v najem podjetju, ki opremo praviloma odkupi ob izteku pogodbe. Tak način finansiranja včasih odlično zamenja bančni kredit in pride v poštev predvsem takrat, ko uporabnik ne more dobiti bančnega kredita. To dovolj preprosto razlago je Miriam Korsič ponudila že v članku, ki je bil pred nedavnim objavljen na Primorskem dnevniku.

Da se mlad človek uveljavi na leasingem področju, mora imeti predvsem temeljito poklicno izobrazbo. Pri sklepanju leasingnih pogodb pa je potrebna tudi dobra mera fantazije.

»Morda prav zaradi fantazije kot ženska delam celo bolje od svojih moških kolegov,« meni Miriam Korsič. »Sicer pa so zelo redki primeri, ko sem s strani moških sogovornikov zaznala nezaupanje. Med študijem in nato pri delu sem srečala precej žensk, ki so se zelo dobro uveljavile na tem področju. Čeprav moški z večjo lahkoto pride do odgovornega mesta, mislim, da je poglavitni pogoj izobrazba in poklicna izpolnjenost.«

Miriam Korsič je pred štirimi leti diplomirala na ekonomski fakulteti. »Izbrala sem jo, ker se mi je zdela primerna in je nudila dovolj širok vpogled v svet gospodarstva. Mislim, da je Trst zelo zaprt, oddaljen od velikih italijanskih gospodarskih središč. Po univerzi pa mi je štipendija ponudila priložnost, da sem sledila tečaju MBA (Master In Business Administration). Verjetno sem tudi edina Slovenka, ki je doslej imela to možnost. V 14 mesecih sem v Bologni in Milanu sledila več kot tisočim uram celodnevne pouka, opravila približno 40 izpitov in pripravila diplomatsko nalogo z analizo italijanske prehranske industrije s finančnega vidika. Sedaj je že prava »moda« tečajev Master, zato gre razlikovati t.i. tečaje Master DOC, ki morajo imeti omenjene značilnosti. Z razliko od univerze pa ti omogočijo predvsem znanje na osnovi konkretnih primerov z delovnega sveta. Delo poteka po skupinah, v katerih posamezni primer - imenujejo ga business case - obravnavajo ljudje z različno

univerzitetno izobrazbo. Tečaje pa vodijo priznani profesorji, uspešni podjetniki in uveljavljeni managerji iz Italije in Evrope.« Več kot enoletna »investicija« torej, s katero je Miriam Korsič izpolnila svojo izkušnjo (že med univerzitetnim študijem je namreč bila na praksi v raznih evropskih podjetjih). »Že tedaj sem razmišljala o delu na mednarodnem področju. Po dokončanem masterju - posebej sem se posvetila področju mednarodnega marketinga in finance - sem imela več delovnih ponudb. Lahko bi šla v Milan, odločila pa sem se za Trst: ena od možnosti je bila družba Leasest.« Miriam Korsič je zato večkrat na poslovnem potovanju, predvsem po evropskem Vzhodu. »Verjetno se bomo kmalu »razširili« še v sredozemski prostor, v Španijo, Portugalsko in Grčijo, kjer je pri podjetjih veliko povpraševanja za kredit. Največje potrebe pa so prav na Vzhodu. Precej delamo tudi s Slovenijo. Prav pred kratkim smo - kljub političnim negotovostim - omogočili nekemu slovenskemu podjetju, da je svojo industrijsko opremo dal v izvozni leasingni najem v ČSFR. Podjetja, ki ne razpolagajo z dovoljšnjimi finančnimi sredstvi, se namreč s težavo uveljavljajo na evropskem tržišču.«

»Leasing prav gotovo predstavlja bodočnost za Trst, ki nima zaledja za industrijski razvoj in zato ne more biti konkurenčno središče. Gospodarsko se torej lahko uveljavi le z odlično storitveno ponudbo.«

DAMIANA OTA

Zaradi poletne suše v dolinski občini še težave z vodo

V dolinski občini se v teh vročih julijskih dneh spet pojavljajo precejšnji problemi z dobavo vode: kot pred nekaj tedni pa so spet »pod vprašajem« vasi, ki se nahajajo v najvišji nadmorski višini na območju dolinske občine. Zaradi ponovnega pojava sušnega obdobja je po navodilih občinske uprave bila v Mačkolkah, Prebengu in na Križpotu prekinjena dobava vode že sinoči, od 23. ure dalje, vse do prvih jutranjih ur. Stanje je precej zaskrbljujoče, saj bo - v primeru, da v kratkem ne pride do »odrešujočega« dežja - morala občinska uprava še dalje ukrepati s prekinjanjem dobave vode prav v teh vaseh. Sicer že dalj časa potekajo dela za usposobitev oziroma okrepitev vodovodnega omrežja, ki preskrbja te predel dolinske občine. Kot poudarja dolinski župan Marlene Pečenik, pa so nekatere težave še vedno nerešene. Zdi se, da so dela začasno v zastoju, ker naročene naprave še niso usposobljene.

Da bi kljubovali tem »poletnim« težavam na najbolj učinkovit način, ne da bi pri tem bili oškodovani le nekateri občani, uprava Občine Dolina priporoča vsem prebivalcem, da bi se po sebnosti v teh dneh (in vsaj dokler ne bo usposobljen kritični del vodovodnega omrežja) skrbno uporabljali razpoložljivo vodo. Priporočilo velja predvsem za uporabo vode v namene, ki niso tesno vezani na vsakdanjo življenjsko potrebo občanov.

Popisovalci z znanjem slovenščine

Oktobra bo steklo javno popisovanje, na podlagi katerega bodo državne institucije po 10-letnem presledku dobile ažurno sliko o dejanskem demografskem in gospodarskem stanju širom po vsem italijanskem ozemlju. Da ne bo napačnih tolmačenj naj bralce pomirimo, da ne bo šlo za popis prebivalstva po nacionalni pripadnosti (kar bi v naših razmerah dišalo po preštevanju), temveč je prvenstveni namen te pobude evidentiranje življenjskih pogojev v stanovanjih in gospodarskih dejavnosti, s katerimi se prebivalstvo bavi. Pred kratkim so ločeno že izvršili popis kmetijstva, sedaj pa bo v številke prelito še stanje obrtniških zvrsti industrije in drugih dejavnosti.

Občine Devin-Nabrežina, Zgonik in Repentabor pozivajo interese, ki bi se radi spoprijeli z nalogo popisovalcev, naj se čim prej javijo v anagrafskih uradih, kjer bodo dobili vsa pojasnila in navodila. Kandidati morajo izpolnjevati dva osnovna pogoja: potrebna je višješolska izobrazba za uspešno razvozlanje popisnih kvizov, obvezno pa je tudi znanje slovenskega jezika, kar je na narodnostno mešanem območju več kot utemeljena predpostavka.

B. S.

Na sinočnjem Razgovoru o Sloveniji v Kulturnem domu Prosek-Kontovel

Partizan Zlobec: »Resnici pogledjmo v oči: kar je bilo, se ne bo nikoli več ponovilo«

»Sam sem bil partizan, ki sem se boril za Slovenijo in za Jugoslavijo in danes sem v to ponosen. Jugoslavije, ki sem jo želel, pa danes ni več. Tudi ta armada, ki je z velikimi žrtvami ponosno osvobodila Trst, Opčine in naše kraške vasi, ni več ista armada. Nihče ji ne odreka zgodovinskih zaslug, jugoslovanska vojska pa je danes vezana na oblast in predvsem na ideologijo, ki je preživela.« Tako je član predsedstva republike Slovenije Ciril Zlobec nagovoril množico Slovencev raznih starosti, raznih političnih ter idejnih prepričanj, ki se je sinoči zbrala v proseškem Kulturnem domu (na sliki Maria Magajne), da iz njegovih ust in iz ust slovenskega zunanjega ministra Dimitrija Rupla neposredno sliši mnenja o dogodkih, ki so tako globoko pretresli Slovenijo in ves slovenski narod.

Za mnoge Slovence v Italiji, ki so doživljali in še danes deloma doživljajo Jugoslavijo kot matično državo, kot zibelko bratstva in enotnosti med narodi, so bili ti dogodki v marsičem zelo boleči. Zlobec je rekel, da s spoštovanjem ocenjuje čustva teh ljudi, ki jih je ne gre na noben način obsojati. Resnici pa je treba pogumno pogledati v oči, ker to, kar je bilo, se ne bo nikoli več ponovilo. Zlobec je govoril čustveno, kot Kraševac in kot sin primorske zemlje, a tudi preudarno, izhajajoč iz prepričanja, da bi vsako vztrajanje v tej Jugos-

laviji škodilo v prvi vrsti Slovencem.

Drugi gost solidarnostnega odbora je bil minister Rupel, sin proseške družine, ki ni skrival ganjenosti, da govori sovaščanom svojega očeta. Ideja samostojne Slovenije je po njegovem predvsem povezana z idejo demokracije. Jugoslavija je bila in je še danes neka ideološka tvorba, katere lepilo pa izgublja na učinkovitosti. Če hoče Slovenija zaživeti kot svobodna evropska tvorba, nima drugega izhoda kot to, da izstopi iz Jugoslavije, ne da

bi s tem postala otok sredi Evrope, ampak da bi se s hitrimi koraki čimprej združila z Evropo. To je glavni razlog, da razumemo, kaj se je zgodilo pred kratkim v Sloveniji. Jugoslavija po Ruplovem mnenju ni uspela rešiti nacionalnih problemov svojih narodov. Socializem je bil le neka navidezna rešitev, in tega se danes zaveda ne samo Slovenija, ampak postopno tudi drugi jugoslovanski narodi.

Posega vojske ne gre tolmačiti kot mednarodni spopad, kot ga skušajo prikazati nekateri, ampak

je šlo za spopad med preživelo komunistično ideologijo in mlado slovensko demokracijo. Ne gre torej za spor med Slovenijo in Srbijo, ampak za merjenje moči med dvema nasprotnima si sistemoma. Bojazen, da bi Slovenija ostala na repu Evrope, je popolnoma upravičena, je glede tega dejal še Zlobec, še hujše pa bi bilo, če bi dalje vztrajala na stari poti ali se celo oklenila sentimentalnosti.

Novinar Radia Trst A Miro Opelt, ki je vodil razpravo, je ugodoma postavil v ospredje, da tudi v izrednih razmerah ni bilo v Sloveniji ničesar narejenega za omejevanje človekove svobode. Svoboda in demokracija sta po mnenju Zlobca v novi državi vsaj tako pomembni vrednoti kot neodvisnost. Tudi v vojnem času ni bilo cenzure, tako da so lahko novinarji iz vsega sveta poročali, kaj se je v resnici zgodilo. Razprava, ki je sledila uvodu uglednih gostov iz Slovenije je v nekaterih obrisih znova dokazala (čeprav z manjšo ostrino kot podobna razprava v Bazovici), kako mnogi pri nas, kot že omenjeno, boleče doživljajo dogajanja v matici. Vse to je, če se znova zgledujemo po Zlobcu, spoštovanja vredno, in ima svoje zgodovinske motivacije, beg od resnice pa ne pripelje nikamor in gotovo ne olajša nobene bolečine, prav nasprotno.

SANDOR TENCE

Kako se je v prvem polletju gibala statistična krivulja v miljski in dolinski občini

Negativni demografski saldo vsaj nekoliko blaži precejšnje število priseljencev iz drugih občin

OBČINA DOLINA				
Mesec	Rojeni	Umrli	Priseljeni	Izseljeni
Januar	4	6	6	12
Februar	3	9	14	9
Marec	0	8	14	21
April	3	7	5	13
Maj	7	8	20	14
Junij	2	2	26	13
SKUPNO	19	40	85	82
Število občanov 1. julija letos: 5.993				

Tako kot na splošno v tržaški pokrajini se tudi v miljski občini demografska krivulja giblje navzdol. V zadnjih šestih mesecih je razlika med rojstvi in smrtnimi primeri precejšnja, negativni saldo znaša 56, nekoliko pa ga je ublažil pozitivni saldo med priseljenci in izseljenci, saj se je v miljsko občino priselilo (tako iz drugih občin kot iz tujine) 150 oseb, odselilo pa 115. Konec junija je tako v Miljah živelo 13.259 ljudi, kar je 21 manj kot v začetku leta.

Na miljskem anagrafskem uradu so nam postregli tudi z nekaterimi globalnimi številkami. Tako je konec lanskega junija bilo na uradnem seznamu za beleženih 13.289 občanov, torej 30 več kot letos. Junija 1989 jih je bilo 13.391, junija '88 13.460, junija '87 13.532, junija '86 pa 13.603. V petih letih je torej v Miljah padlo število populacije za 344 enot, če pa podatek primerjamo s stanjem pred desetimi leti,

torej z letom 1981, ko je bilo tudi ljudsko štetje, dobimo negativni saldo 761, saj je takrat živelo v miljski občini 14.020 občanov. Negativni trend je bil še posebno opazen pred leti, v zadnjih dveh letih pa se je gibanje navzdol nekoliko ublažilo, kar daje upati, da se je stanje uravnovesilo. Na anagrafskem uradu povezujejo negativni trend predvsem z gradbeno politiko, na katero seveda v prvi vrsti vpliva povpraševanje po stanovanjih. V zadnjem desetletju je ustanova za ljudske gradnje v Miljah gradila zelo malo, zasebni podjetniki pa so očitno sprevideli, da se investicija v tem sektorju v Miljah ne izplača. Gre seveda za procese, ki so med seboj povezani in pogojeni, tako da je težko ugotoviti, kateri je osnovni. Prav gotovo pa bo držalo, da sta padanje števila rojstev in podaljšana življenska starost tudi tu osnovna dejavnika demografskega (ne)razvoja.

OBČINA MILJE				
Mesec	Rojeni	Umrli	Priseljeni	Izseljeni
Januar	9	10	17	28
Februar	6	16	35	13
Marec	3	21	16	18
April	1	17	26	8
Maj	6	7	35	25
Junij	3	13	21	23
SKUPNO	28	84	150	115
Število občanov 1. julija letos: 13.259				

Poglejmo sedaj, kako se piše demografiji v dolinski občini. Prvega januarja letos je živelo v njej 6.010 občanov, junija letos je to število padlo za 17 enot, saj jih je uradna statistika konec prejšnjega meseca zabeležila 5.993, od katerih 2.965 moških in 3.037 žensk. V dolinski občini je torej 72 žensk več kot moških. V zadnjih šestih mesecih je umrlo 40 občanov, na svet pa je prišlo 19 novorojenčkov. Ta negativni saldo (21) le delno ublaži število priseljencev (teh je bilo 85), saj se jih izselilo 82. Letošnji podatki niso vsekakor skrajno negativni, saj je trend, v primerjavi z lanskim, vsekakor ugodnejši. Če se poigramo s številkami in primerjavami namreč ugotovimo, da je bil v letu 1990 negativni saldo 53, če junij '91 primerjamo z januarjem '90 pa ugotovimo, da se je število dolinskih občanov znižalo v poldrugem letu kar za 70 enot.

Dopolnilna blagajna za 47 delavcev tovarne Baxter

»Velikošmarenski golpe«, tako so delavci tovarne Baxter ocenili včerajšnji sklep uprave, da pošlje v izredno dopolnilno blagajno — brez nikakršnega jamstva za povratek na delovno mesto — 47 odvečnih delavcev. To je storila tik pred kolektivnim dopustom, srečanje s sindikalnimi predstavniki, ki je bil določen za 25. julij, pa je preložila na čas po počitnicah.

Sindikati CGIL-CISL-UIL so reagirali s tiskovno noto, v kateri ugotavljajo, da je vodstvo tovarne usmerjeno le v krčenje produkcije (v zadnjih treh letih je odslovilo 200 delavcev), odnose s sindikati in Deželo pa izkorišča le za sindikalni mir v podjetju. Včerajšnji »golpe« je za sindikalno zvezo nadaljni dokaz, da se vodstvo tovarne Baxter poživlja tudi na dogovore, podpisane pred kratkim v Rimu s sindikati in predstavniki Zveze industrijcev. Takrat so določili 25. julij kot dan srečanja s tovarniškim svetom, s katerim sporazumno načrtovati nadaljne ukrepe.

■ Tržaška občina ne bo več metala med odpadke papirja, ki ga bodo porabili v njenih uradih. Ta papir bodo po novem zbirali in ga namenili reciklaži. Tako Tržaško občino obvezuje resolucija, ki sta jo predložila predstavnik zelene alternativne liste Bekar in demokrستان Ambrosi. Tržaški občinski svet je resolucijo sprejel na svoji zadnji seji.

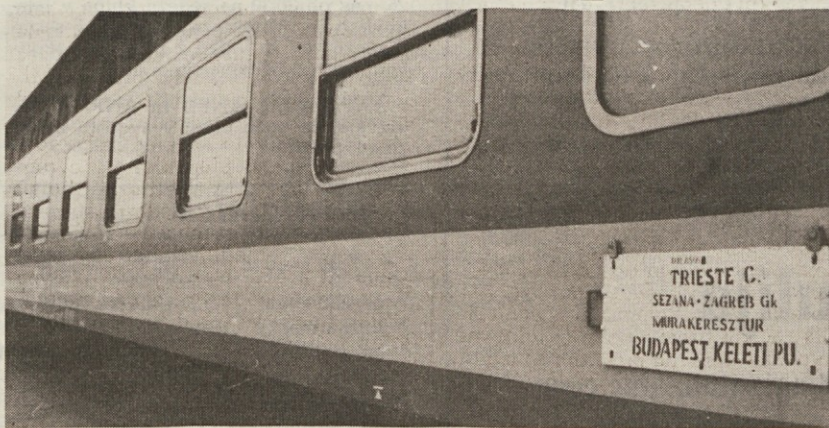
Zaradi jugoslovanske krize so včeraj »ukinili« vlak za Moskvo

Manjše težave za železniški promet

Jugoslovanska politična kriza in predvsem sedanji oboroženi spopadi na Hrvaškem so prizadejali precejšnjo škodo tudi železniškim izmenjavam med Italijo in bližnjo republiko. Zaradi zaprtja železniške proge med Zagrebom in Beogradom je bil železniški promet otežkočen, kljub vsemu pa ne do tolike mere, kot so včeraj poročala nekatera tukajšnja sredstva javnega obveščanja.

Vodstvo železniške postaje na Opčinah, kamor pripeljejo in od koder odpeljejo v Slovenijo vlaki iz Italije, nam je včeraj obrazložilo, da je bil v teh dneh blagovni promet z Jugoslavijo za tretjino manjši kot pred kakim mesecem (namesto običajnih 16 tovornih vlakov dnevno jih je te dni pripeljalo na Opčine kakih deset), pri čemer pa gre omeniti, da je tak upad ob poletnih mesecih povsem normalen.

Od potniških vlakov so iz Slovenije pripeljali na Opčine vsi predvideni vlaki z izjemo jutranjega vlaka iz Beograda. Po drugi strani so se na tržaš-

ki železniški postaji »ustavili« mednarodni vlak za Budimpešto in Moskvo (na sliki Maria Magajne) in vlak za Solun.

Potniki teh vlakov so lahko nadaljevali svoje potovanje v Jugoslavijo in v druge vzhodnoevropske države na drugih, takoiimenovanih krajevnih vla-

kih. Le-ti so vozili po običajnem urniku, tako iz Ljubljane v Trst kot obratno. Potniki mednarodnih vlakov na dolge proge so imeli torej nekaj težav s prestopanjem in prekladanjem prtljage, vsaj včeraj pa niso imeli v Trstu drugih večjih težav na svojem potovanju.

Buldožer se je prevrnil na delavca: »srečni« moški bo okrevl v 40 dneh

V včerajšnjih popoldanskih urah se je v Rojanu pripetila huda nesreča na delu, na srečo brez tragičnih posledic, kakršne bi lahko, glede na celoten potek dogodka, tudi imela.

Prizorišče nesreče je bilo gradbišče podjetja Edistil v Ul. Sara Davis 114. Na tem zemljišču bo podjetje zgradilo novo poslopje, pred začetkom gradbenih del pa je moralo odstraniti ostanke stare hiše, ki je prej stala na tem predelu strmega pobočja Ul. Davis. Včeraj popoldne so z buldožerjem podjetja Moviter odstranjevali ostanke, in prav med temi deli je prišlo do nesreče.

Buldožerju, ki ga je upravljal 43-letni Angelo Senica z Rocolske ceste 20/1, je kar naenkrat odpovedala oporna noga, ki težkemu vozilu omogoča stabilnost med delom. Buldožer je začel najprej počasi drseti navzdol, nato pa se je prevrnil na bok. Senico je pri tem vrglo s kabine na tla, težko vozilo pa mu je pod sabo ukleščilo desno nogo.

Prestrašenega delavca so rešili izpod buldožerja šele po posegu gasil-

cev, ki so prispeli na kraj z dvema tovrnjakoma. Z rešilec Rdečega križa so ga nato prepeljali v katarinško bolnišnico, kjer so zdravniki ugotovili, da si je v nesreči »le« ranil desni gleženj. Zaradi globoke rane se bo moral zdraviti 40 dni; sprejeli so ga na ortopedskem oddelku. Očividcem, gasilcem in bolničarjem RK se sploh ni zdelo res, da jo je Senica tako »poceni« odnesel: le malo je manjkalo, pa bi bil lahko ob življenje.

■ Mestna godba Verdi bo po nastopih v sklopu mednarodnega festivala operete nadaljevala s tradicionalnimi ponedeljkovimi koncerti na Trgu Unità. V ponedeljek, 29. julija bo pod vodstvom dirigenta Lidiana Azzoparda izvedla Puccijeva simfonično koračnico Primavera, Auberjevo simfonijo La muta dei Portici, potpourri iz Giordanove opere Andrea Chenier, odlomek iz Ponchiellijeve opere La Gioconda, Lizstovo Drugo madžarsko rapsodijo in Preludij k 3. dejanju Wagnerjeve opere Lohengrin.

Giust: Dežela naj pomaga trgovskim zbornicam

Osebe deželnih trgovinskih zbornic je v prejšnjih dneh začelo sindikalno akcijo za obnovo delovne pogodbe. S tem v zvezi je predsednik deželne zveze trgovinskih zbornic Bruno Giust zavrnil obtožbo, da bi vodstva trgovinskih zbornic zavzela togo in povsem odklonilno stališče do tega zahtev, ki jih osebe postavlja že vrsto let.

Istočasno je predsednik Giust poudaril, da je vodstvo deželne zveze trgovinskih zbornic na svoji zadnji seji ugotovilo, da se je finančno stanje trgovinskih zbornic poslabšalo zaradi nedavnih vladnih finančnih ukrepov. Zaradi tega stanja so zbornice prisiljene krčiti izdatke. Giust je zato zahteval, naj se Dežela ne omeji samo na posredovalno vlogo med zbornicami in sindikalnimi organizacijami uslužbencev v pogajanjih za obnovo delovne pogodbe, pač pa naj si prevzame konkretna bremena in plačuje številne storitve, ki jih zbornice opravljajo za deželo, kot je na primer vodenje poklicnih seznamov obrtnikov in kmetov ter ostalega dela, ki je s tem povezano.

Poleg tega je Giust opozoril še na problem izoblikovanja pristojnosti vodstev trgovinskih zbornic. V teh dneh se razpravlja o pravni in normativni preosnovi zbornic in v tem okviru je treba po mnenju Bruna Giusta primerno določiti pristojnosti vodstev in strokovne profile kadrov ob upoštevanju temeljne naloge zbornice, ki je gospodarska promocija.

KD PRIMORSKO

ŠAGRA

26. - 27. - 28. - 29. julija

V BOROVIH GOZDIČU V MAČKOLJAH

Danes in jutri od 20.30 dalje ples z ansamblom »FURLAN«
Vabljeni.

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE

Ruzante

MOSCHETA

Režija BORIS KOBAL

PREDSTAVE NA PROSTEM

jutri, 27. julija, ob 21. uri NABREŽINA - Igrišče Sokola
v nedeljo, 28. julija, ob 21. uri OPČINE - Prosvetni dom

KUD MAGNET

Luna'n blues

v KRIŽU - dom A. Sirk
Danes, 26. julija, ob 21. uri.

Koncert:

Franco Ghietti rock'n roll band; etnična glasba iz Maroka. Razstava: Magnet.

KD SKALA vabi na

šagro

ki bo na športnem objektu Gaje na Padričah, danes, jutri, v nedeljo, 28. in v ponedeljek, 29. julija.

Igrala bosta ansambla »HAPPY DAY«
in »KRAŠKI KVINTET«
poskrbljeno je za dobro jedajo in pijačo.

čestitke

V Logu goduje danes naša draga ANA (Neta). Iz srca ji čestitajo Pierina, Marčeta in Mariza z družino.
ANI! 50 res jih ni toliko. Zato ti jih želimo vsaj še enkrat toliko! Daria, Neva, Marino, Andrej, Martin, Sergio in stric Albin.

Danes, 26. julija praznujete zlato poroko

ANICA in FRANJO GRUDEN

Iskreno jima čestitajo in želijo obilo zdravja ter razumevanja
Peter, Barbara
in Metka z družinami.

Svojemu predsedniku

ADRIANU SEMENU

za njegov življenjski jubilej želi vse najboljše

Glasbena matica

kino

ARENA ARISTON (poletni kino) - 21.30

Risvegli.

EXCELSIOR - Zaprto.

EXCELSIOR AZZURRA - Zaprto.

NAZIONALE I - 16.30, 22.15 Schegge di follia, i. C. Slater, W. Ryder, □

NAZIONALE II - 16.00, 22.15 Scappiamo col malloppo, i. Bill Murray, Geena Davis.

NAZIONALE III - 16.30, 22.15 La grande penetrazione, □□

NAZIONALE IV - 15.45, 21.30 Balla coi lupi, r.-i. Kevin Costner.

GRATTACIELO - 18.00, 22.15 Amleto, r. F. Zeffirelli, i. Mel Gibson, Glenn Close.

MIGNON - Zaprto.

LJUDSKI VRT - 21.15 Stasera a casa di Alice.

EDEN - 15.30, 22.00 Porno top model, porn., □□

CAPITOL - 17.30, 22.00 Piccola peste, i. J. Ritter, M. Richard.

LUMIERE - 20.15, 22.15 La timida, r. C. Vincent, i. Fabrice Luchini, Judith Henry.

ALCIONE - Zaprto.

RADIO - 15.30, 21.30 Frenesie erotiche di Rambone, porn., □□

Prepovedano mladini pod 14. letom □ - 18. letom □□

gledališča

GLEDALIŠČE VERDI

Festival Operete

Nocoj, ob 20.30 premierska predstava

Kalmanove operete LA PRINCIPESSA DEL CIRCO. Orkester in zbor Gledališča iz Budimpešte. Opereta bo v nemščini.

Na premieri bo prisotna skladateljeva vdova Vera Kalman.

Predaja vstopnic pri blagajni gledališča Verdi.

Ponovitvi jutri, ob 20.30 in v nedeljo, ob 18. uri.

Jesenska simfonična sezona 1991

Pri blagajni gledališča Verdi lahko dvignete ali potrdite abonma za reda A in S.

Miramarski park - Luči in zvoki

Jutri ob 21.30 in ob 22.45 (v italijanski) LUČI IN ZVOKI.

Ponovitve si sledijo vsak torek (ob 21.30 v angleščini in 22.45 v italijanski), četrtek (ob 21.30 v nemščini in ob 22.45 v italijanski) ter ob sobotah (ob 21.30 in 22.45 v italijanski).

včeraj - danes

Danes, PETEK, 26. julija 1991

ANA

Sonce vzide ob 5.41 in zatone ob 20.42 - Dolžina dneva 15.01 - Luna vzide ob 20.29 in zatone ob 5.12.

Jutri, SOBOTA, 27. julija 1991

GORAZD

PLIMOVANJE DANES: ob 4.20 najnižja -61 cm, ob 11.05 najvišja 36 cm, ob 16.27 najnižja -12 cm, ob 21.58 najvišja 41 cm.

VREME VČERAJ: temperatura zraka 28 stopinj, zračni tlak 1007,7 mb ustaljen, veter 8 km na uro jugovzhodnik, vlaga 64-ostotna, nebo pooblačeno, morje skoraj mirno, temperatura morja 23,1 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI

RODILI SO SE: Federico Amici, Gabriele Ciani, Giuliano Radossi.

UMRLI SO: 70-letni Antonio Zanus, 63-letni Francesco Perosa, 62-letni Mario Facchinetti, 74-letna Leonora Gruden, 82-letni Francesco Flocchi, 57-letni Angelo Kralj, 95-letna Maria Zvab.

SLUŽBA LEKARN

Od ponedeljka, 22., do sobote, 27. julija 1991

Normalen urnik lekarn: 8.30 - 13.00 in 16.00 - 19.30

Lekarne odprte od 13.00 do 16.00

Ul. Bernini 4, Ul. Felluga 46, Lungomare Venezia 3 (Milje).

OPČINE - Proseška ulica 3 (tel. 215170) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

Lekarne odprte od 19.30 do 20.30

Ul. Bernini 4, Ul. Felluga 46, Largo Piave 2, Lungomare Venezia 3 (Milje).

OPČINE - Proseška ulica 3 (tel. 215170) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

Nočna služba

Lekarna odprta od 20.30 do 8.30

Largo Piave 2 (tel. 361655).

SLUŽBA KZE

ZA DOSTAVLJANJE ZDRAVIL NA DOM TEL. 350505

URAD ZA INFORMACIJE KZE

Urad za informacije KZE deluje od ponedeljka do petka od 8. do 13. ure - tel. 573012.

ZDRAVSTVENA DEŽURNA SLUŽBA

Nočna služba od 20. do 8. ure tel. 7761, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure.

razna obvestila

Uprava občine Dolina sporoča, da bo v mesecu juliju obvezno cepljenje psov in drugih domačih živali. Cepljenje bodo opravljali živinozdravniki KZE brezplačno na občinskem sedežu v Dolini vsako soboto od 11. do 12. ure. Lastniki bodo morali opremiti svoje pse z nagobčnikom. CEPLJENJE JE OBVEZNO ZA PSE, GOVEDO, OVCE, KOZE in KONJE.

ZSKD obvešča, da so uradi odprti po poletnem urniku, in sicer od ponedeljka do petka od 8. do 14. ure ter ob torkih in četrkih tudi popoldne od 16. do 18. ure.

Ruščina v verzih. ZSKD prireja v juliju in avgustu šest večerov posvečenih spoznavanju in razširjanju ruščine skozi branje, prevajanje in komentiranje najbolj znanih verzov A.S. Puškina, M.J. Lermontova, A.A. Bloka, S. Jesenina, V.V. Majakovskega ter K.M. Simonova. Za podrobnejše informacije lahko telefonirate na 767303, od ponedeljka do petka med 9.00 in 14.00.

Odbor za ločeno upravljanje jurskega premoženja Opčin vabi vse, ki nameravajo v sezoni 1991-92 sekati drva za domačo uporabo na jurskih gozdnih površinah, da predstavijo prošnje do 31. julija na tajništvo rajonskega centra v Proseški ul. 28. Zainteresirani morajo imeti stalno bivališče na Opčinah.

TPK SIRENA — sekcija za podvodni ribolov in potapljanje organizira danes, 26. t.m. ob 20.30 na sedežu kluba v Barokovljah — Miramarski dvored serijo diapozitivov in video z naslovom »Podvodni svet v Miramarskem parku«.

ANPI—VZPI, ANED in ANPPA obveščajo, da bodo uradi v avgustu zaprti zaradi počitnic.

menjalnica

TUJE VALUTE	FIXING MILAN	BANKOVCI TRST
Ameriški dolar	1302,80	1250.—
Nemška marka	744,79	735.—
Francoski frank	219,23	216.—
Holandski florint	660,79	651.—
Belgijski frank	36,176	35.—
Funt šterling	2190,60	2170.—
Irski šterling	1991,60	1970.—
Danska krona	192,69	189.—
Grška drahma	6,79	6,20
Kanadski dolar	1129,50	1080.—

mali oglasi

EDI MOBILI

Trst - Ul. Baiamonti 3 - Tel. 820766

POHIŠTVO IN OPREMA

OSMICO ima odprto Ivan Terčon v Mavhinjah. Toči belo in črno vino, poskrbljeno za prizizek.

UGODNO PROdam avtomobil Alfa Romeo 164 twin spark, star 2 leti, 62.000 km, v odličnem stanju. Cena po dogovoru, tel. 212163 po 19. uri.

UGODNO PROdam Vespo PX 125E letnik '83, prevoženih 31000 km v odličnem stanju. Telefonirati ob urah kosila 0481/521822.

200 LITROV belelega vina prodam. Telefon 228164.

GRADBENO PODJETJE prodaja v Križu vrstne vile v gradnji. Tel. 213680.

RISARJA ali geometra išče gradbeno podjetje za sodelovanje. Pismene ponudbe na Publist — Ul. dei Montecchi 6 — Trst pod šifro »risar«.

NAJAMEM za krajše obdobje sobo ali enosobno stanovanje v okolici Trsta. Telfon 823000 ob delovnem času — Levstik M.

razne prireditve

ŠZ Sloga vabi na tradicionalni ŠPORTNI PRAZNIK, ki bo v Bazovici na vrtu Gospodarske zadruge jutri, 27. in v nedeljo, 28. t.m. od 18. ure dalje. Delovali bodo dobro založeni kioski s specialitetami na žaru in domačim vinom. Zabavala vas bosta ansambla »Pomlad« v soboto in v nedeljo pa »Zvezde«.

KD Primorsko — Mačkolje vabi na ŠAGRO, ki bo danes, 26., jutri, 27., nedeljo, 28. in v ponedeljek, 29. julija v borovem gozdiču v Mačkoljah. Danes in jutri bo od 20.30 dalje ples z ansamblom »Furlan«, v nedeljo ob 18.30 koncert godbe na pihala iz Ricmanj, ob 19.30 nastop balne skupine ŠD Mladina—Resco iz Križa ter folklorne skupine KD Tabor iz Opčin; ob 20.30 ples z ansamblom TAIMS, ki bo igral tudi v ponedeljek od 20.30 dalje. Kioski bodo delovali od 17. ure dalje, v nedeljo od 14. ure s specialitetami na žaru in domačim istrskim vinom. Vabljeni.

ŠKD Cerovlje—Mavhinje priredi v četrtek, 1. avgusta, ob 21. uri na dvorišču osnovne šole »M. Vilhar« v Cerovljah predavanje D. Jelinciča o ekspediciji Alpe—Adria na Everest.

KD SKALA priredi 26.—27.—28. in 29. julija ŠAGRO na športnem objektu Gaje na Padričah. Igrala bosta ansambla Happy day in Kraški kvintet. Poskrbljeno za dobro jedajo in pijačo.

razstave

V TK galeriji je na ogled skupinska poletna razstava s posebnimi popusti.

V galeriji Cartesius je na ogled do 30. t. m. kolektivna razstava z naslovom RISBA IN BARVA, na kateri sodeluje 56 slikarjev.

Muzej Revoltella - Galerija moderne umetnosti, Ul. Diaz 27, pod pokroviteljstvom Odborniškega sveta za kulturo tržaške občine je odprta razstava z naslovom L'OTTOCENTO RITROVATO. Do 15. avgusta so na ogled restavrirane slike in skulpture, ki so bile shranjene v muzeju. Urnik: vsak dan od 10. do 13. in od 17. do 20. ure (zaprto ob torkih).

V razstavnih dvorani sedeža letoviščarske ustanove v Miljah je do 28. t. m. na ogled razstava salzburškega slikarja Güntherja SCHATZDORFERJA.

V Palači Costanzi je do 31. t. m. na ogled razstava kiparja VILLIBOSSIA. Urnik razstave: 10-13, 17-20, ob praznikih 11-13, zaprto ob ponedeljkih.

izleti

SPDT prireja od 17. do 25. avgusta enotedenski planinski pohod po gorovju naravnega parka Argentera na meji med Ligurijo in Piemontom z vzponom na tritisočak Argentera. Potovanje je z vlakom in avtobusom. Vpisovanje na ZSSDI (tel. 767304).

SKD Vigred obvešča, da je na razpolago še nekaj mest za izlet v Montecarlo in Barcelono, ki bo od 16. do 21. avgusta. Vpisovanje po telefonu 040/200150 od 19. do 21. ure.

BTP

BUONI DEL TESORO - PETLETNE OBVEZNICE

● Obveznice BTP s koriščenjem 1. junija 1991, zapadejo 1. junija 1996.

● Obveznice dajejo letno 12% posticipiranih bruto obresti, izplačljive v dveh šestmesečnih obrokih.

● BTP bodo dodeljeni po marginalnem sistemu, ki se nanaša na ceno ponudbe.

● Obveznice se lahko rezervirajo pri okencih Banca d'Italia ali pri bančnih zavodih do 13.30 dne 29. julija.

● Obveznice se koristijo s 1. junijem 1991 in je zato treba ob vplačilu, 1. avgusta, doplačati dozorele obresti na kuponu, ne da bi plačali kakršnokoli provizijo.

● Obveznice so v svežnjih po minimum 5 milijonov lir.

Rezervacije do 29. julija

Minimalna cena dražbe %

Letni donos na podlagi minimalne cene

Bruto %

Neto %

96,—

13,55

11,83

Cena, ki bo dosežena na dražbi in efektivni donos bosta objavljena s tiskovnim sporočilom.

BCKB

BANCA DI CREDITO DI TRIESTE
TRŽAŠKA KREDITNA BANKA

Tel.: Sedež 040/67001
Agencija Domjo 831-131
Agencija Rojan 411-611
Filiala Cedad 0432/730-314

Nocoj se začenja preoblikovani puljski festival

Negotovo v nove čase

Nocoj se s projekcijo filmov Odkruški (v gledališču) in Robin Hood (v Areni) začena preoblikovalni puljski filmski festival.

Dan pred začetkom puljskega festivala, ki nič več ne nosi atributa jugoslovanski in ga zato ni mogoče šteti za osemindesetega, temveč za prvega, organizatorjem še marsikaj ni (bilo) jasno. Natančen program še ni bil na voljo novinarjem, kopij vseh filmov, ki naj bi jih vrteli v starodavni Vespazijanovi areni in dvorani Istrskega narodnega gledališča, tudi še ni na istrskem polotoku. Zato prirediteljem ne gre zavidati. Festivalski porod je v vojnih časih pač še težji in bolj tvegani kot sicer.

Kmalu po lanskem festivalu, ko je »nova demokratska oblast« na Hrvaškem oblastizeljno segala po vseh vzvodih oblasti, je bilo jasno, da letošnji puljski festival ne bo po stari formuli in da nikakor ne bo več zadržal kratice *FJIF* (Festival jugoslovanskega igranega filma), temveč da se bo prestrukturiral v nekaj drugega, kar zdaj sliši na klic *Pula festival*.

Oče novega koncepta puljskega festivala je Ivo Škrabalo, človek velike filmske vednosti, nekdanji šef programa pri Croatia filmu in pisec najbolj obsežne in v svičenih časih tudi sporne knjige o hrvaški kinematografiji.

Rezijani v Londonu

LONDON — Rezijanski godci so v preteklih dneh gostovali zelo daleč od domačih doline. Kot gostje izseljske organizacije ALEF so namreč nastopili v Londonu in v Bedfordu. Občinstvo, ki so ga v glavnem sestavlja rezijanski in drugi italijanski izseljenci, so godčevsko skupino pozdravili z velikim navdušenjem.

Predsednik skupine Nevio Madotto je prisotnim označil posamezne motive, precej pozornosti pa je posvetil tudi značilnostim rezijanske glasbe, ki jo godci izvajajo s citiro (violino) in bunkulo (malim kontrabasom). Pred koncerti je tajnik organizacije ALEF poudaril, da spada koheort v pobude Dežele F-JK za izseljence in njihove organizacije in da je predvidenih še nekaj takih kulturnih pobud v angleški prestolnici.

Škrabalo je venomer, ko je moral novinarjem ali prijateljem pojasnjevati spremembe dotlej ustaljenega puljskega festivalskega rituala, ki ni nikogar več zadovoljeval, ponavljal, da hoče v Areni vrniti občinstvo. Zadnja leta je namreč Arena zevala več kot polovico prazna... Njegovo razumevanje festivala kot prireditve, na katerem ne bi bili samo domači, torej jugoslovanski filmi, je bilo svetovno naravnano. Poleg konfrontacije s svetovnimi trendi, naj bi domači film doživel presojo po svetovnih neobremenjenih kriterijih. Zato je Škrabalo sklenil, da filme s področja bivše Jugoslavije ocenjuje žirija tujih strokovnjakov. Tako naj bi preprečili delovanje razvpitih jugoslovanskih kuhinj in manipulacij.

Prav tako se ni obotavljal, da v Areni spusti ameriške uspešnice, z edinim namenom, da bolj napolni kronično prazno Arenu. Zaradi že omenjenih nejasnosti na predvečer festivala je o rezultatih Škrabalove vivisekcije puljskega festivala težko pohvalno govoriti. Nekaj pa je nemara jasno. Ob festivalu so se zaosttrili antagonizmi med Srbijo in Hrvaško tudi na filmskem področju. Vse kaže, da srbskih filmov ne bodo predvajali.

Na sporedu naj bi bili samo štirje hrvaški filmi, dva bosanska in en makedonski. Srbska produkcija, sicer tradicionalno najštevilnejša, noče sodelovati. Producenti pa so mi dejali, da pač nimajo ustreznih kopij na voljo oziroma razpolagajo samo s t.i. ničelno kopijo. Tako ne bo v Pulju filmov *Virdžina* Srdjana Karanovića, čeprav je Hrvaška obilno sofinancirala ta hrvaško-srbsko-francoski projekt. Prav tako ne bo *Izvirnika ponaredka* Dragana Kresoja. Selektor festivala se lahko tolaži z makedonskim filmom *Tetoviranje* režiserja Stoleta Popova, bosanskima filmoma *Praznik v Sarajevu* in *Moj brat Aleksa* ter hrvaškim paketom *Čaruga*, *Odkruški*, *Djuka Begović* in *Čas bojevnikov*.

V Areni naj bi vrteli samo zmagovalca - ki naj bi ga izbrala žirija (Čeh iz Pariza Anotnin Liehm, Londončan Peter Cowie in Tržačanka Annamaria Percavassi) - sicer pa ameriške uspešnice. V gledališču bodo filmi iz programa *Profil*, posvečenega igralcu John Malkovichu, in program *Pogled v Evropo*, ki naj bi predstavil paljačo srednjeevropskih filmskih hoten.

Po programu, ki visi v zraku, slepam, da se Pula festival iz najpomembnejšega jugoslovanskega filmskega dogodka utegne spremeniti v četrtorazredni mednarodni filmski festival.

MIHA BRUN

Madžarski folk godci nocoj v Huminu

HUMIN — Štirje glasbeniki in pevec - v takem izrazito folklornem sestavu nastopa pred občinstvom Muzsikas Ensemble, sicer v različnih kombinacijah: glavno vlogo imata vedno violina ali pevec, spremljajo pa ju kontrabas, gardon (glasbilo podobno violončelu) ali dude. Glasba tega madžarskega ansambla, ki spada med najbolj znane folk skupine na svetu, nima nič skupnega s cigansko glasbo, sladka je, včasih živahna, pogosto pa prepojena z žalostjo, nostalgija.

Muzsikas Ensemble bodo nastopili nocoj (ob 21. uri) v dvorani Cine Teatro Sociale v Huminu v okviru prireditve, ki jih prireja Mednarodna delavnica za sporočanje. Skupina je nastala v 70. letih z željo, da bi izrgala času izročilo svoje dežele, glasbo in pesmi, ki jim sodobni čas ni zelo naklonjen. Člani skupine in nekateri njihove sodelavci so se napotili v najbolj oddaljene madžarske vasi, da so spoznali in se pogovorili z najstarejšimi prebivalci, z vsemi tistimi, ki so se še spominjali starih običajev, melodij in obredov. Na osnovi zbranega gradiva so Muzsikas sestavili svoj repertoar, ki ponuja občinstvu motive in pesmi starih vaških praznikov.

Skupino je občinstvo sprejelo izredno toplo in kmalu se ji je nasmehnil uspeh. Po njenem zgledu so se vedno v 70. letih tako na Madžarskem kot v drugih vzhodnoevropskih deželah rodile druge skupine, ki so se ukvarjale z raziskovanjem in igranjem ljudske glasbe in katerih namen je bil zagotoviti ljudski glasbi dovoljšen ugled tudi dandanes.

Ugled skupine Muzsikas Ensemble pa je zrastel potem, ko je oskrbela glasbeno kulisu filmu Music Box režiserja Coste Gavrasi. Film je bil deležen nagrade na berlinskem festivalu leta 1989.

● *Vstopnice so na razpolago pri Discotexu v Vidmu (Ul. Gemona 39), v Huminu pa v kavarnah Bar tap (Ul. Osoppo 83) in Bar Dolomiti ter v L'altra metà del cielo (Ul. 20. septembra).*

mittelfest v čedadu

GLEDALIŠČE

PRED STOLNICO nocoj, 26. 7., ob 21.30: Zastave (Miroslav Krleža), r. Georgy Paro, Gledališče mladih iz Zagreba.

V ŠOLI PAOLO DIACONO v soboto, 27. 7., ob 20.30: Božanska komedija - Pekel, r. Federico Tiezzi; NA BREGU NADIŽE ob 23.45 - Vice, v STOLNICI ob 3. uri - Nebesa.

V GLEDALIŠČU RISTORI v nedeljo 28. 7., ob 18. uri: Mise en place (Vaclav Havel), r. Gino Zampieri, Piccolo teatro iz Milana.

PRED STOLNICO v nedeljo, 28. 7., ob 21.30: Festa agreste (Vaclav Havel), r. Vladimir Strinskov, Narodno gledališče iz Prage.

BALET

NA TRGU DANTE nocoj, 26. 7., ob 24. uri: Lux et requiem - Messa da Requiem (kor. Ondrej Soth, glasba G. Verdi), s Slovaškim narodnim baletom iz Bratislave.

NA TRGU PAOLO DIACONO v ponedeljek, 29. 7., ob 23.30: Ostržek (kor. Fabrizio Monteverde, glasba Fulvio Maras), s Toskanskim baletom.

KONCERTI

V CERKVI SV. FRANČIŠKA nocoj, 26. 7., ob 19. uri: koncert skladb iz pravoslavne liturgije s Slovenskim oktetom in solistom Nicolaem Geddo (Čajkovski, Rahmaninov, Sokolov, Grečaninov, Mokranjac).

V GLEDALIŠČU RISTORI v soboto, 27. 7., ob 19. uri: nabožne in posvetne skladbe iz italijanske renesanse, motivi iz romantičnega repertoarja in iz 20. stoletja z zborom Gottardo Tomat iz Spilimberga, dir. Giorgio Kirschner.

V CERKVI SV. FRANČIŠKA v nedeljo, 28. 7., ob 19. uri: Misterium Passionis et Resurrectionis z dunajskim zborom Clemencic Consort, r. Giuseppe Rocca.

PRED STOLNICO v ponedeljek, 29. 7., ob 21.30: Li sarra-cini adorano lu sole - neapljsko izročilo s skupino Nuova Compagnia di Canto Popolare.

LUTKE

V GLEDALIŠČU IMPERO v soboto, 27. 7., ob 18. uri: La giara (po Pirandello), s skupino Il Setaccio Otella Sarzija.

V GLEDALIŠČU IMPERO v nedeljo, 28. 7., ob 11. uri: Pierino e il lupo (Sergej Prokofjev), s skupino Il Setaccio.

FILMI

V KINU IMPERO nocoj, 26. 7. ob 24. uri: Tonka della forza (ČSFR, 1930, r. Karel Anton, i. Ita Rina) in L'avventura di Kri Kri (It. 1913).

V KINU IMPERO v soboto, 27. 7., ob 24. uri: Erotikon (ČSFR 1929, r. Gustav Machaty, i. Ita Rina) in Polidor tra i due litiganti (It. 1917).

V KINU IMPERO v ned., 28. 7., ob 18. uri: Il veterano (Madž. 1917, r.Béla Balogh), Europa non risponde (Madž. 1941, r.Geza Radvanyi), Gigetto senza impiego (It.1915).

● Preprodaja vstopnic: Čedad - pri Uradu Mittelfest, tel. 0432/733925; Trst - pri Agenciji UTAT, tel. 040/65700; Gorica - pri Agenciji Appiani, tel. 0481/530266. Vse podatke nudi Urad Mittelfest, tel. 0432/733885 od 10. do 24. ure.

● Cena vstopnic: za gledališke in baletne predstave ter koncerte - 15.000, s popustom za otroke in starejše - 12.000; za lutkovne predstave - 8.000, s popustom - 5.000; za 3 predstave Božanske komedije - 30.000.

današnji televizijski in radijski sporedi

RAI 1 7.30 Dok.: Vse o Chaplinu 8.55 Accardo izvaja Mozarta 9.35 Nadaljevanka: Davinia 10.25 Film: Segretaria tutto fare (kom., ZDA 1948, r. Lloyd Bacon) 11.55 Vreme in kratke vesti 12.05 Variete: Occhio al biglietto estate 12.30 Nanizanka: La signora in giallo 13.30 Dnevnik - tri minute 14.00 Film: Il sapore del delitto (dram., ZDA 1938, r. Anatole Litvak, i. Edward G. Robinson) 15.35 Variete: Big Estate 17.05 Danes v Parlamentu 17.10 Dok.: Nenavadna zgodovina Italije 18.10 Aktualno: Trastevere e dintorni 18.40 Nadaljevanka: La camera delle signore (3. del) 19.40 Almanah in dnevnik 20.40 Film: Sapore di mare (kom., It. 1982, r. Carlo Vanzina, i. Jerry Calà) 22.45 Nočni dnevnik 23.00 Nagrada Rino Gaetano 24.00 Dnevnik in vreme 0.30 Danes v Parlamentu 0.35 Šport: konjske dirke, 1.20 rally v Argentini CANALE 5 7.00 Nanizanke: La famiglia Bradford, 8.00 Simon Templar, 9.00 Bonanza 10.00 Film: Una vita a metà (dram., ZDA 1987, r. John Korty, i.M.Winningham) 12.00 Varieteja: Rivediamoli, 12.30 Estate 5 12.45 Canale 5 News 13.50 Nanizanka: I Robinson 14.30 Nan.: Top Secret, 15.30 Genitori in blue jeans 16.00 Otroški variete 17.55 Nanizanka: Mai dire sì 18.55 Kvizi: La verità, 19.35 Cos'è cos'è, 20.20 Girogioco, vmes News 20.25 Variete: Il Tg delle vacanze (vodijo I Tretre) 20.40 Film: L'amante indiana (western, ZDA 50, r. Delmer Daves, i. James Stewart, Debra Paget) 22.40 Nan.: Casa Vianello 23.10 Variete: Maurizio Costanzo Show 24.00 Canale 5 News 1.15 Variete: Il Tg delle vacanze 1.30 Nanizanka: Colorado 2.35 Film: Una vita a metà 4.45 Nanizanka: Missione impossibile	RAI 2 7.30 Male in velike zgodbe 9.25 Ena rastlina na dan 9.45 Film: Giuseppe Verdi (biog., It. 1954, r. Raffaello Matarazzo) 11.40 Nanizanka: Lassie 12.10 Nadaljevanka: La clinica della Foresta Nera 13.00 Dnevnik - ob trinajstih 13.20 Rubrika o gospodarstvu 13.30 Rubrika o medicini 13.45 Nad.: Quando si ama, 14.15 Santa Barbara 15.05 Variete: Gazebo 16.15 Kratke vesti 16.20 Iz Parlamenta 16.25 Film: I vigliacchi non pregano (dram., It.-Šp. 1968, r. Mario Siciliano, i. John Garko) 18.30 Dnevnik in šport 18.45 Nanizanka: Hill Street - Il vecchietto sul tetto che scotta 19.45 Dnevnik in šport 20.30 Variete: Satera mi butto (vodi Pippo Franco) 23.15 Dnevnik in horoskop 23.40 Mednarodni baletni galá: Poklon Mozartu 0.20 Film: Christine la macchina infernale (dram., ZDA 1984, r. John Carpenter, i. Keith Gordon) RETE 4 8.00 Nadaljevanke: Riviera, 8.50 La valle dei pini, 9.40 Señorita Andrea, 10.05 Per Elisa, 10.55 Valeria, 12.00 Riviera (i. Henri Serre) 12.50 Variete: Buon pomeriggio (vodi Patrizia Rossetti) 13.00 Nadaljevanke: Dallas - Loschi affari, 14.00 Sentieri, 14.55 Piccola Cenerentola 15.25 Nadaljevanke: Señora, 16.05 Stellina, 17.00 La valle dei pini 17.50 Nanizanka: General Hospital (i. John Reilly) 18.45 Nadaljevanki: Febbre d'amore... tre anni dopo, 19.40 Primavera 20.35 Nadaljevanka: Cristal (i. Carlos Mata, Lourdes Valera, Gigi Zancheta) 22.30 Nanizanka: California - Momenti difficili 23.30 Rubrika: Parlamento in 0.15 Nadaljevanka: Dallas 1.15 Nanizanki: Love Boat, 2.15 Quincy 3.10 Kvizi: Per la strada, Babilonia 5.45 Nanizanke non stop	RAI 3 12.00 Film: Treno popolare (kom., It. 1933, r. Raffaele Matarazzo) 13.00 Avtomobilizem F1 - VN Nemčije 14.00 Deželne vesti 14.10 Popoldanski dnevnik 14.20 Mit našega stoletja: Glenn Gould 15.00 Pred premiero: Lulù 15.30 Šport: sinhronizirano plavanje, 16.00 Tour de France, 16.40 sinhronizirano plavanje 16.55 Film: Strano interludio (dram., ZDA 1932, r. R.Z. Leonard, i. Norma Shearer, Clark Gable) 18.45 Športna rubrika: Derby 19.00 Dnevnik in vreme 19.30 Deželne vesti 19.45 Drobc barvnega radia 19.55 Non è mai troppo tardi 20.20 Aktualno: Chi l'ha visto 20.30 Film: La vittima designata (krim., It. 1971, r. Maurizio Lucidi, i. Thomas Millian) 22.10 Večerni dnevnik 22.15 Nan.: I Professionals 23.10 Dnevnik in vreme 24.00 Film: Il raggio verde (kom., Fr. 1986, r. Eric Rohmer) ITALIA 1 7.00 Otroška oddaja 8.30 Odprti studio 9.00 Kviz: Urka! 10.00 Nanizanke: Il mio amico Ultraman, 10.45 Riptide 11.45 Odprti studio 12.00 Otroška oddaja: Ciao Ciao in risanke 13.30 Glasba: Festivalbar 13.45 Film: L'onorata società (kom., It. 1961, r. Riccardo Pazzaglia, i. Franco Franchi, Ciccio Ingrassia) 16.00 Film: Carambola filotto... tutti in buca (kom., It. 1975, r. Ferdinando Baldi, i. Paul Smith) 18.00 Nanizanka: Adam 12 18.30 Odprti studio 19.00 Nanizanka: I quattro della scuola di polizia 20.00 Risanke 20.30 Film: Rombo di tuono III (pust., ZDA 1988, r. Aaron Norris, i. Chuck Norris, Aki Aleong) 22.30 Film: Caccia selvaggia (pust., ZDA 1981, r. Peter Hunt, i. Charles Bronson, Lee Marvin) 0.30 Odprti studio 0.45 Nanizanke non stop	TV Slovenija 1 8.50 Video strani 9.00 Mozaik (pon.), vmes variete Vroče - hladno 9.20 Nad.: Elizabetin dvor 10.45 Video strani 14.25 Video strani 14.35 Mozaik: Tednik (pon.) 15.40 Sova (pon.), vmes nanizanki Samo bedaki in konji in Polnočni klici 17.55 Poslovne informacije 18.00 Dnevnik 18.05 Mozaik(pon.): Marlboro Music Show 18.35 Spored za otroke in mlade: nanizanka Nevarni zaliv 19.05 Risanke 19.20 TV okno 19.30 Dnevnik in vreme 20.00 Zrcalo tedna 20.20 Slovenija na barikadah 21.20 Dokumentarca: Festivali sveta, 21.45 Paralaksa 22.15 Nanizanka: V Cityju 23.05 Dnevnik in vreme 23.30 Sova, vmes nanizanka Dragi John, film Twist (dram., Fr. 1976, r. Claude Chabrol, i. Alexander Salkind, Maria Schell), nato variete Francoski Show 1.00 Video strani ODEON 13.00 Risanke 14.30 Film: L'intraprendente Sig. Dick (kom., ZDA 1947, r. Irving Reis, i. Cary Grant, Myrna Loy) 16.00 Film: Sansone contro i pirati (pust., It. 1963, r. Amerigo Anton) 17.30 Film: Obiettivo ragazze (kom., It. 1963, r. Mario Mattoli, i. Franchi - Ingrassia) 19.30 Risanke 20.30 Film: Pasquellino Cammarata capitano di fregata (kom., It. 1974, r. Mario Amendola, i. Aldo Giuffrè, Ninetto Davoli) 22.00 Rafting 22.30 Variete: Emozioni nel blu 23.30 Kabaret: Fiori di zucca 24.00 Rubrika o motorjih TMC 8.30 Risanke: Snack 9.00 Nanizanke: La famiglia Partridge, 9.30 Un uomo chiamato Sloane, 10.30 Truck Driver 11.30 Rubrika: Ženska TV 13.00 Dnevnik in šport 13.40 Nadaljevanka: Gabriela 15.00 Film: Furia d'amare (dram., ZDA 1958, r. Art Napoleon)	TV Koper 17.30 Športni pregled 18.30 Risanke 18.50 Odprta meja 19.00 TVD Stičiče 19.25 Video agenda 19.30 Otroška oddaja: Lanterna magica, nato risanka La regina dei mille anni 20.10 Glas. oddaja: Superpass 20.40 Variete: Capodistria per amica... estate 21.10 Dokumentarec: Zgodovina fotografije 21.40 Nan.: Fantasilandia 22.30 TV dnevnik 22.40 Nad.: Empire Inc. 23.30 Rubrika o športu TV Slovenija 2 17.00 Satelitski programi 18.00 Ansambel Borisa in Mateja Kovačiča 18.30 Regionalni programi TVS - Studio Maribor 19.30 Dnevnik ZDF 20.00 Gla predstava na ledu: Veronika (športni film) 20.30 Kocert simfonikov RTV Slovenija 21.10 Obisk pri slikarju Zoranu Mušiču 21.35 Dok.: Arhitektura 22.30 Yutel RADIO TRST A 7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 8.00, 10.00, 14.00, 17.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše, vmes Koledar; 8.00 Deželna kronika; 8.10 Naš poletni bric-à-brac (pon.); 8.30 Orkestri; 9.00 Evergreeni; 9.30 Radijski oder: Sveta Barbara (r. Marjana Prepeluh); 10.00 Pregled tiska; 10.10 S koncertnega in opernega repertoarja; 11.30 Slovenska lahka glasba; 12.00 Nazaj k naravi; 12.20 Potpuri; 12.40 Srečanje oktetov: oktet Simon Gregorčič iz Kobari-da; 12.50 Orkestri; 13.20 Narodnozabavna glasba; 13.40 Doživljati rojstvo; 14.00 Deželna kronika; 14.10 Poletni mozaik; 16.00 Slovenski Ikar; 16.20 Znani ansambli; 17.00 Kulturna kronika; 17.10 Klasični album: Debussy; 18.00 Kulturni dogodki; 18.30 Jazzovski utrip; 19.20 Zaključek. RADIO SLOVENIJA 5.00, 6.00, 6.30, 7.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 18.00, 19.00, 21.00, 23.00 Poročila; 6.35 Vremenska napoved za pomorščake; 6.50 Dobro jutro, otroci; 8.05 Glasba; 8.30 Dnevnikov odmev; 10.00 Informativno politični in servisni program z izbrano glasbo; 11.05 Petkovo srečanje; 12.05 Na današnji dan; 12.30 Kmetijski nasveti; 13.00 Do trinajstih; 13.20 Obvestila; 15.00 Radio danes, radio jutri; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Čestitke poslušalcev; 17.00 Studio; 19.30 Obvestila; 19.35 Lahko noč, otroci!; 19.45 Zabavni ansambli; 20.00 Oddaja za pomorščake; 20.30 Slovincem po svetu (v živo) in glasba; 22.00 Zrcalo dneva; 23.05 Literarni nočno; 23.15 Nočni program. RADIO KOPER (slovenski program) 7.30, 14.30, 16.30 Poročila; 13.30, 19.00 Dnevnik; 6.00 Za dobro jutro; 6.05 Na današnji dan; 6.10 Vremenska napoved in prometni servis; 6.30 Jutranjik in cestne informacije; 7.00 Jutranja kronika; 7.30 Pregled tiska; 7.35 Kulturni servis; 8.00 Prenos RS; 10.35 Prenos Vala 202; 13.15 Mladi val Radia Koper; 14.35 Pesem tedna; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Glasba po željah; 17.30 Primorski dnevnik; 18.00 JS Digital predstavlja Klasiko; 18.30 Glasbene želje po telefonu; 19.00 Prenos RS; 23.00 Nočni Program. RADIO KOPER (italijanski program) 6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 6.00 Glasba; 6.07 Almanah; 6.30 Zgodovinski utrinki; 7.00 Simfonija zvezd; 7.35 Skupaj; 8.00 Pošiljam ti razglednico; 8.25 Pesem tedna; 8.40 Vsega po nekaj; 9.00 Ugani; 9.20 Pesem po želji; 9.45 Edig Galletti; 10.00 Na prvi strani; 10.40 Družinsko veselje; 11.00 Pripoved; 12.00 Glasba po željah; 14.32 Turistični potopis; 14.40 Pesem tedna; 15.00 Komedijant; 16.00 Veselo poletje; 17.00 Telefonski pozivi v živo; 18.30 Souvenir d'Italy; 19.00 Najlepše; 20.00 Nočni program. RADIO OPČINE 7.30, 13.30, 17.30 Poročila; 10.00 Matineja; 18.00 Keltska glasba; 19.00 V svetu fantazije; 20.00 Mix Time.
---	--	---	---	--

Pred skorajšnjo dograditvijo šolskega centra Šolniki opozarjajo na različne težave ki bi utegnile znatno ovirati selitev

Čez slaba dva meseca naj bi torej novi slovenski šolski center v Ulici Puccini začel delovati. Vsaj tako zagotavljajo projektanti in izvajalci gradbenih del. Toda se bo pouk v novem šolskem letu 1991/92 res začel že od 18. septembra v novih prostorih? Po mnenju ravnateljice učiteljskega centra prof. Majde Sfiligoj Corsi in predsednika slovenskega šolskega sindikata prof. Leopolda Devetaka lahko sklepamo, da je pred nami sila kaotičen pričetek šolskega leta.

Ravnateljica učiteljskega centra "S. Gregorčič" je povedala, da uradnega sporočila da bo pouk v novem šolskem letu v novih prostorih, še niso prejeli in edini podatki s katerimi trenutno razpolagajo so tisti, ki so jih priobčili časopisi. Sicer so si ravnatelji slovenskih višjih srednjih šol pred kakima dvema mesecema ponovno ogledali gradbišče in tudi prispevali k smotnejši končni notranji ureditvi. Ugotovili so med drugim več neracionalnih izbir pri postavitvi stikal za didaktične pripomočke. Po svoje in proti vsem pedagoškim normam so hoteli postaviti table, tako, da bi prihajala svetloba z desne strani (če bi bili vsi levičarji, morda...). Kar zadeva učiteljske, ki bo nameščeno v spodnjih prostorih, je Corsijeva dejala, da je z razpoložljivim prostorom zelo zadovoljna. Verjetno ne bodo enakega mnenja dijaki in profesorji drugih zavodov, ki bodo v prvem nadstropju. Verjetno bo v poletnih, oziroma toplejših mesecih nekaj problemov zaradi segrevanja zraka v učilnicah. Prostor so drugače prostorni in precej svetli.

Pričetek šolskega leta je bil določen za 18. september. To se pravi, da bi selitev treh višjih šol, ki so zdaj v poslopju nekdanjega semenišča v ulici Alviano, morali opraviti v roku borih devetih dni (do 9. septembra bodo namreč na sporedu popravni izpiti, ki bodo potekali še v starih prostorih). To pa je možno le v teoriji. Premeščanje, oziroma selitev opreme mora opraviti specializirano podjetje, ki razpolaga s posebnimi kontejnerji za prevažanje občutljivih elektronskih aparatov (tu mislimo na računalnike in laboratorijske instrumente). Vse aparate je treba nato tudi ponovno povezati in urediti njihovo funkcionalnost, kar pomeni več dela tudi za neučne osebe zavodov. To pa menda ne name-rava opravljati neplačanega nadurnega dela, saj jim občinska uprava do zdaj ni zagotovila izplačila nadurnega dela. Skratka selitev ne bo prav lahka stvar.

Dodatni problem predstavlja selitev knjižnic. Mimo dejstva, da bodo knjige razvrstili v skupno knjižnico, kjer pa bo vsak zavod imel svoje omare, oziroma police tako da ne bo prišlo do mešanja knjig in odvečnih administrativnih preglastic, tudi ureditev knjižnice ne bo enostavna in kratkotrajna naloga.

Ravnateljica učiteljskega centra je prepričana, in v tem z njo povsem soglašamo, da bosta 18. septembra tako telovadnica kot tudi zunanost šolskega centra še zmeraj bolj podobna gradbišču kot dokončno urejenemu poslopju. Posledice bodo najbolj občutili dijaki, ki bodo z rednim poukom verjetno pričeli kasneje. Napoveduje se torej velik kaos. Sicer nam je ravnateljica zaupala, da je selitev kljub vsemu lažje izvedljiva in manj boleča za šolsko delovanje v prvem mesecu šolskega leta kot neke med božičnimi prazniki.

Tudi Sindikat slovenske šole pazljivo spremlja celotni postopek izgradnje centra in napovedano selitev. Predsednik prof. Leopold Devetak meni, da je datum 18. septembra kot pričetek pouka v novih prostorih nerealen. Že res, da načrtovalec to zagotavlja, ampak obstajajo določeni problemi, ki se jih ne bo dalo rešiti v tako kratkem časovnem razdobju. Novi šolski center vsekakor močno potrebujemo, čeprav ne bo zadoščal za vse naše potrebe. Napočil je že skrajni čas, da tudi zavod Žiga Zois pride do ustreznih prostorov, saj so sedanjí v Ul. Morelli pretesni.

Sindikat slovenske šole pozorno sledi tudi prostorski problematiki nižje srednje šole Ivan Trnko. Ta naj bi tudi v bodoče ostala v Kapucinski ulici, saj sedanja stavba zadošča potrebam, upoštevajoč tudi iz leta v leto manjše število dijakov, ki to šolo obiskujejo. Največji problem pa še naprej ostaja usoda slovenske sekcije za informatiko na italijanskem industrijskem tehničnem zavodu Galilei. Ali bo za vselej ostala podružnica italijanskega zavoda, ali pa bo priključena Zavodu Žiga Zois. Slovenski sindikat to drugo rešitev odločno podpira. Vendar vse skupaj postavlja problem, ker nihče ne zagotavlja vseh laboratorijev, ki jih zavod potrebuje. Prof. Devetak je še poudaril, da vsekakor z zadovoljstvom pozdravlja odprtje novega šolskega centra, v upanju, da bo na čimboljši način odgovarjal potrebam slovenskih višjih srednjih šol.

Pobuda solidarnostnega odbora za Slovenijo Glasbeni večer na gradu Sodelujejo tudi Agropop

V torek, 30. julija ob 21. uri bo na gradu, v okviru poletnih prireditev, koncert za mir in pomoč Sloveniji. Izkupiček bodo namreč namenili Skladu za pomoč Sloveniji. Napovedujejo nastop italijanskih in slovenskih glasbenih in pevskih skupin. V sredo so potrdili svojo udeležbo tudi člani ansambla Agropop iz Ljubljane, s pevko Šerbi. Ljubljanska glasbena skupina, ki je ena izmed najbolj priljubljenih tovrstnih skupin in dobro znana tudi pri nas, ter Aldo Tagliapietra iz Benetk, sicer solist znane italijanske skupine "Le Orme", bosta osrednji atrakciji torkovega dobrodelnega koncerta. Agropopovci so na Goriškem pred leti

že večkrat nastopali in so dobro znani goriški publiki, saj so ob vsaki priložnosti vedno navdušili številne poslušalce. Prepričani smo, da tudi tokrat ne bodo zatajili. Medtem se v uradu Kulturnega doma v Gorici (Ul. Brass 20, tel. 33288) nadaljuje predprodaja vstopnic za torkov večer. Izkupiček bo kot že rečeno dodeljen Skladu za pomoč Sloveniji.

Na sliki (Foto Čubej): "agropopovka" Šerbi.

V Krminu nocoj zadnji "petkov večer v kleti"

V Krminu bo drevi, s pričetkom ob 20.30, zadnja prireditev v okviru ciklusa "Petkovi večeri v kleti". Prireditve so se odvijale vsak petek, od 3. maja dalje, na pobudi Krminske zadružne kleti.

Nocojšnji, zadnji večer v tej sezoni, bo nekoliko drugačen, saj program predvideva projekcijo filma "La vigna del mondo", recitacije pesmi Davida Marie Turola, nastop pevskega zbora iz Rutarjev in krminske godbe na pihala ter nastop dueta "I Jolly".

Nastopi se bodo odvijali na prenovljenem trgu 24. maja, pred prenovljeno palačo Locatelli. Ob današnjem sklepem večeru bosta predstavnik Kmečkove banke izročili krminski godbi tudi nov instrument, darilo tega našega kreditnega zavoda.

Med predstavniki devetih sindikalnih in strokovnih združenj Podpisan sporazum o omejevanju posledic jugoslovanske krize

Predstavniki devetih sindikalnih organizacij in stanovskih združenj so včeraj dopoldne na Trgovinski zbornici podpisali sporazum, na podlagi katerega bodo skušali ublažiti posledice dolgotrajne krize v Jugoslaviji in predvsem preprečiti odselavljanje zaposlenih v tistih dejavnostih, ki so ali ki bodo najbolj prizadeta zaradi takega stanja. Osnovna točka včeraj podpisanega sporazuma je ustanovitev delovne, oziroma koordinacijske skupine, ki jo bodo sestavljali predstavniki združenj in organizacij, podpisnic in ki bo stalno spremljala razvoj dogodkov ter njihovo odražanje na tržišču dela. Omenjeni skupini so v sporazumu tudi opredelili naloge, strnjene v štirih točkah. Poleg stalnega spremljanja dogajanj v sosednji državi in posledic na tržišče dela na Goriškem, bo skupina v primerih pojava višje delovne sile takoj predlagala uvedbo postopkov mobilnosti, tudi začasne. Stanje in predloge za rešitev bo delovna skupina morala takoj sporočiti članicam, podpisnicam sporazuma. Nadaljnje naloge zadevajo opredelitev potreb in smernic za prekvalifikacijo viš-

kov delovne sile in, skupaj z deželno agencijo za zaposlovanje, izdelavo posebnih načrtov za rekvizifikacijo.

Sporazum so podpisali predstavniki Združenja industrijcev, združenja malih industrijcev, združenja trgovcev, obeh združenj obrtnikov, tako CNA, kakor CGIA, treh sindikalnih zvez in SDGZ.

Solidarnostna večera v Rupih in Pevmi

Na pobudo pevskega zbora Rupa—Peč bo drevi, ob 20. uri v Rupi večerno srečanje v okviru akcij Solidarnost Sloveniji 91. Po maši bo v prostorih pevskega zbora srečanje z govorom Marije Ferletič in predvajanje diapozitivov.

Jutri ob 21. uri pa bo solidarnostni večer v Pevmi, na pobudo rajonskega sveta. Pri osnovni šoli bodo člani Odra 90 uprizorili Veselo igro o žalostni princesinji. Nastopili bodo tudi pevski zbor iz Štmavra in "Panterji".

Goriška in Tržaška Pokrajina oblikujeta skupno strategijo gospodarskega razvoja

Goriška in tržaška pokrajinska uprava pripravljata skupno strategijo na področju gospodarstva. Razlogov za tako odločitev je precej. Struktura gospodarstva v obeh pokrajinah je podobna, tako na Goriškem, kakor na Tržaškem so v veljavi različne ugodnosti in olajšave, ki naj bi pospeševale nadaljnji razvoj ekonomije, obe pokrajini se pripravljata prevzeti zelo pomembno vlogo v novi geopolitični stvarnosti, v državah vzhodne Evrope. Zaskrbljujoč razvoj dogodkov v sosednji Sloveniji in Jugoslaviji je samo pospešil prizadevanja po izdelavi skupne strategije, ki so sicer prisotna že dalj časa. Pa še en element je, ki ga ne kaže spregledati. Združevanje moči naj bi bilo protitež iniciativ videmskih in pordenonskih političnih in gospodarskih krogov.

Včeraj je bilo na sedežu goriške Pokrajine srečanje med Predsednikoma Saccavinijem in Crozzolijem ter njunimi sodelavci. Srečanje sta Predsednika označila za prehodno, z ozirom, da se bo dogovarjanje nadaljevalo, tudi v predvidevanju skupnega nastopa pri vladi in parlamentu.

O poteku in vsebini včerajšnjega srečanja je v pripravi dokument, ki ga bodo objavili morda že danes, najkasneje pa v prihodnjih dneh.

Srečanje je potekalo za zaprtimi vrati. Po besedah Gina Saccavinija in Daria Crozzolija so na njem vzeli v pretres celotno problematiko gospodarskega razvoja, s posebnim ozirom na ugodnosti in možnosti, ki jih prinaša zakon za obmejna področja. Obravnavali so tudi nekatere spodrsiljave, ki jih je v zadnjem času zagrešila osrednja vlada v zvezi z olajšavami za plačevanje carinskih in drugih dajatev, problematiko obmejnih struktur, posodobitve prometnih, zlasti železniških povezav itd.

V Tržiču splavili ladjo velikanko

V tržiški ladjedelnici so včeraj splavili 320 metrov dolgo ladjo Athesis Ore za prevoz razsutega tovora. Velikanka bo lahko prevažala 260 tisoč

ton tovora, gradili pa so jo za prevoz železove rude iz Južne Amerike v severnoevropska, oziroma sredozemska pristanišča. Po podatkih družbe Fincantieri gre za največjo tovrstno ladjo, ki so jo kdajkoli zgradili v italijanskih ladjedelnicah. Ob tem velja opozoriti na rekordno kratek čas gradnje. Ladjo so začeli graditi konec februarja letos, naročniku pa jo bodo izročili v novembru.

izleti

SPD GORICA priredi v nedeljo, 28. t.m. izlet na Coglians (2780 m). Prevoz z lastnimi sredstvi. Odhod ob 6. uri s Travnika. Informacije nudi Ivo Berdon tel. 81507.

Danes slavi 50. obletnico skupnega življenja
Erika in Bogomil Paulin
Srečnemu paru čestitajo hvaležni hčerki Nadja in Nataša, zeta Ali in Danilo, vnuki Maja, Samo, David in Marko in pravnukinja Nikol.

čestitke

Danes praznuje 80. rojstni dan nona Olga iz Sovodenj. Vse najboljše ji želijo domači.

kino

Gorica

CORSO 18.00-22.00 »Rischiuse abitudini«. Režija Martin Scorzese.

VERDI Zaprtro.

VITTORIA 17.30-22.00 »La preda bionda e i suoi stalloni«. Prep. ml. pod 18. letom.

Tržič

COMUNALE Zaprtro.

EXCELSIOR Zaprtro.

Nova Gorica

SOČA (Kulturni dom) 18.30-20.30 »Zadnji izhod za Brooklyn«.

SVOBODA (Šempeter) 20.30 »Ulični policaj«, 22.30 »Pohotni spomini«.

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
All'orso bianco - Korzo Italia 10 - tel. 531576.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU
S. Antonio - Ul. Romana 147 - tel. 40497.

pogrebi

Danes ob 9.10 Irma Furlan, por. Selli iz bolnišnice sv. Justa v Tržiču, ob 9.30 Silvana Nordio, vd. Vittori iz splošne bolnišnice na glavno pokopališče, ob 11.00 Luigia Saviano, por. Mosca iz splošne bolnišnice v cerkev pri sv. Ani in na glavno pokopališče, ob 12.30 Valeria Deglavin, vd. Moore iz bolnišnice sv. Justa v Zagorju, ob 12.45 Alberto Blason iz bolnišnice Janeza od Boga v Moš.

pismo uredništvu

Predlagam dogovarjanje o skupni strategiji

Prejeli smo s prošnjo za objavo:

"Spošt. dr. Mirko Špacapan, pokrajinski odbornik SSK, očitno je potrebno, da si občasno izmenjamo, kakor ob tej priložnosti, različne poglede na politično in splošno družbeno življenje Slovencev v Italiji, ker s tem konstruktivno prispevamo k rasti političnega dialoga in politične kulture v tem prostoru.

Že dolga leta se razpravlja o tem, kaj bi bilo, če bi vsi Slovenci oddali svoj glas le eni stranki (SSK ali kateri drugi). Dejstvo je, da je slovenski politični prostor in predvsem manjšinski, od vedno deljen in pluralističen. Zadnje analize volilnega obnašanja (Slori) to tudi potrjujejo, odnosno dokazujejo, da se spekter strank za katere se Slovenci odločamo, še dodatno širi (zeleni, KD). Zaradi tega se mi ne zdi najbolj realističen predlog o edinem političnem predstavitelstvu, še predvsem ne v tem zgodovinskem tre-

nutku, ko se je realizirala demokratizacija in pluralizacija v Sloveniji. Politična delitev in različna svetovnonazorska opredelitev sta del zgodovine slovenskega naroda in vsi poskusi, da bi jih premostili (tako v matici kot v zamejstvu) so bili neuspešni. Ne vidim v bližnji bodočnosti konkretne možnosti, da bi se to uresničilo. Očitno se pri tej viziji in pri njeni uresničitvi in uspešnosti, razhajava.

Na teh dejstvih, mislim, da bolj kot težnja k ustanavljanju enotne stranke, bi bilo takoj izvedljivo ter bolj konkretno in realistično, dogovarjati se o skupni strategiji različnih komponent, s ciljem, da dosežemo čimveč v korist naše skupnosti v Italiji in posebno v goriškem prostoru. Smatram, da so nekateri cilji (ujeljavitev jezika n.pr.) skupni vsem slovenskim predstavnikom, ne glede na njihovo politično opredelitev in na njihovo organizacij-

sko pripadnost. Za te cilje bi bilo potrebno prekiniti politično—volilno konkuriranje, ki na žalost onemogoča, zaradi ozkosti posameznih interesov (glasov), sodelovanje in strateško usklajevanje različnih nastopov vseh slovenskih dejavnikov tako v političnem življenju (stranke) kot v civilni družbi (organizacije). V takem okviru bi izgubile pomen nepotrebne "volilne" polemike o tem, kdo je bolj ali manj zaslužen za "našo stvar" in bi prevladala logika skupnih ciljev in skupnih zaslug. Istočasno bi se tudi zožil politični manevrski prostor tistih, ki se zavzemajo za to "našo stvar" samo oportunistično, zaradi volilnih špekulacij.

Ni v moji (osebni) logiki in v logiki goriške SKGZ, da bi s komerkoli ustvarjali nepotrebne polemike. Vsaka naša "komponenta" naj presodi o lastni uspešnosti ali neuspešnosti ter naj potegne primerne zaključke. Prepričani pa smo, da obstajajo v goriškem prostoru precejšnje možnosti za sodelovanje, za dialog in skupno delo. Na teh osnovah bi lahko dosegli precej več od tistega kar smo dosegli s sedanjim neorganiziranim, konkurenčnim in protagonističnim prizadevanjem.

Da ne bi ta naša izmenjava mnenj ostala neplodna, predlagam, da vsa skupaj pobudnika javnega širšega srečanja vseh goriških komponent, na katerem bi konkretno razpravljali o možnosti vzajemnega in enotnega nastopanja za doseg ciljev, ki so nam skupni, kot izhaja iz naših sedanjih posegov.

S spoštovanjem
Boris Peric

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE

Ruzante

MOSCHETA

Režija BORIS KOBAL

PREDSTAVE NA PROSTEM

DANES, 26. julija, ob 21. uri v Števerjanu - osnovna šola

Francoska pevka je v sredo nastopila v tržaškem Verdiju

Triumf Juliette Gréco

Sredin koncert francoske pevke Juliette Gréco v tržaškem gledališču Verdi se je zaključil s pravcatim triumfom: s skoraj desetminutnim ploskanjem so gledalci »izsilili« dodatno pesem, pevka se je še trikrat prikazala na odru pred zaprtro rdečo zaveso in se zahvalila za topel sprejem, aplavzov pa tudi zatem ni hotelo biti konca. Trst je postal tako še ena uspešna etapa več na njeni že več kot štiri desetletja dolgi poti v svetu francoske po-vojne pesmi.

Koncert Juliette Gréco je bil v sklopu tržaškega mednarodnega festivala operete, bil je obenem tudi njen edini letošnji nastop v Italiji. Pevka je dala koncertu pomenljiv naslov »Je suis comme je suis« — sem, kakršna sem — in nastop je povsem odseval naslovno napoved.

Navzven je Juliette Gréco še vedno »dama v črnem«, kot so jo poimenovali pred tolilimi leti. V sredo zvečer je francoska zvezda ovila v svojo črno tudi gledališče Verdi, s povsem črno sceno, črno obleko, s črno oblečenimi glasbeniki, ki so jo spremljali na svoje striktno črne instrumente. Edino, kar je odstopalo od te črne francoske slike in v okrogli luči žarometa izstopalo z odra, so bili njeni nekaj črni, sedaj rdeči lasje.

Juliette Gréco nosi še en »težak« vzdevek — muza francoskih eksistencialistov. »Prisvojila« ali bolje »prislužila« si ga je v prvih povojnih letih, ko je ob Sartru, Camusu, Prévertu, Queanaju in drugih velikih Francozih tistega časa zakoličila svojo osebnost.

Sem, kakršna sem, torej. Po tistem, kar smo videli in slišali v Verdiju, je Juliette Gréco predvsem markantna, na odru prava kraljica. Je pevka in interpret obenem. Z mimiko je v marsičem odpravila pregrade, ki jih postavlja nepoznavanje jezika; z dokajšnjo mero avtoironije se je tudi rešila nadležne neznosne toplote v dvorani.

Juliette Gréco ni pela »navadnih« pesmi: pela je poezije. V njenem repertoarju so besedila, ki so jih napisali nekateri nepozabni, kot sta na primer Prévert in Brel, pa tudi Gainsburg in Ferre. Peti take pesmi tako, kot je treba, niso mačje solze. Zanje je potreben glas, poseben, tak, kakršnega premore Juliette Gréco.

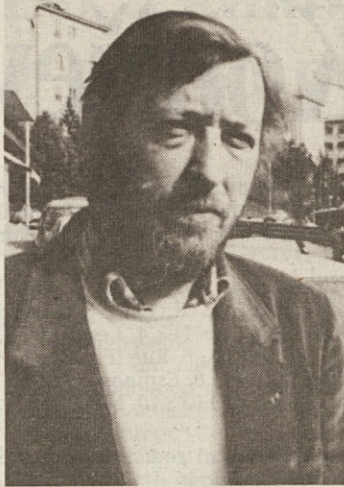
Francoska pevka je zgradila svojo umetniško srečo na svojem nizkem glasu, ki ga zna kot kak kipar odlično modelirati za zahteve posamezne skulpture-pesmi. Njen glas je zato lahko agresivno močan, včasih kar zapraska v dvorano; ali pa tenkočutno mehak, božajoč, kot takrat, ko je pel o »teh-

nično nemogoči ljubezni med ribico in ptičkom«. V teku koncerta je pevka postregla s tolikimi glasovnimi variantami, da bi ga lahko imeli kar za pedagoški nastop, od katerega bi se sedanja povprečni kričachi in kričalice lahko mnogo naučili. In mnogo bi se naučili tudi drugi glasbeniki od petčlanske skupine, ki je izredno uglajeno spremljala pevko. Vodil jo je sedanja življenjski sopotnik Grécojeve, pianist in skladatelj Gerard Juannest, ob njem pa so igrali še izvrstni harmonikar Marcel Azzola, kitarist Barthelény Raffo, basist Hernes Alesi in bobnar Gerard Gesina.

Verjetno največja kvaliteta Juliette Gréco je njeno predajanje občinstvu. Na koncertu brezkompromisno predaja ljudem v dvorani samo sebe, z dušo in telesom: le na ta način lahko »vzbudi čustva.« (kot bi dejal Paolo Conte, italijanski pevec, ki ga Juliette Gréco najbolj ceni), ki naelektrijo občinstvo, da ob koncu pesmi sprosti napetost v spontan aplavz. Takih priložnosti je bilo v sredo nič koliko. Prévertova *Les feuilles mortes*, *Paris Canaille*, *Sous le ciel de Paris* in dodatek *Ne me quitte pas*, so bile njene najbolj znane pesmi, ki jih je občinstvo najbolj toplo sprejelo, a najbolj pretresljiv med vsemi je bil gotovo *Dialog o smrti*. V interpretaciji Juliette Gréco je bil prava mojstrovina. **MARJAN KEMPERLE**

JAKOB RENKO

Obremenjeni Kristus 76 mimo poletja v Eritreji

Ne hodi. Nadet s tisočlirskim bencinom niti ne miga stopa šofirajoč svoj Porsche 911 zaslepljen ali haluciniran kadi hašiš in milost očetova je v duši opazovalcev, ko se ustavi, da zajame zrak. Mimoza. Cipresi: so njegov poslednji sprehod v tujini. Oh, poetje žro njegov čar. Glej ga! Okoren in zelenokožen kot Marsovec izgublja svoj starodavni čar — vedno mimoza, vedno kakšen oleander ga začudeno spregleda — nemilost je v očeh ostalih kot nekoč! Leto »O«. In zdaj bo spregovoril turobno, zabrenčal bo nemilostno molitev in preklel! Glej ga! Je mogoče biti spričo takšnih duševnih okvar?

Zapahi. Petletna nedolžna deklica je njemu tarča mimo svojega štirikolesarskega voza, niso in so njegovi verniki v Templju se srečujejo brez njega, to je šele božja kletev. Kristjani! Obdarjeni z nadnaravno milostjo zahtevajo potem svoj dolg, so izmalicična človeška usodnost v nizu ene same okrogline—Zemlje ki ni dala sadov dovolj, v meri vrline in pošastnih sanj, Kristus! »Bom napravil samomor?«. Bog nebeški mu ne odvrne, samega je zapustil ob stoletju tišine in nedialogov, blebetaje razrašča človeške inteligence in daje nova smiselna vprašanja za futuribilizem Glej ga! Štirinogati Kristus je na križevi poti postal Krvaveči človek. spominja še očeta, vidi njegove solze — že prerano so kapljale po njegovem licu: razumno teče pisker svobode za en skupnostni dan, ne verjame v krizmate, vendar vera je pogoltnila bistvo, razkraja se živ, ne poteptan samo, ljubezen do bližnjega je mračna prizadevnost. Glej misel! Ne pomaga razčistiti (tedaj je bilo leta 51 v Trstu - Chewing gum), toda Bog vsemogočni ni plavalasa sanja štirindvajsetih ur glede na počitek poštenih ljudi.

Smrt Nobelovega nagrajenca za literaturo leta 1978

Umrl je Isaac Singer

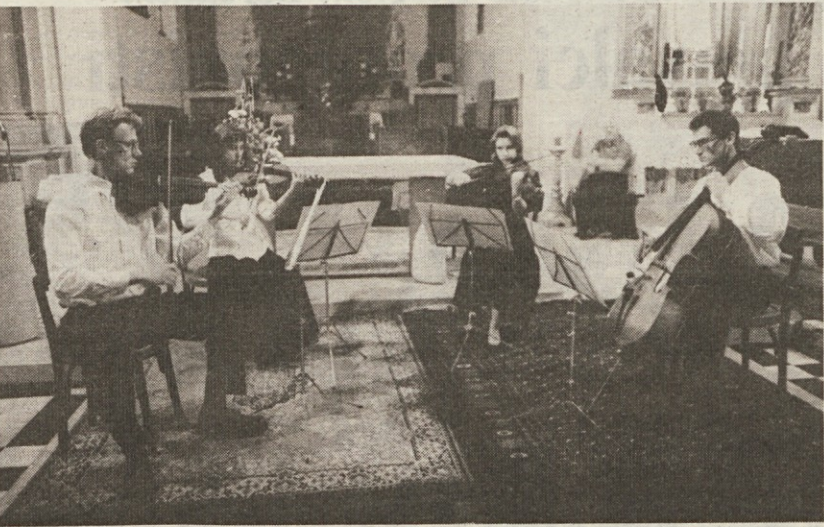

V nekem floridskem domu za ostarele je v sredo umrl Isaac Bashevis Singer, dobitnik Nobelove nagrade za literaturo leta 1978. Pisatelj se je rodil 14. julija 1904 v Radzyminu na Poljskem, v ZDA pa se je preselil leta 1935. V njegovih številnih literarnih delih in še posebej v romanih je najpogostejše opisoval židovske skupnosti in v gete, v katerih so živele v vzhodno-evropskih državah.

Kot poljski Žid in pisatelj, ki je do konca ostal zvest jidišu, je Singer v svojih prvih novelah opisoval življenje v židovskih vaseh na Poljskem pred holokavstom. Njegove novejšie zgodbe pa se vse navezujejo na novo domovino in so postavljene v New York ali v Florido, kjer je pisatelj živel. Prvi roman, ki opisuje življenje izven Poljske, je *Sovražniki* iz leta 1971.

Singer je bil sin uglednih staršev v židovski skupnosti. V ZDA je zaslovel kmalu po objavi svojega prvega romana po prihodu v Ameriko - *Satan v Gorayju*. Mnogo romanov so mu kasneje objavili v *Jewis Daily Foward* in v *New Yorker Magazine* ali pri založniku Straussu. Med najbolj znanimi romani so *Družina Moskat* iz leta 1950, *Utrdba* iz let 1955-57, *Suženj* in *Čarovnik iz Lublina* iz leta 1960, *Lastnina* iz leta 1969 in *Shosa* iz leta 1978. Poleg romanov je Singer pisal tudi pripovedke za otroke, dve komediji, v katerih ima dogajanje za prizorišče Broadway, in še tretjo - *Yentl*, s katero je debitiral kot avtor dramskih tekstov. Na osnovi te tretje komedije so kasneje posneli tudi film, v katerem je nastopala Barbra Streisand.

Nastopi mladih glasbenikov ob zaključku tečaja v Fari

V sredo zvečer je bil v goriški cerkvi sv. Roka prvi od štirih koncertov slušateljev meddeželnega seminarja za komorno glasbo za glasbenike s področja Alpe Jadrana, ki se je pravkar zaključil v Fari. Na sliki je godalni kvartet, ki je zaigral Haydnovo skladbo. Včeraj je bil drugi koncert v Trstu, danes bo v Gradežu, zaključni večer pa bo jutri v Oratoriju sv. Marije v Fari (foto Čubej)

Slovenski oktet v Čedadu brez Nikolaia Gedde

Medtem ko se iz vseh držav Penta-gonale oglašajo karseda pohvalne ocene Mittelfesta, se v Čedadu nadaljujejo prireditve, ki vsak večer privabljajo izredno številno občinstvo. Tudi ni zanemarljiv podatek, da sodeluje na tej prireditvi preko 2000 oseb, med njimi igralci, umetniki, režiserji, scenografi, pa tudi uradniki, tehniki, električarji, fotografi in odrski delavci.

Nocojsnji spored predvideva kar dva velika »jugoslovanska« dogodka: Gledališče mladih iz Zagreba se bo ob 21.30 pred stolnico predstavilo s Krležovo igro *Zastave*, ob 19. uri pa bo v cerkvi sv. Frančiška nastopil Slovenski oktet. Žal je zbolel tenorist Nikolai Gedda, tako da bo Oktet moral nastopati brez priznanega solista. Slovenska skupina je kljub temu potrdila koncert in javila, da bo le delno spremenila spored. Brez solista bo predstavila vrsto motivov iz pravoslavne liturgije, v drugem delu - in prav tu je sprememba - pa dela Jacopusa Gallusa in nekaj pesmi iz bogate slovenske ljudske zakladnice.

Janez Premk: Masada, Zbirka Fondi Oryja Pala, samozaložba, Ljubljana 1990, str. 80

Legenda pripoveduje: Ko so Rimljani strli vsa središča upora, je na koncu vztrajala samo še skalna trdnjava Masada, sijajna palača, ki jo je bil Herod spremenil v utrdbo. Pod poveljstvom Eleazarja, Jairovega sina, potomca Juda Galilejca in ustanovitelja stranke zelotov, se je trdnjava srčno in junaško branila. Med obleganjem vojske novega judejskega gušeta, ko so branitelji spomladi 74. leta n.š. naredili skupinski samomor. Spomin na ta davni dogodek je tudi izraz »zelotski«, ki ga uporabljamo še danes in pomeni zagriženega verskega gorečnega.

Masada je skrajni primer človekove vere v ideameznika. Pravzaprav je vsa zgodovina človeštva na nek način ovekovana s takšnimi dejanji, saj je tako ekstremni izpadi človeških strasti poganjajo kolo napredka, sprememb, znanosti in ne nazadnje tudi umetnosti.

Janez Premk je relativno uspešno povezal zgoda - njegovo osebo in usodo njegovega, to je slo - ti do zadnjega diha, do prostovoljne samomorilske smrti, ko ni več nobene druge možnosti, je arhetipski znak človekovega globokega verovanja »v ne-

Pesnitev o Masadi

kaj». Tudi naš čas pozna kal te gorečnosti, ko se slovenstvo krčevito oklepa svojih mitov in v smrtni ogroženosti brani svoj otok sredi požrešnega sveta. Prav tako tudi vsak posameznik moderne dobe v sebi doživlja intimno Masado, kajti človeštvo se neusmiljeno hitro unificira, konfektionira po nekih samodejnih principih, ki jih ni mogoče več nadzorovati. Vsak dan smo si vsi bolj podobni, narodi se stapljajo v celote, individualno postaja splošno, in prav to je za pesnika, ki ljubi drugačnost, moreča bol. Pri Premkovi zbirki gre za očitne paralele med človekom (umetnikom), skupnostjo (narodom) in vero (ideologijo). To je prav gotovo triada ključnih kategorij sveta. Priče smo stopnjevanju vrednot, kjer se človek kaže kot nosilec svetovne konstrukcije, nad katero se dvigujeta le še skupnost in vera. Za ideale se je potrebno stalno boriti, zato so vse grobosti tega »vojskovanja« pravzaprav samo dokazovanje trdnosti vere in globine skupinske zavesti. Vojna je spopad dveh resnic, ki se morata v božjih

očeh sicer zdeti prav naivni in otroški, toda dejstvo je, da ta boj človeka utemeljuje in utrjuje v svojem bistvu. Seveda ni mišljena vojna kot izraz gole, fizične (ali danes tehnološke) nadvlade nad drugim, pač pa boj človeka s statiko, s pozicijo miru, ki ji oportunita ustvarjalno nabit nemir. Pa vendar - bojujejo se hrabri in prepričani. Spopad pesnika s samim seboj je prava vojna in poteka po istih principih. Dokaz je med drugim tudi Premkova zbirka, kjer »Ni nežen angela izdih / na dnu je smrt, / na vrhu ivja prt.« Vse je narejeno tako, da se pesniku zdi na videz dosegljivo: če je osvajalec Masade, jo bo že po zgodovinski inerciji premagal in osvojil, če je njen branitelj, bo premagal samega sebe s samomorom... V obeh primerih se mora boriti in tako ostaja suženj svojih lastnih imperativov - Ideologije (tokrat kot poezije) in Naroda. Nikakor se ne more rešiti iz objema ustvarjalne zanke, ki ga na nek način povzdiguje med anjele, po drugi strani pa peha med sužnje. Masada je torej simbolično poetično

središče sveta - tu se vztraja do smrti, tu se brani vse.

Premk je zbirko artikuliral kot upesnenje (utelesenje) dvanajstih dni, ki pa jih je temeljito premešal med sabo. Ne sledijo si v številčnem zaporedju od ena do dvanajst, pač pa (vsaj branje ponuja takšen vtis) nekako slučajno, čeprav seveda velja, da je v pesništvu vsaka slučajnost zgolj namerna. Premkov slog je poudarjeno arhaičen. Svojo pesnitev je napisal v tekočem, delno rimanem ritmu, ki bralca učinkovito usmerja v davne čase. Rime na dan privlečejo, nekakšno starinsko razpoloženje, kar vsekakor ustreza vsebini same pesnitve. Primer naključno izbranega verza iz Sedmega dne nam nazorno ponazorja Premkov slog, v katerem se prepleta bibličnost in epika, zgodovina in zdajšnjost: »Prah si in v prahu boš končal, / vendar se angel zdaj v veku trajanja / priklonil je do tal / in zgorel v brezsmiselnem trpljenju je človeka, / vse se prevesi, vse se v temo izteka.«

Na koncu velja omeniti še pravilčno razgibane ilustracije Bogdana Siebererja, ki zbirko zaokrožajo v enotno in zanimivo poetično celoto. V času neštehtih poetik in slogovnih sožitij, smo torej dobili v branje še dokaj klasično pesnitev, ki bo bralca potegnila le, če ji bo znal natančno prisluhniti.

JOŽEK ŠTUCIN

Včerajšnja etapa toura je bila le »selitvena«

Tokrat Konišev

AIX LES BAINS — Čeprav ni bila včerajšnja etapa toura najlažja, saj so se morali kolesarji kar dvakrat povzpeli preko prelazov, so glavni favoriti dokazali, da jim je pravzaprav dovolj borbe. Verjetno nimajo niti moči, ne volje za to, ko pa je verjetno še protagonistom jasno, da je že vse odločeno. Indurain se brez posebnih težav brani vse bolj redkih napadov Bugna in Chiappuccija, ki sta, čeprav tega ne bosta nikoli priznala, s svojim dosedanjim tourom zadovoljna, ostali pa nimajo več kaj iskati.

Bugnovo drugo mesto in Chiappuccijevo tretje - poleg tega slednji premočno vodi na lestvici za najboljšega gorskega kolesarja - ju povsem zadovoljuje in pravzaprav pomenita italijansko slavje, ki je na touru zelo redko.

Zelo težko bo namreč, da se bo skupna lestvica bistveno spremenila. Danes bo na sporedu lahka »selitvena« etapa, jutri 57 km dolga etapa na kronometer, ki pa razdi velikih razlik na lestvici, ne bo mogla spremeniti ničesar, v nedeljo pa bo na sporedu še »paradiranje« in slovesen zaključek v Parizu na Elizejskih poljanah. Za kroniko bi omenili, da je včerajšnja zma-

ga Koniševa zaslužena, saj si jo je največ želel. Pohvalo zasluži še neuničljivi Lemond, ki pa je očitno na koncu kariere.

Vrstni red 19. etape: 1. Konišev (SZ) 4:18'28"; 2. Richard (Švi.) i.č.; 3. Chozas (Šp.) po 11"; 4. Lemond 14"; 5. Rooks (Niz.) i.č.; 6. Rue (Fr.) i.č.; 7. Pulnikov (SZ) 34"; 8. Espinosa (Šp.) 50"; 9. Caritoux (Fr.) 1'03"; 10. Mejia (Kol.) i.č. itd.

Skupni vrstni red: 1. Indurain (Šp.) 90:53'00"; 2. Bugno (It.) 3'09"; 3. Chiappucci (It.) 4'48"; 4. Mottet (Fr.) 4'57"; 5. Leblanc (Fr.) 6'53"; 6. Fignon (Fr.) 7'15"; 7. Hampsten (ZDA) 9'43"; 8. Lemond (ZDA) 12'25"; 9. Rue (Fr.) 15'20"; 10. Chozas (Šp.) 16'25"; 11. Delgado (Šp.) 17'14"; 12. Rondon (Kol.) 20'41"; 13. Theunisse (Niz.) 22'31"; 14. Caritoux (Fr.) 25'33"; 15. Fondriest (It.) 25'37" itd.

Zmaga Auriola

CORDOBA — Francoski pilot Didier Auriol na lancia delti je osvojil drugo etapo avtomobilskega rallyja Argentine, veljavno pa svetovno prvenstvo. Na skupni lestvici vodi prav Auriol pred Biasionom.

Dvojni evropski prvak o svojih načrtih pred bližnjim SP

Antibo: V Tokio za zlato

Salvatore Antibo posluša nasvete (ali očitke?) zaročenke Rosanne Munerotto po nepričakovanem porazu v Rimu

Prvič je po »velikih kolajnah« posegel na EP v Stuttgartu, ko je bil na 10000 m tretji za rojakoma Mejem in Covo, na OI v Seulu je bil na enaki progi drugi za Maročanom Butayebom, lani pa je v Splitu brez posebnih težav slavil tako na 5000 kot na 10000 m in postal dvakratni evropski prvak.

Salvatore Antibo, eden biserov italijanske atletike, pa je še vedno brez nespornega naslova najboljšega. Nekaj takega bi mu prinesla na primer zmaga na letošnjem svetovnem prvenstvu v Tokiu, Antibo pa je eden tistih, ki ga mika tudi svetovni rekord.

Antibo je že lani v Splitu izrazil željo, da bi se kdaj srečal z Maročanom Skahom in preveril, kako močan je ta tekač. »Ni važno, kdo zmaga,« je tedaj rekel. »Zame je glavno, da ga spoznam, da preverim kakšne so njegove odlike v končnem sprintu. Skratka, pred Tokiom se moram vsaj enkrat resno spoprijeti z

njim.« Antibo je svojo željo uresničil pred kratkim na velikem mitingu v Oslu. V teku, ki je imel vsaj izrecen namen tudi naskoka na svetovni rekord, je proti Skahu v končnem sprintu jasno podlegel, poraz pa ni skrhal njegove vneme in volje do zmage na svetovnem prvenstvu.

V teh dneh se Antibo mudi v Sestiersu, športnem središču z nadmorsko višino preko 2000 metrov. Program dela spada v posebno strategijo priprave, ki stremi k obogatitvi krvi z rdečimi telesci.

V telefonskem razgovoru nam je Antibo povedal:

»V Sestiersu bom ostal še približno deset dni, 11. avgusta pa bom teklen na 5000 m na mitingu v Grossetu. Zadnje testiranje pred odhodom na Japonsko bo 14. avgusta v Palermu. Dan kasneje bom odpotoval. Časovna razlika terja pravočasen prihod na kraj tekmovanja, da se organizem privadi na spremembo.«

V Tokiu boš nastopil tako na 10000 kot 5000 metrov?

»Zanesljivo samo na 10000 metrov, ki je moja prava panoga. Nastop v krajšem teku ni še zanesljiv. Odvisno bo od uspeha na 10000 metrov.«

Že lani si izrazil željo, da bi se srečal s Skahom. Letos ti je želja in taktična potreba uresničila. Kakšen napredek bi bil zate potreben, da bi uspešno tekel s Skahom? In tu so še afriški atleti, posebno Kenijci, ki rastejo kot gobe po dežju...

»Res, ti Afričani! Nikoli ne veš, koga imaš ob sebi. Neznano ime se lahko iz-

kaže kot najnevarnejši tekmelec. Afrika je pač velika in lahko proizvede toliko različnih tekačev. Kenijci so najnevarnejši, nekoliko sebično pa pričakujem, da bo kdo od boljših izpadel na njihovih izbirnih tekmah. Če radi pripravijo presenečenja na velikih mitingih, zakaj bi jih ne na domačih tekmovanjih. Za Tokio presenetljivo kvalificiran tekač bi bil na svetovnem prvenstvu manj nevaren, kot izkušen specialist, ki se je srečal s skoraj vsemi najboljšimi in je že dobro podkovan s taktičnimi osnovami.«

To zadeva predvsem tek na 5000 m. Na daljši progi izgleda položaj nekoliko bolj jasn.

»V resnici je slika na 10000 metrov dokaj jasna. V poštev pride v prvi vrsti Skah. Če bo izbral daljši tek, bo skoraj enako nevaren tudi Butayeb. Paziti se bo treba tudi mladega Chelima. Morda tudi Barrios... Tudi če se bo izkazalo kako novo ime, verjetno se ne bo moglo poseči po kolajnah.

Glede napredka, ki bi bil zame potreben za zanesljivo zmago, ni mogoče govoriti. Več ali manj bom v Tokiu na enakem nivoju, kot sem bil lani in predlanskim v najboljših prilikah. Tekmovalni izid zame ne bo odvisen od skokovitega napredka, temveč od trenutnega razpoloženja. Če bom sam dosegel največ, kar sem tisti dan zmogel in me bodo kljub temu premagali, si ne bom mogel kaj očitati. Jasno bo, da so bili drugi boljši.«

V Tokiu si lahko pričakujemo naskok na svetovni rekord v teku na 10000 metrov. Recimo Barrios, ki je v sprintu brez orožja in bi do naslova lahko prišel le z zelo ostrim ritmom.

Barrios res ne bo mogel zmagati brez ritma, ki bi pomenil čas neke okoli svetovnega rekorda. Sicer nameravam tudi sam zadevo načeti z vidika zelo hitrega ritma, vsi pa bomo morali upoštevati, da bo vlaga okoli 80-odstotna ob temperaturi tudi preko 30 stopinj. Kaj posebno dobrega bo iz teka le težko prišlo, jasno pa je, da bo imel velike možnosti tisti, ki bo najbolje pripravljen za boj proti vlagi in temperaturi.

Si morda že kdaj pomislil na maratonski tek?

»Že več let si želim nastopiti v maratonu, trener pa mi ga ne dovoli. Med tekom se jaz ne znam brzdati. To spada v moj značaj. Maraton pa je treba teči tudi z glavo. Do preobrata bo prišlo, ko bom začel biti bolj preudaren...«

Je kdo med tekači iz preteklosti, ki je nekako tvoj vzornik?

»Jel! Mislim, da sem po načinu teka močno podoben Etiopijcu Yfterju (dvakratni zmagovalec na OI v Moskvi, op. ur.). Tečem z zanosom in lahkotno kot on.«

Razgovor izvedel
BRUNO KRIZMAN

Danes v Milanu prvi boji svetovne odbojkarske lige

MILAN — V milanski športni palači Forum bo danes in jutri sklepno tekmovanje svetovne odbojkarske lige. V finale so se uvrstile poleg Italije, ki brani lanski naslov, še Kuba, Nizozemska in SZ. Medtem ko je lansko leto nastopilo 8 reprezentanc, ki so bile porazdeljene v dve skupini, je bilo letos 10 zastopnikov. Zanimanje za svetovno ligo je vse večje, ker je nagradni sklad precejšen (zmagovalec bo dobil kar 500.000 dolarjev) in v pihodnje bo to tekmovanje pritegnilo še bolj kakovostno konkurenco.

V lanskem finalu v Osaki na Japonskem so igrali odbojkarji Italije, SZ, Nizozemske in Brazilijske. Novinci so samo odlični zastopniki Kube na čelu za fenomenalnim Despaigom. V skupini A je premočno slavila Italija, ki je zbrala 28 od 32 možnih točk. Končna bera točk je še toliko bolj spodbudna, ker so »azzurri« nastopili z drugo postavbo brez udfne šesterke, ki je pred dvema letoma zmagala najprej na svetovnem prvenstvu in potem lani osvojila še svetovni naslov. V Milan bo trener Julio Velasco, ki je pred kratkim dobil italijansko državljansko za izredne športne dosežke, poslal na igrišče udarno šesterko-Lucchetta, Gardini, Zorzi, ki je povsem okreval po operaciji kolena, Tofoli, Bernardi in Cantagalli.

Italijanski selektor bo imel kar precej težav pri izbiri 12 najboljših odbojkarjev, ker so tudi nekatere »rezerve«, če jih lahko tako imenujemo pokazale izreden napredek, kar je denimo najboljši dokaz, da raste v Italiji cela plejada odličnih odbojkarjev. Glede na to, da je Italija zmagala v skupini, se bo izognila prvi dan neposrednemu srečanju s Kubo, ki bi morala biti najhujši nasprotnik, Nizozemska pa ne bi smela biti tako nevarna. Kubanci se bodo spoprijeli s SZ, ki s prihodom znanega trenerja Platonova, spet postajajo nevarni, čeprav ne tak strah in trepet kot pred SP leta 1986 v Parizu in OI dve leti kasneje v Seulu.

DANAŠNJI SPORED: 18.00: SZ - Kuba, 20.30: Italija - Nizozemska. (G. F.)

SALVATORE ANTIBO

Rojen 7.2.62

mladinsko EP 1981 — 2. na 5000 m

OI 1984 — 4. na 10000 m

EP 1982 — 6. na 10000 m

EP 1986 — 3. na 10000 m

OI 1988 — 2. na 10000 m

EP 1990 — 1. na 5000 in 10000 m

Osebnata rekorda:

5000 m — 13'05"59 (1990)

10000 m — 27'16"50 (1989)

Pogovor s trenerjem Gorizije Nuoto Sergiom Borellijem

Slovenski plavalci protagonisti

Ta teden se izteka letošnja plavalna sezona članov goriškega plavalnega društva Gorizia Nuoto, v katerih vrstah nastopajo tudi nekateri perspektivni slovenski atleti. V Vidmu je namreč na sporedu deželno prvenstvo. V prejšnjih dneh smo pokramljali s trenerjem Sergiom Borellijem.

Kako ocenjuješ letošnjo sezono?

»Pred dvema tednoma so s treningi in nastopi zaključili začetniki skupine B (letniki 1980/81 dečki, 1981/82 deklice). Obračun je zelo uspešen, saj smo lani imeli v deželnem finalu le enega našega predstavnika, letos pa kar osem tekmovalcev. Ekipa je bila močnejša, ker smo prejšnja leta sledili dolgoročnim programom. Naši so v končnih obračunih odnesli kar šest kolajn. Te so odnesli pri deklicah Lara Germini in Anna Paravano, v ženski štafeti Rachele Terpin in Giuliana Marega, pri dečkih pa Daniele Alesani, Daniele Travò, Fabio Pecorari in Luca Flamini. Mali plavalci so se zelo izboljšali: da bi ne bili treningi preveč naporni, smo vadbo plavalne nekoliko dolgočasne tehnike povezali z igro. Vadili so vsak dan: trikrat tedensko so urili slog, dvakrat pa se le igrali. Leto starejši začetniki skupine A so sezono zaključili prejšnjo sredo. Na deželnem finalu v Vidmu je nastopilo kar dvanajst naših plavalcev. Sicer je cilj goriškega plavalnega društva ta, da se otroci vadijo preko igre in zabave. Vsako leto imamo le malo usipa, ki je takoj krit.«

Kakšen pa je položaj med starejšimi plavalci?

»Prav tako v Vidmu tekmujejo v teh dneh tudi starejši plavalci. Žal se je moral Silvano Kravos odreči evropskemu prvenstvu juniores, ki bo v Belgiji: tik pred odhodom na priprave za državno selekcijo v Pesaro je moral na operacijo in tako se je sezona zaključila zanj predčasno. Fabio Marusig je zadnje tekmovanje opravil pozimi v Firencah, ker je potem bil

zaposlen z maturo. Dva meseca ni treniral, vendar se bo vseeno udeležil deželnega finala. Med atleti, ki so sedaj zaposleni na raznih tekmovanjih, je Emy Bauzon, ki ima veliko možnosti za zmago na deželni ravni. V Vidmu tekmujejo tudi Alberto Crasnig, Lara Mrak, Catia Paravano, Andrea Crasnig in Lella Cipolloni.

Kar zadeva izposojene plavalce nam je društvo Adria dalo na razpolago Barbaro Schiavon (prsní slog) in Antonello Fonder (hrbni slog) za italijansko prvenstvo. Prva ima zdravstvene probleme, druga se dobro počuti, vendar bo treba rezultate še izboljšati.

Kakšna je intenzivnost treningov?

»Treningi so zelo zahtevni in naporni, predvsem za tiste, ki tekmujejo na državni in mednarodni ravni. Tako sta npr. Marusig in Kravos trenirala tudi po 16 ur na dan. Za dober uspeh na teh nivojih ni dovolj talent, ampak je potrebna tudi velika mera požrtvovalnosti in truda. Te trenirava z Ro-

bertom Gattijem, pomagata pa nama delno dve vadiateljici. Žal slonijo vse priprave za tekmovanja na najnižih ravneh. To rodi tudi veliko organizacijskih težav, saj se zgodi, da so v istem dnevu tri tekme v treh različnih krajih, trenerja pa sva le dva. Seveda najin trud in napore društva poplačajo dobri rezultati.« (A.F.)

Na sliki: ekipa Gorizia Nuoto

obvestili

ŠZ SLOGA

vabi člane in vse športnike na tradicionalni »Športni praznik«, ki bo v Bazovici na vrtu Gospodarske zadruge jutri, 27. in v nedeljo, 28. t.m. od 18. ure dalje. Za ples in dobro voljo bosta poskerbela ansambla »Pomlad« in »Zvezde«.

ŠD BREG

in upokojenci vabijo vse prijatelje balinanja na sestanek, ki bo danes, 26. t.m., ob 20.30 na sedežu Brega.

Včeraj se je zaključila univerziada v Sheffieldu

ZDA prve, Italija peta

SHEFFIELD — Včeraj se je v Sheffieldu z vrsto finalov v atletiki zaključila univerziada v Sheffieldu. Italija si je pridobila še tri kolajne (Tirelli srebro na 1500 m ter bron v štafeti 4x100 m ženske in 4x400 moški), sicer pa so na absolutni lestvici slavile ZDA (29 zlatih, 22 srebrnih in 25v bronastih kolajnah). Sledi ji Kitajska, ki je dolgo časa vodila (20, 16, 11), SZ (15, 15, 21), Severna Koreja (11, 3, 5), na petem mestu pa se je znašla Italija (6, 7, 8). Sledijo še Južna Koreja, Japonska, Nemčija, VB in Kanada.

Rijeka - Koper 1:0

KOPER — Rumeno modri so po dvodnevni pripravi že odigrali prvo pregledno tekmo. Na Bonifiki jim je prišla v goste Rijeka, ki je z golom Bana v 10. minuti zmagala z 1:0. Koprčani, po nekaj letih brez Zliča, so bili prvotnega najmanj enakovredni nasprotnik in zamudili priložnost za ugodnejši izid. (Kreft)

Svetovni rekord
Rossane Majorce

PALERMO — Rossana Majorca (31 let) je včeraj izboljšala svetovni rekord v potapljanju z znakom 56 metrov. S tem je izboljšala kar za meter rekord, ki ga je postavila lani.

EP v streljanju

BOLOGNA — Na evropskem prvenstvu v streljanju so včeraj podelili štiri komplete kolajn. Tako Italija kot Jugoslavija pa sta ostali praznih rok. Zlate kolajne so osvojili: Kostantin Liškaš (SZ, pištola); Poljska (pištola); Buerkus (Madž., premetna tarča); Madžarska (premetna tarča).

Thompson k Philipsu

MILAN — Milanski košarkarski klub Philips je za sezono najel odličnega, 28-letnega Američana Billyja Thompsona, ki je igral z Los Angeles Lakers.

konjske dirke - konjske dirke

Na kasaški tekmi v Tarantu lahko Cougar Lobell (sk. X) zmaga, saj je že osvojil marsikatero podobno shemo. V sk. 1 se mu bo skušal zoperstaviti Lugano Red. V sk. 2 se bo Miss Baltic zagotovo boril za zmago.

Na drugi dirki v Tarantu lahko Latte e caffè (sk. 2) zmaga, čeprav nima dobrega izhodiščnega položaja. Paziti se bo moral pred Donowayem (sk. 1), ki ima na tej tekmi velike ambicije. V sk. X je treba paziti na Lefaona, ki je v formi.

V Montecatiniju bo dirka zelo zanimiva, napoved pa nejasna. Mi poskusimo s sk. 2, ki uvršča Innocentia z iredno klaso. V sk. 1 omenimo Giltuza, v sk. X pa ne smemo pozabiti Lyrystija.

V Trevisu bi lahko Ilena Riuz (sk. 2) uveljavila svoj končni sprint. V sk. X lahko Lajatit tudi zmaga. V sk. 1 bi lahko presenetil Ekemberg.

V Montegiorgiu lahko poskusimo bazo v sk. 1, ki ima v Muhammedu Aliju najboljšega konja. V sk. X naj omenimo Merlau Ponta, ki je v zadnjem času zelo napredoval. V sk. 2 je odlični Mallori Gar.

V Trstu bo dirka, kot vedno, napeta in zanimiva. V sk. 2 je Elkon WH spoben za borbo za zmago. V sk. 1 moramo paziti na Frigosa. V sk. X bo lahko protagonist Iman Deghiari.

Dirka tris

naši favoriti: Gabbiano red (19), Evrbano (17), Daltinno LP. Dodatek za sisteme: Iarda Sol (10), Felussou (13), Laiber Gius (16).

totip

1. — prvi	X	2
2. — drugi	1	2 X
3. — prvi	2	1
4. — prvi	2	1 X
5. — prvi	2	1 X
6. — prvi	1	1
7. — prvi	X	2
8. — prvi	2	1
9. — prvi	1	X

Rolkarji Mladine Resco sklenili prvi del italijanskega pokala

Naši doslej dokaj uspešni

S 7. preizkušnjo Pokala Italije, ki je bila v nedeljo v Marano Vicentino, se je končal prvi del tekmovalne sezone rolikarjev SD Mladine Resco.

Italijanska rolikarska zveza (FISR) je objavila začasne lestvice tega pokala. Na teh lestvicah so kar trije rolikarji Mladine trenutno na odličnem 3. mestu v svojih kategorijah, in sicer: Mateja Bogatec pri mlajših cicibankah, Mitja Tretjak pri mlajših cicibanah in David Bogatec v kategoriji cicibanov. Z dobro uvrstitvijo na nedeljski tekmi je Mitja Tretjak celo izboljšal položaj na lestvici in se prebil na drugo mesto. Tekma je potekala po središču mesteca Marano Vicentino in je bila dokaj zahtevna, saj je bilo v krogu 3 km kar 18 ovinkov, med katerimi neka-

teri zelo ostri, tako da so morali rolikarji dokazati veliko spretnosti. Nastopalo je približno 200 rolikarjev, od katerih kar 16 od Mladine Resco.

Ti so se izkazali v vseh kategorijah in s svojimi dobrimi uvrstitvami omogočili, da je društvo med 28 nastopajočimi osvojilo 7. mesto. To je tudi dokaz, da so pri našem društvu opravili dobro delo, da so imeli tekmovalci solidno formo, ki pa jo bo treba ohraniti do septembra, ko bodo na vrsti še zaključne tekme italijanskega pokala, štafete in prvenstva.

REZULTATI

MLAJŠE CICIBANKE (3 KM): 1. Kezia D'Incal (Belluno) 7'28"; 3. Mateja Bogatec 9'50"; 7. Jelka Bogatec 11'23".

MLAJŠI CICIBANI (3 KM): 1. Simone Marcolla (Appiano BZ) 7'16"; 2. Mitja Tretjak 8'05"; 3. Jan Princič 8'46".

CICIBANI (6 KM): 1. Oscar Berton (Bassano) 12'04"; 4. David Bogatec 13'16"; 15. Tibor Drasič 15'45"; 16. Daniel Tence 16'05"; 17. Mitja Cossutta 16'20"; 18. Daniele Selatti 16'37"; 21. Crtomir Kobau 23'04".

MLADINCI (12 KM): 1. Marco Andreoli (Lissone BL) 23'08"; 8. Erik Tence 24'47"; 16. Mauro Nadlišek 28'36"; 17. Martin Košuta 28'40"; 21. Eprico Bogatec 32'24".

ČLANI (18 KM): 1. Gianni Pedranz (Trento) 32'15"; 14. Gianni Rupil 35'40".
DRUŠTVENA LESTVICA: 1. UNICARS, Trento 720 točk; 7. MLADINA RESCO 361. (B. B.)

Pri TPK Sirena Bogati načrti potapljačev

Pred letom dni se je manjše število članov kluba vpisalo na tečaj potapljanja CST. Člani so vsi dobro opravili tečaj in s temi rezultati je prišla na dan misel, da bi ustanovili v TPK Sirena sekcijo potapljanja. Nad zamislijo so bili člani navdušeni, tako da se je v sekcijo takoj prijavilo 15 simpatizerjev, kar je tudi omogočilo včlanjenje v državno zvezo ribolova.

Štirje člani sekcije se vsako leto izpopolnjujejo z bolj strokovnimi tečaji, da bi dobili dovoljenje za inštruktorja. Na teh tečajih so člani vadili potapljanje tudi z dihalnimi napravami. Poleti pa se člani organizirajo in gredo na potapljaške izlete na istrsko obalo, kjer je morsko dno privlačnejše in zanimivejše.

V prihodnosti sekcija ima v programu organizacijo tekme podvodnega ribolova. Zanimivost oseb, ki bi se želele včlaniti v klub Sirena, imajo pri tem več možnosti za izbiro pomorske sekcije, ki se delijo v jadranje, športni ribolov in potapljanje.

Prav zato prireja novoustanovljena potapljaška sekcija pri Sireni drevi ob 20.30 na svojem sedežu v Miramarskem drevoredu, 32 večer z diaporitimi in videom z naslovom »Podvodni svet v miramarskem parku«.

Drugi dan košarkarskega turnirja San Lorenzo

Kakovostnejša srečanja

Drugi dan košarkarskega turnirja San Lorenzo smo bili priča kakovostnejšim tekmam kot v prvem kolu.

Na prvi tekmi je postava Main zaslužno premagala ekipo Vip, kljub dobremu doprinosu jadrancevce Davida Pregarca in Sandija Rauberja, ki sta bila tudi najboljša strelca svoje peterke. Manj od pričakovanega je igral in pokazal borovec Peter Ažman, v ekipo pa so zadnji trenutek sprejeli še mladega Giampaola Drockerja, ki je letos igral pri Borovih kadetih ter se izkazal z občasnimi lepimi potezami. Pri zmagoviti postavi Main je v osredje stopil Alberto Ritos-sa, ki igra v A-2 ligi, dosegel je kar 49 točk. Tekma je bila stalno v rokah zmagovalcev, ki so osvojili kar 6 točk na lestvici. Sancinovi fantom pa je pripadla le ena točka, ko so v tretji četrtini izenačili rezultat na 69:69.

Na drugi tekmi je prišlo do presenečenja že ob predstavitvi ekip. Namesto Jana Budina, ki je odšel na priprave s Stefanelom, je v postavi Giubini zaigral Boris Vitez (A-2 Venezia), ki je, kljub povprečni igri, dosegel 23 točk in bistveno pripomogel k zmagi svoje ekipe. Pri poražencih je v postavo vstopil še bivši poletovec in jadranevec Andrej Vremec, ki že nekaj let igra v D ligi v Piemontu, žal pa se ni znašel, saj kljub borbenosti ni prišel od izraza. Mnogo pod pričakanjem sta igrala Jadranova centra Robi Paulina in Martin Pertot, zelo malo je igral tudi Rudi Stanissa, nekaj več pa je pokazal Marco Crisma, ki je publiki po-

nučil dve atraktivni potezi. Vsekakor je bil daleč najboljši mož na igrišču mladi talent Pozecco, play maker z odličnimi tehničnimi sposobnostmi, ki je navzoče res očaral s hitrimi protinapadi in bliskovitimi prodori. Luca Pozecco, sin znanege trškega trenerja, je lani igral v D ligi v Venetu, letos pa ga je odkupil videmski prvoličnik A-2 lige.

IZIDA 2. KOLA: Main - Vip 102:90 (6:1), Giubini - CEI 88:77 (6:1).

DANAŠNJI SPORED: 19.30: Gioiana - Giubini, 21.15: Tre Kappa - Main. DOPRINOS IGRALCEV, KI NASTOJAJO V NAŠIH EKIPAH: G. Drockar 9 točk (ocena 6), D. Pregarc 20 (7), S. Rauber 17 (6,7), P. Ažman 2 (5), B. Vitez 23 (6,7), M. Crisma 9 (6), R. Paulina 0 (5), M. Pertot 4 (5,6), R. Stanissa 0 (5), A. Vremec 0 (5). (V. Jogan)

Poletni turnir Prosek '91

V organizaciji novoustanovljenega košarkarskega društva Prosek bo danes in jutri na odprtem igrišču SZ Kontovel turnir za štiri slovenska društva, ki nastopajo v promocijski ligi in v prvi diviziji. Drevo bosta na sporedu polfinalni tekmi Breg - Cicibona ob 19.30 ter Prosek - Sokol ob 21.00, finalni tekmi bosta v soboto. Ekipa bi morale nastopiti z dokaj popolnih posotavah, tako da naj bi bila raven turnirja zadovoljiva. (V.J.)

Pri Čupi so s praznikom sklenili prvi del sezone

Do tekmovalnega moštva z vzgojo madih jadrancev

Praznik Čupe, ki je bil pred kratkim v Sesslanskem zalivu, je potrdil življenjskost te domače športne organizacije. Udeležilo se ga je več kot 500 ljudi. Bili so to predstavniki italijanske jadrane zveze, predsedniki 7 jadralskih klubov območja, predstavniki upravnih oblasti (med temi tudi nabrežinsko-devinski župan Caldi) in seveda veliko veliko prijateljev Čupe. Pozabili niso niti na simboliko, saj je bil pred vhodom na društveni prostor postavljen blok marmorja s priterjenim starim sidrom. »Kot dokaz, da smo se trdno vsidrali na ta kraj«, je povedal predsednik Čupe Marino Košuta.

Čupa pa je ob razvedrilni dejavnosti tudi enota za športno dejavnost in David Poljšak je imel glade tega veliko povedati: »Letos je bilo zelo veliko povpraševanje po jadralskih tečajih. Priredili smo štiri tečaje za jadrane deske in četrtmu za optimiste dodali še petega, da bi vsem zadostili.«

Koliko ljudi so ti tečaji mobilizirali?

»Pri optimistih je šlo za štiri skupine po pet tečajnikov. Stvar bi sicer organizacijsko lahko poenostavili, če bilo mogoče jadranje v samem zalivu. Ker pa moramo v skladu s pravili luške kapitanije jadrati izven zalivskih meja, je izguba časa za primerno in varno organizacijo vsake ure precejšnja. Na odprtem dobi seveda tudi aspekt varnosti večjo težo in terja manjše število udeležencev. Sicer je deskanje sedaj nekoliko v nazadovanju glede tekmovalnosti. Bolj je priljubljeno kot razvedrilni šport. Razdelitev v več kategorij je privedlo do prave džungle razredov kar onemogoča pravi pregled nad zadevo in tudi samo organizacijo morebitnih tekmovalj. Tekmovalno se pri nas z deskanjem bavi v glavnem Paolo Kralj in to v kategoriji 'funboard', ki predvideva tudi tehnično zapletene figure.«

Kje so torej prave vzmeti za večanje zanimanja za jadranje?

»To so nedvomno optimisti. Čupa je, oz. bo v letošnji sezoni vzgojila približno 60 mladih jadrancev in med temi skušala najti zamenjave za svojo garnituro jadrancev. Optimisti so že sami tekmovalni. V kategoriji do 12. leta starosti bomo prav v soboto in nedeljo nastopili v San Giorgio di Nogaro na regati, ki bo veljala kot kvalifi-

kacija za državno prvenstvo. Za prvenstvo, ki bo septembra v Palermu, bi se lahko kvalificirali Andrej Petaros, Alessio Pincin, Zoran Bandelj in Ana Žerjal.«

Razred laser je naslednja stopnja pri jadralskih.....

»V kratkem bo tudi v tem razredu državno prvenstvo. Lani se je naš Dani Toscano uvrstil na drugo mesto.«

Imajo jadranci Čupe kakšne posebne tehnične značilnosti?

»Lastnosti vsakega jadrca so v veliki meri odvisne od vremenskih pogojev, v katerih običajno deluje. Tako so za naše območje značilni predvsem šibkejši vetrovi in v takih pogojih se znamo mi bolje uveljaviti. Sicer se ne bojimo niti močnejših vetrov, vendar lahko več iztržimo iz šibkejših. Značilno je za nas tudi dobro izkoriščanje morskih tokov.

Igor Bogatec je pri Čupi športni referent, organizator tekmovalj in podobnega.

»Delovanje večjih jadrnic je letos nekoliko ohromljeno, razlogi pa so birokratski«, je povedal Bogatec.

In nadaljeval: »Z nastopom novih kriterijev se morajo jadrnice podvreči novim meritvam, na podlagi katerih se določijo kompenzacije za izdelavo lestvic posameznih regat. Iz našega 'brodovja' je predpisane meritve doslej izvedlo le pet jadrnic. Ker je na celotno območje okoli 350 jadrnic, bodo meritve opravljene komaj v teku prihodnjega leta. Zaradi nezadostnega števila homologiranih jadrnic ne bomo izvedli niti društvenega prvenstva, ker bi bili razredi premalo zastopani.«

Pred kratkim vam je odpadla nočna regata do Pirana in nazaj. Kdaj bo zadeva lahko stekla?

»To regato sedaj na novo pripravljamo za 25. in 26. avgusta. Pred odpovedjo prve zamisli smo imeli prijavljenih že 50 jarcin in upamo, da bo v popravljenih razmerah odziv še vedno dober. Sicer je sedaj nekoliko zatišja, ob nadaljevanju sezone pa se bomo udeležili po svojih močeh vseh predvidenih regat. Že to nedeljo bo na sporedu regata iz Tržica do Gradeža in nazaj, ki pa je namenjena predvsem razvedrilu, torej brez posebno stroge kategorizacije. Prvo nedeljo v septembru bomo priredili tudi društveno tekmovalje deskarjev.« (Bruno)

Odziv na prazniku Čupe je dokazal, da si je ta pomorski klub pridobil v jadralskem svetu trdno mesto. Ob kvalificirani udeležbi nimanjkalo niti veselega razpoloženja. Ritem je prazniku dala glasba godbe na pihala iz Nabrežine.

Ladislav Lenček me je pospremil še do bližnjega Hladnikovega doma, kjer je bila večja dvorana, ki je služila kot gledališče, klub in nogometno igrišče. Ko je slišal slovensko besedo in videl živahnimi očmi. Spoznala sva se in bil je navdušen nad mojim obiskom. Razkazal mi je objekt, v katerem sem v klubu videl spominsko ploščo domobrancev, ki so padli v protikomunističnem boju (točnega besedila si nisem prepisal). Mož je bil Anton Gorše, legitimiral, moja drugačna vera pa ga nikakor ni motila. Z navdušenjem mi je pripovedoval, kako je s skokom iz vlaka zbežal partizanom in se spravil na varno v Italijo. Govoril je res z zanosom in ni bilo v njegovih besedah nobenega kompromisa. Dalj časa sva se pogovarjala, ko je šel mimo mladi moški. Gorše ga je poklical. Bil je Slovenec, že rojen v Argentini, ki pa je obvladal slovenščino kot se vanj Dolenc. Hitro je razumel predmet najinega pogovora, ni pa z besedami: »Vi stari mislite, da se bomo mi borili za Slovenijo... mi smo Argentinci.«

Nekako sem dopolnil mojo radovednost od izseljencev. Tisti iz prve generacije so mi sicer pomagali iz organizacijskega vidika, bili pa so odrezani od živih dogodkov. Njihove skrbi so bile v

vsakdanjih problemih, kajti kriza je bila v Argentini res kriza z inflacijo okoli 30 odstotkov mesečno in s pokojninami, ki so se v enakem obdobju vzpenjale le za polovico devalvacijskega plazu. V razumljivi zaskrbljenosti se podzvestno v takem položaju lahko porajajo tudi egoizmi.

Bil sem presenečen nad precej odkritim rasizmom do priseljencev »indioev«, ki so živeli v »villah« in do kreolcev. Redno so jih imenovali »črne« in v primeru ženske celo »kosmate«. Ugotovil sem, da za večino položaj ni bil rožnat in bi verjetno postali rasisti tudi do nas v Trstu, ko bi videli, kako živimo. Nekajkrat so mi skoraj očitali, da se iz naših krajev le malokdaj kdo prikaže v Argentini na obisku.

Položaj izseljencev druge generacije je na splošno boljši. Z razliko od prvih, ki so s seboj prinesli le marljive roke, so drugi razpolagali z znatno višjo kulturno stopnjo in s tehničnim znanjem. Morda je kdo s seboj prinesel tudi solidne vrednosti in morda je bil njim tudi ugodnejši politični položaj. Odločilni pa so po mojem bili prvi elementi in marsikdo se je razvil v malega ali večjega podjetnika ali obrtnika. Posegli so tudi med inteligenco in tudi zato obdržali stopnjo jezikovne vzgoje na visoki ravni.

Anton Gorše se je po koncu pogovora ponudil za spremljevalca v bližnjo »villo miseria«, kjer sem hotel posneti nekaj slik. Že prej sem šel skozi, bal pa sem se fotografirati, da ne bi izval domačinov. Gorše, ki je poznal vzdušje naselja, si je brž izmislil opravičilo v primeru težav. »Rekla bova, da sva od občinske uprave in da preverjava položaj za program 'obras sociales' (družbena dela) za izboljšanje urbanizacije.«

Zgodilo se ni ničesar. Požel sem celo osebni uspeh, ko sem na travniku, kjer je mularija nabijala žogo, poslal proti vratom lepo in močno diagonalno. Ko sem potegnil fotoaparata, so tekmo prekinili in vsi so šli pred kamero. Enemu od dečkov sem čestital za spretno preigravanje in mu napovedal nastopanje v Italiji. Diego Maradona je izhajal prav iz tistega dela mesta in je morda v otroških letih začel brcati prav na podobnem travniku. Moj namig je fantka tako presunil, da je v naslednji akciji preigral celo nasprotnikovo obrambo in nazadnje še vratarja.

V argentinskih prestolnici sem si privoščil tisto malo turizma ali bolje obiskovanje mesta. V nasprotju z našimi, ki imajo v središču zgodovinski del z ozkimi in vijugastimi ulicami, je Buenos Aires v skladu s tradicijo vseh mest na ameriški celini, zarisan s črtalom. Vse je pravokotno. Prostor katerega omejujejo štiri ceste je »cuadra« in s cuadrami se vse računa. Vprašali boste »Kje je avenida Corrientes?«. »Še štiri cuadre naprej in nato tri cuadre levo«, vam bodo odgovorili. Stranica cuadre meri kakih 100 do 150 m in hišne številke se pri vsaki začnajo z novo stotico. Z lahkoto se lahko izračuna, kako daleč je še do določenega naslova.

Obredel sem ves severni del mesta. Začel sem pri predsedniški palači »Casa Rosada« na Plazi de Mayo. Trg je postal slaven po žalostni zgodbi nekaj desetstotno izginulih oseb, katere je vojska hunta fizično spravila s sveta živih, jih skrito pokopala ali celo trupla vrгла v morje. Na plazi de mayo so se še pred kratkim redno zbirali svojci »desaparecidos« in terjali sodbo in kazni za zločince. V času vojaške diktature so zadevo večkrat reševali z vodnimi topovi ali solzicem in tu pa tam seznam izginulih še podaljšali. Z nastopom Alfonsina, ki je bil izvoljen na takomimovanih demokratičnih volitvah, so svojci lahko v miru demonstrirali, do sodbe pa je prišlo le bežno. Naslednik Menem je zadevo dejansko arhiviral, da bi lahko užival relativen mir pred nenehnimi vojaškimi grožnjami kaste visokih oficirjev.

Kot dodatek hudim težavam, v katerih se je zaradi strahovite inflacijahajala ogromna večina argentinskih družin, je bilo v državi vsak dan bolj napeto in večkrat je bilo v priložnostnih pogovorih slišati pojem »guerra civil«. Geslo »tenemos hambre« (lačni smo) je bilo najbolj pogosto med protestno demonstracijo kovinarjev na mogočni avenidi 9. de julio.

Nogomet v Maradonovem Lanusu. Bo eden od dveh dečkov, ki se borita za žogo, nov »Pibe de oro«?

Naročnina: mesečna 22.000 lir - celoletna naročnina 264.000 lir; v SFRJ številka 10.00 din; mesečna naročnina 230.00 din.
Poštni tekoči račun za Italijo
Založništvo tržaškega tiska, Trst 13512348
Za SFRJ: žiro račun 50101-601-85845
ADIT 61000 Ljubljana
Vodnikova 133 - Telefon 554045-557185
Fax 061/555343

Oglaš: ob delavnikih trgovski 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 80.000 lir; finančni in legalni oglaš 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 120.000 lir. Ob praznikih povšek 20%. IVA 19%. Oglaš iz dežele Furlanije-Juljske krajine se naročajo pri oglašni agenciji PUBLI-EST srl - Trst, Ul. Montecchi 6 - tel. 7796-688, ttx 460270 EST I, iz vseh drugih dežel v Italiji pri podružnicah SPI.
Mali oglaš: 950 lir beseda; osmrtnice, zahvale in sožalja po formatu. IVA 19%. Naročajo se v uredništvu Primorskega dnevnika - Trst, Ul. Montecchi 6 - tel. 7796-611.

primorski

dnevnik

petek, 26. julija 1991

TRST - Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 7796-600 - Tlx 460894 - Fax 040/772418
GORICA - Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 533382 - 535723 - Fax 0481/532958
ČEDAD - Ul. Ristori 28
Tel. (0432) 731190

Glavni urednik Dušan Udovič
Odgovorni urednik Vojimir Tavčar

Izdaja ZTT
Tiska EDIGRAF

Član italijanske
zveze časopisnih
založnikov FIEG

Presenetljivi podatkih že tretje ankete inštituta Doxa Iz leta v leto raste nestrpnost Italijanov do tuje delovne sile

MILAN — Od štirih Italijanov kar trije nasprotujejo olajšavam za imigracijo tujcev, 13 odstotkov je nasprotnega mnenja, 12 odstotkov pa se ni izjasnilo. To je glavna značilnost že tretje ankete, ki jo je Doxa izvedla, da bi ugotovila odnos Italijanov do imigracije.

Pred dvema letoma je bilo 51 odstotkov Italijanov mnenja, da je treba omejiti imigracijo. To pomeni, da se je v dveh letih stanje bistveno spremenilo v škodo priseljencev. Temu sta nedvomno botrovala zakon Martelli in albanski eksodus. Vseeno pa le 11 odstotkov anketirancev trdi, da bi morali dotok tujcev povsem prepovedati, v zameno pa je le pičel en odstotek mnenja, da bi bilo treba imigracijo povsem liberalizirati. 38 odstotkov anketirancev trdi, da bi lahko imigracijo dopustili le v izrednih primerih, 24 odstotkov zahteva strožje kontrole, kar potrjuje prepričanje, da večina an-

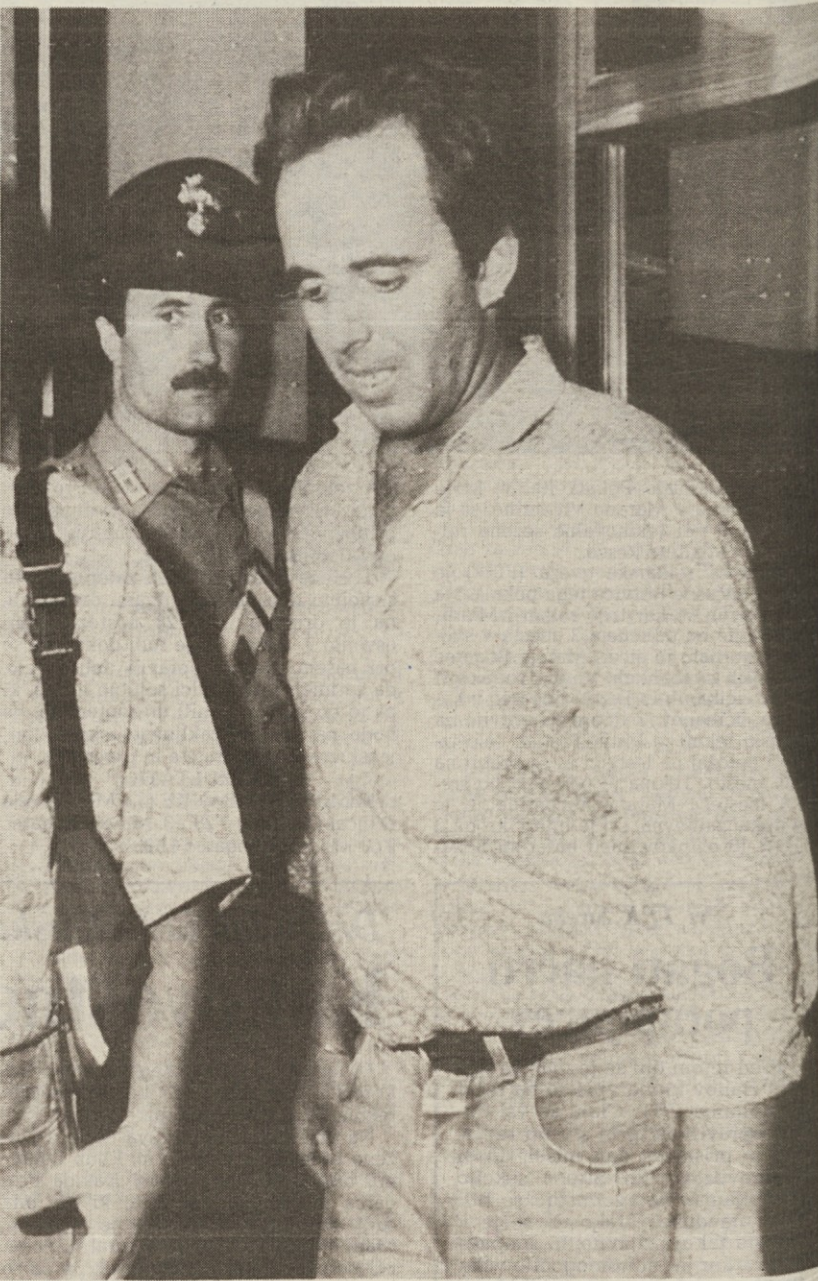
ketirancev dopušča prihod le tistih tujcev, ki ne delujejo moteče na italijansko okolje. To tezo krepi tudi podatek, da je kar 61 odstotkov anketirancev prepričan, da predstavlja za Italijo imigracija le zaplete in težave in da le 5 odstotkov vidi v tujcih možnost napredka in koristi. 41 odstotkov se boji, da se s prihodom tujcev zmanjšujejo možnosti za zaposlitev Italijanov. Precejšen odstotek je mnenja, da se bo povečal kriminal, da bo spopad med različnimi kulturami in navadami povzročil družbene in druge zaplete. Med prednostmi pa anketiranci navajajo predvsem ugotovitev, da se tujci lotijo tudi tistih del, ki jih Italijani zavračajo. V manjši meri pa prihod tujcev predstavlja kulturno izmenjevo in bogatenje.

Zanimivi so tudi podatki, da večina anketirancev istovetno imigranta z Magrebincem (prebivalcem severnoaf-

riških držav), za 33 odstotkov so to ljudje iz Vzhodne Evrope. Velika večina anketirancev pa ne smatra za tujce ljudi iz Zahodne Evrope.

Kakšno mnenje imajo Italijani do tujih priseljencev zgovorno priča podatek, da so za polovico anketirancev imigranti le krošnjari, za 17 odstotkov so težaki, za 9 odstotkov so trgovci, za 6,6 odstotka so kmetje, za 6 odstotkov so hišni pomočniki in za 2 odstotka so študentje. Ob tem je treba še navesti, da je 12 odstotkov anketirancev mnenja, da tujci opravljajo najbolj ponižujoča in nevhvalna dela, 9 odstotkov je prepričan, da tujci le lenarijo in nič ne delajo, kar 6 odstotkov anketirancev pa navaja, da tujci le kradejo in se pečajo z drugo zločinsko dejavnostjo. Ob vsem tem je lahko tudi laiku jasno, da se večja števila ljudi, ki skrajno kritično gledajo na imigracijo, saj so bili pred dvema letoma podatki za tujce ugodnejši.

Jacona formalno osumili

Charles in Diana bosta ponovila poročno noč?

LONDON — Agleski prestolonaslednik Charles in njegova žena Diana bosta 10. obletnico svoje poroke, ki jo bosta obhajala v ponedeljek, 29. julija, preživela skupaj. Dogodek je očitno tako izjemen, da sta ga želela razglasiti na vse vetrove, čeprav o spominski fotografiji nočeta niti slišati. Glasniki slovitega para, ki so o podrobnostih kraljevskega družinskega življenja običajno zelo skopi, so po pisanju »Daily Expressa« tokrat natančno orisali program prazničnega ponedeljka. Dinana bo s helikopterjem prispela k možu v podeželski dvorec Highgrove v pokrajini Gloucestershire, kjer bosta zakonca večerjala ob soju sveč, nato pa prenočila pod isto streho. Ali gre za dejansko zблиžanje para, ali pa le za fasedo, bodo redovni Britanci lahko presodili v naslednjih tednih...

Nelson Mandela zahteva vlado narodne enotnosti

KINGSTON (JAMAJKA) — Voditelj Afriškega narodnega kongresa Nelson Mandela je pred jamajskim parlamentom ponovil svoja stališča do južnoafriškega vprašanja. Največ besed je seveda posvetil škandalu v zvezi z zulujskim gibanjem Inkata, ki naj bi od rasistične južnoafriške vlade prejel po Mandelovih trditvah kar 600 milijonov dolarjev tajne pomoči za boj proti pristašem Afriškega narodnega kongresa. Ob tem je Mandela zahteval ustanovitev začasne vlade narodne enotnosti v Južni Afriki, a ni pojasnil njene sestave, prav tako ni navedel, kakšno usodo je odmeril belcem in Zulujcem ter drugim plemenom, ki se ne istovetijo v boju in metodah Afriškega narodnega kongresa.

Na svoji turneji po Latinski Ameriki skuša Mandela obnoviti ugled svojega gibanja, ki je pretrpelo precejšnje udarce zaradi notranjih razprtij glede nadaljnjega političnega boja.

Pošasti iz Milwaukeeja bo tokrat le težko uspelo priti izza rešetk

NEW YORK — »Pošast iz Milwaukeeja« je priznala okruten umor 11 moških in razkosanje njihovih trupel, ki so jih preiskovalci našli v njenem stanovanju. 31-letni Jeffrey Dahmer, ki so mu Američani nadeli to povsem zaslužno ime, je svoje žrtve srečaval po bližnjih barih in jih zvaljal v svojo »hišo grozot« z denarjem, ki jim ga je ponujal v zameno za fotografsko poziranje v Adamovi obleki.

To in mnogo drugih podrobnosti, ki so zgrozile ameriško javno mnenje, izhaja iz dolge izjave, s katero je Dahmer priznal svoje zločine policijskim agentom v trenutku, ko so ga aretirali. Le-ti so zapisnik predali sodišču v Milwaukeeju. Iz rekonstrukcije preiskovalcev izhaja, da je Dahmer svoje žrtve najprej drogiral, nato pa jih je zadel in raztelesil. Zločinec je priznal, da je nekaterim žrtvam - med drugim so bile vse temnopolte, medtem ko je sam belec - odrezal glavo in da je gla-

ve potem prevrel v kropu, da bi se tako bolje ohranile. Dejansko so agenti tri glave našli v njegovem hladilniku, medtem ko so v neki posodi odkrili spolne organe in roke. Še več: v morilčevih predalih jih je čakal kup fotografij z žrtvami med homoseksualnimi odnosi in z deli njihovih trupel.

Dahmler, ki bi ga morali sodniki formalno obtožiti v naslednjih urah, je bil v trenutku aretacije na začasn svobodi, potem ko je bil leta 1988 obtožen zaradi spolnega nadlegovanja nekega mladoletnika. Včeraj pa so se sodniki odločili, da bi morala pošast za izpustitev na pogojno prostost tokrat plačati kar milijon dolarjev.

Na sliki (telefoto AP) številno občinstvo med avdienco na sodišču v Milwaukeeju, na kateri je sodnik Frank Crivello določil milijon dolarjev kavcije za Dahmerjevo pogojno izpustitev iz zapora.

RIM — Potem, ko je pristojni sodnik na njegovo ime izdal jamstveno obvestilo, je 30-letni Roberto Jacono tudi uradno prišel v središče pozornosti preiskave o umoru grofice Alberice Filo della Torre, čeprav karabinjerji zagotavljajo, da zaradi tega ne bodo opustili drugih smeri preiskave.

Z jamstvenim sporočilom, ki ga je Jacono prejel na oddelku za umsko zdravje rimske bolnišnice San Filippo Neri, kjer se zdravi že osem dni, je preiskovalni sodnik prižgal zeleno luč za podrobnejše preiskave na njegov račun. Prva bo na vrsti preiskava mikroskopsko majhnih kapljic krvi, ki so jih agenti našli na hladnih v Jaconovem stanovanju. Izvide bosta opravila karabinjerski center za znanstvene preiskave (CIS) in univerzitetni inštitut za sodno medicino. Kot se je izvedelo, pa sta krvi skupini Jacona in umorjene grofice enaki, zato bo treba za ugotovitev, s čigavo krvjo so hlače poskropljene, opraviti še zapleten izvid DNA. Nanj bodo morali preiskovalci čakati 10 dni, vendar trdijo, da ta preizkus nikakor ne bo odločilen.

Na sliki (Telefoto AP): Roberto Jacono.

Internacionalizacija bosanskega vprašanja v namenih Sarajeva

V najbolj kočljivem položaju je zdaj v Jugoslaviji Bosna in Hercegovina. Slovenija in Hrvatska sta že razglasili svojo neodvisnost, seveda s tem, da je Slovenija daleč bolj napredovala pri njenem uresničevanju. Republika Bosna in Hercegovina, ki je takorekoč sredi Jugoslavije, pa je zdaj tudi v ospredju dilem, kako oblikovati novo Jugoslavijo, predvsem pa kaj storiti s to deželo, ki je najbolj izrazita medetnična tvorba.

Sarajevo je pomembno mesto ne le v balkanski in evropski, marveč tudi v svetovni zgodovini. Prva svetovna vojna je izbruhnila po znanem atentatu v glavnem mestu Bosne. Ze tedaj je bila v tej deželi pestra etnična konfiguracija, ki so jo začinjale ozemelske pretenzije z raznih strani. Današnji položaj ni kaj dosti drugačen, neglede na nesporno silovit razvoj te republike in njenega glavnega mesta od konca druge svetovne vojne. V bistvu so poleg političnih narodnostni in verski problemi, bolj rečeno odnosi.

Ti pa začenjajo postajati vse bolj napeti ne zaradi neposrednega sožitja, ki je bilo zmeraj strpno in uspešno, temveč zavoljo vmešavanja od zunaj, oziroma vpliva zunanjih silnic. Na dlani je, da so velikosrbske tendence še kako prisotne tudi v tej pokrajini, pričakovati pa je, da bodo še bolj moteče, če ne bo kmalu prišlo v znamenju brionskih dogovorov, pa tudi, duha, ki je spodbudil sklep o odhodu vojske iz Slovenije, do treznih, sodobnih in nujnih političnih dogovorov.

V Bosni in Hercegovini je okrog 35 odstotkov Srbov, 30 odstotkov Hrvatov in pa blizu 35 odstotkov Muslimanov. Glavni predstavniki Bosne in Hercegovine odkrito ugotavljajo, da je položaj v republiki že tako zamotan, da domača oblast ni več v stanju, da bi zagotovila stabilne razmere, zato pa tudi sodi, da je treba tudi problem Bosne in Hercegovine takorekoč »interna-

cionalizirati«, kakor sta to storili oziroma delata Slovenija in Hrvatska. Osrednja oblast v Bosni in Hercegovini že neposredno kliče na pomoč mednarodno arbitražo.

Republika je pričela razvijati domala silovito diplomatsko ofenzivo, ki ima glavni cilj, da ostane, neglede na bodoče vsejugoslovanske solucije, samostojna in celovita. Temeljni smoter je kajpak celovitost, saj bi, po mnenju njenih oblastnikov, tudi najmanjša ozemelska sprememba mahoma pomenila razsulo republike. Ne povsem jasen je še odnos do jugoslovanske armade, saj jo nekateri smatrajo kot porok, da republika ne bo propadla, drugi pa dvomijo v to. Res je hkrati, da Srbi, ki žive v Bosni in Hercegovini niso najbolj navdušeni nad prisotnostjo jugoslovanske vojske, se pravi, da se obnašajo v glavnem drugače kot Srbi, ki so drugod po Jugoslaviji. Seveda pa tega ni moč matematično potrditi.

V svoji diplomatski ofenzivi so predstavniki Bosne in Hercegovine pričeli zasledovati poseben cilj, namreč, da bi utrdili gospodarski temelj republike, češ, če se bomo gospodarsko še bolj razvili bo notranjih političnih pa tudi siceršnjih problemov daleč manj. Govori se, da si prizadevajo doseči, da bi iz tujine prejeli vsaj tri milijarde dolarjev v zameno za dosledno, neiz-

prosno uveljavitev tržnih zakonitosti. Ne gre pozabiti, da je bosanski lobby v tujini kar močan, da ni prav nič zanemarljiv; v petih letih, to je od 1960 do 1965 leta, so si v Bosni in Hercegovini kar sami uredili problematiko infrastrukture in si zgradili sodobno in bogato mrežo cest, kar je tedaj vzbudilo občudovanje domala po vsem svetu.

Pri tem pa je zanimivo, da je ta lobby takorekoč »patriotično« naravnani, se pravi, da mu gre, da bi republika ostala celovita neglede na to, da v njej živijo Srbi, Hrvati, Muslimani in mnogi drugi. Alija Izetbegović, predsednik Bosne in Hercegovine, se v svoji zunanji politiki naslanja zlasti na ta lobby, pri tem pa tudi na arabsko-muslimanske dežele, pri katerih je v zadnjih dneh opravil več obiskov. Bil je v Iranu, Turčiji in drugih državah. Hkrati pa se obrača takorekoč tudi na Sever tako da je njegova zunanja politika kar se da mnogostranska in nadvse intenzivna.

Pred dnevi se je srečal z Ganscherjem in z njim imel »nadvse dragocene pogovore«, kakor so uradno ocenili. Na poznejšem srečanju z ameriškim zunanjim ministrom Bakerjem je doživel pohvalo, češ, da bosansko-makedonski predlog o sodobni konfederaciji ustreza tudi ameriškim pogledom. Pripravlja se na obisk v Združenih državah; njegov zunanji minister Har-

ris Silajdžić je doktoriral v Združenih državah, disertacija pa je zavedala reci in piši »ameriško-albanske odnose«.

Gre potemtakem za zunanje-politično simbiozo; predstavniki Bosne in Hercegovine pojasnjujejo, da imajo stiki z muslimanskim svetom v glavnem »komplementarni gospodarski značaj, ne pa politični, še manj pa verski. Komplementarnost naj bi se pokazala zlasti v ugodnih kreditih seveda s strani držav, ki imajo naftne na pretek. V istem mahu podčrtujejo, da zavračajo kakršenkoli »islamski fundamentalizem«, češ, predobro se zavedamo, da smo v Evropi.

Skratka, gre jim za samostojnost in celovitost. Roko na srce, Srbi, ki žive v Bosni in Hercegovini v glavnem niso tako vneti za srbsko ekspanzijo, kakor drugod po Jugoslaviji. Njihova zgodovina je le nekoliko drugačna. V vsakem primeru pa se predvsem Muslimani zavedajo da bi potegnili najkrajši konec, če bi prišlo do srbske prevlade. Sami pravijo, da bi jih zagotovo doletela usoda, ki je prizadela Albance.

»Internacionalizacija« problema Bosne in Hercegovine je v bistvu samoumevna. Internacionalizacija naj bi zagotovila samostojnost in celovitost te republike, pri tem pa seveda preprečila vdore in prevratniške poskuse. Dežela je bila vdore in razgibana, da vidi garancijo za notranje le tako razgibana, da vidi garancijo za svoj nadaljnji obstoj samo v odločni mednarodni podpori. Ta bi hkrati lahko predstavljala tudi nepremostljivo blokado pred nevarnostjo državljanske vojne. Rezultat »internacionalizacije« naj bi seveda bila samostojna dežela »enakovravnih državljanov in narodov«, kakor piše v novjšem osnutku ustave, ki ga pripravljajo.

V sestavljanju nove jugoslovanske podobne bo odnos do Bosne in Hercegovine pa tudi njen odnos do dežel, ki jo bodo obdajale, dobesedno nevalgičnega pomena.

MIRO KOCJAN